

MĚSÍČNÍ DUCHOVNÍ CVIČENÍ PRO SESTRY KŘÍŽOVÉ.

Sestavil

AL. BIRCHLER,

bývalý spirituál mateřince Křížových sester

Dle druhého německého vydání přeložil

ALFONS PRYČ,

farář v Horní Hynčíně.

OLOMOUC 1913.

Tiskem kníž. arcib. knih- a kamenotiskárny v Olomouci.

Nihil obstat.

Dr. J. Hejčl m. p.
Censor.

Ab A. E. Consistorio :

Imprimatur

Olomucii, die 17. Aprilis 1913.

Dr. C. Wisnar m. p.
Vicarius generalis.

Henricus Geisler m. p.
Cancellarius.

Odporučující proslov

Jeho Eminence Nejdůstojnějšího

Kardinála protektora

kongregace „Křížových Sester“

S radostí odporučujeme knížku „**Měsíční duchovní cvičení**“, jež jako příprava na dobrou smrt upravena byla pro v Kristu milované Sestry Křížové. Sestry naleznou v ní hojnost prostředků, jež je budou chrániti a podporovati, aby pokračovaly v křesťanské dokonalosti, aby věrně zachovávaly stanovy své kongregace, aby si zajišťovaly spasný a věčný poklad svého svatého povolání, aby denně obnovovaly svůj duchovní život a neustále se zdokonaľovaly ve vědě lásky k Bohu a v úctě k Panně Marii.

Se zřetelem tedy na zprávu nejdůst. P. Fulgentia z Gossensassu, jemuž jsme svěřili posouzení této knížky, svoláváme přímlovou neposkvrněně počaté Panny Marie a našeho sv. Otce Františka požehnání nebeské jak na spisovatele této knížky tak na Křížové Sestry, jež tohoto spisku budou používat.

V Římě, na slavnost Všech Svatých 1903.

Fr. J. C. Kard. Vives,
Protektor.

L. S.

Předmluva k druhému vydání.

Důležitost měsíční úlohoví obnovy pro řeholní osoby byla v předmluvě k prvnímu vydání důkladně vyložena. Poněvadž se však o předmětu tom více méně pojednává v různých rozjímáních, neotiskli jsme výkladu toho v druhém vydání.

První vydání bylo vybráno hlavně ze spisů Bourdalou-ových. Německý překlad těchto franouzských spisů není však slohově právě nejlepší. Velectihodná sestra představená Křížových Sester žádala tedy, aby v druhém vydání, [jež se zatím ukázalo potřebným, provedeny byly některé slohové a věcné opravy. Těmito opravami byla rozjímání téměř úplně přepracována. Práce ta byla předložena ku schválení církevním představeným, kteří dovolili, aby byla vytištěna.

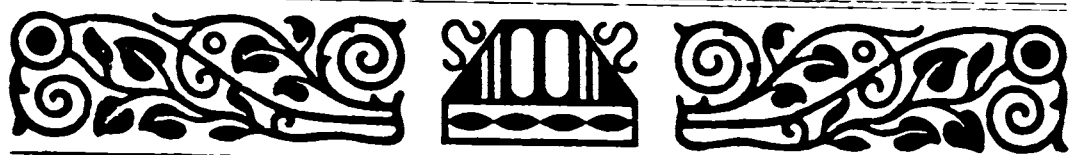
Jest nám ještě uvéstí prameny, z nichž jsme čerpali, jelikož v textu jsou zřídka udány. Mnoho bylo podrženo z prvního vydání. Dále byly použity: Stanovy kongregace, katechismus slibů a jeho výklad od P. Petra Kotel-a, T. J.; učebnice náboženství

a církevních dějin od P. Wilmers-a, T. J.; Písmo sv. dle vydání Allioli-ho a Loch-a a Reischl-a; život Pána Ježíše od Grimma; výklad malých hodinek mariánských a Písně Šalomounovy od Dr. J. B. Schäfer-a a Písně Šalomounovy od P. Frant. Sal. Tiefenthal-a, O. S. B.; „Cesta k dokonalosti“ od P. Jindřicha Rickenbacha, O. S. B.; život sv. Františka z Assisi od nejd. P. generála Bernarda Christena, O. C.; „Řeholní ctnosti“ od P. Valnyho, T. J.; „Tajemství křesťanství“ od Dr. Scheeben-a, římský breviř a mešní kniha a některá jiná díla.

Kéž vykoná spisek tento mnoho dobrého na oslavu Boží a počest bl. Panny Marie, na prospěch sv. církve, ctihodných Sester Křížových a trpícího lidstva. S tímto přáním a s dovolením církevní vrchnosti odevzdává spisovatel tato rozjímání veřejnosti.

Jako při prvním vydání budiž i předmluva druhého vydání uzavřena slovy: „Bůh rač provázeti knížku hojným požehnáním, a pocítí-li se ctih. sestry těmito rozjímáními povzbuzeny k pobožnosti, ať jsou pamětlivy spisovatele této knížky a pomodlí se zaň „Zdrávas Maria“.

Na svátek sv. otce Františka 1903.

Poznámky o duchovní obnově.

(Od P. S. Frank-a, T. J.)

Výborným prostředkem, jenž nám pomáhá, abychom pokračovali na cestě k nebi, a jenž zároveň těsně souvisí s rozjímáním a se zvláštním zpytováním svědomí, jest měsíční duchovní obnova. Čím je zvláštní zpytování svědomí pro jednotlivý den, tím má býti tato duchovní obnova pro celý měsíc. Jako tedy při zvláštním zpytování svědomí veškeru pozornost věnujeme hlavní chybě, abychom totiž poznali, zda jsme toho dne byli věrni svému předsevzetí a abychom toto předsevzetí obnovili; — podobně má měsíční duchovní obnova za tímže účelem přehlédnouti celý minulý měsíc a vyzbrojiti a posíliti nás na měsíc následující. Jest nám tedy především pátrati, co je právě té doby naší hlavní chybou, nevzmáhá-li se v nás snad změnou okolností nebo z jiné příčiny nějaká nová chyba, nehrozí-li nám větší

nebezpečí o d j i n u d než minulého měsíce. Měnivost totiž tkví v naší přirozenosti a potíráme-li rozhodně jednu chybu, objeví se jistě brzo jiná chyba. Je-li tomu tak, a hrozí-li nám skutečně z jiné strany větší nebezpečí, musíme příštího měsíce soustřediti své síly na onu stranu a nesmíme si za předmět zvláštního zpytování svědomí zvoliti chyby menší, pokud na nás nebezpečně dotírají chyby větší. Z toho vysvítá, jak je tato duchovní obnova potřebna a jak nutna, má-li se zvláštní zpytování svědomí díti s užitkem. Není-li tak, to je, zůstala-li chyba, kterou jsme potírali předešlého měsíce, i nyní naší nejzávažnější a nejnebezpečnější chybou, tož jest nám při měsíční duchovní obnově zkoumati, zda seslábla, či se rozmohla, nebo zda jsme zůstali na témže stupni. K tomu pak hodí se především onen prostředek, jejž navrhuje sv. Ignác: zaznamenávatí totiž denně počet poklesků. Tím se nejjistěji přesvědčíme, jak pokračujeme.

Abychom pak se při tomto úkolu sebepoznání uvarovali sebeklamu, není lepšího prostředku, než pohlížeti vážně do hrobu. Vyvolme si tedy libovolný den v měsíci, kdy nás jiná zaměstnání co nejméně ruší

v našem vážném rozjímání. V předvečer onoho dne, vezmi, jakmile ulehneš, do ruky kříž a představ si, jako bys měla zemřít. Přemýšlej, co bys chtěla mít vykonáno, kdyby teď nastala tvá poslední hodinka a vzbud předsevzetí, že to neprodleně vykonáš.

Následujících myšleňek (I.) můžeš použít třeba za ranní rozjímání. Nikdy však neopomeň důkladného zpytování svých chyb. K tomu ti může posloužit zpytování svědomí, roztríděné dle určitých bodů. (Viz II.)

I.

Rozjímání.

Myšlenky umírajícího.

1. Myšlenky umírajícího, který špatně žil.

Kdo špatně žil, vzpomíná v okamžiku smrti na všechno zlé, co učinil a čeho učiniti neměl . . . Spolu však vzpomíná též na všechno dobré, co nevykonal, co však měl a mohl vykonati. . . . Všecky jeho nesčetné hříchy představují se jeho duši . . . nejen však hříchy jeho vlastní, nýbrž i všecky ony hříchy, jichž se jiní jeho vinou dopustili . . . Jaká to trýzeň, vše to viděti a nemíti času

k nápravě, nemíti omluvy a nenalézti záchrany!
... Považ to a zpytuj své svědomí.

Nebožák, jenž tak umírá, vidí dále, že je teď pro něho již po všem... je po zábavách... po slávě... po rozkoši. Poznává a takoruka již cítí, že se za několik okamžiků musí objeviti před soudnou stolicí Kristovou a vydati účet za celý život. Ale, ach! do dna duše zahanben stojí tu s prázdnýma rukama! ... Jaká to trýzeň při tom všem nemíti času k nápravě, nemíti omluvy, nenalézati záchrany. Považ to a počítej své dobré skutky.

Rád by získal chvilku času, ale s hořem vidí, že ho již nemá... Trápí jej minulost a tolik promarněných let... Polovičatá jeho lítost poskytuje mu jen málo naděje na milost ospravedlnění... Hrozí se budoucnosti, na prahu věčnosti tuší, jaká věčnost naň čeká... Jaká to trýzeň, při všem tom nemíti času k nápravě, nemíti omluvy, nenalézati záchrany!... Považ to a vzbud přiměřená předsevzetí.

2. Myšlenky umírajícího, jenž dobře žil.

Kdo dobře žil, vzpomíná v okamžiku smrti na vše dobré, co vykonal a na všechny

trudy, jež z lásky k Bohu snášel. Jeho kajicná cvičení a umrtvování, jeho vítězství nad náruživostmi, přijímání sv. svátostí, přesná poslušnost, všecka vnitřní dobrá hnutí, jichž uposlechl, dobrý úmysl, jímž byl stále proniknut, touha, plniti ve všem vůli Boží, odluka od tvorů a ustavičné spojení s Bohem — vše to představí se jeho duši. Ó, kolik v tom nevyčerpatelné potěchy! Sladkou a svatou radostí naplněn, může volati: „Odkud nabрати slov, abych mohl vyjádřiti svou spokojenost, již si nelze představit? ... Ó, jak jsem šťasten, ó, jak jsem šťasten!“ ... Pozoruj dobře svatý klid této duše ... Rozhodni se, že se začneš neodkladně řídití příkladem jejího života, chceš-li býti v hodině smrti účasten podobné útěchy.

Takový umírající může si říci: „Již teď jsem šťasten! Ale brzo budu se v ráji s anďely a svatými a bl. Pannou radovati z Boha svého na věky“. Co cítíš v nitru, slyšíš to? ... Kdyby ti bylo nyní zemřítí, mohla bys také ty zvolati: „Ó, jak jsem šťastna? ... Jenom několik okamžiků ještě a ráj jest mým údělem, údělem mým na věky!“ ... Taž se vážně sebe samé a vzbud' předsevzetí!

Tento umírající chtěl by ještě více trpěti, aby měl u Boha více zásluh. Touha tato nekálí však jeho spokojenosti, jelikož je zcela odevzdán do vůle Boží. Doufá, důvěřuje a těší se myšlenkou, že brzo uzří svého Boha, aby ho již nikdy nepozbyl a věčně miloval... Ó Pane, bude smrt má takovou?... Jak jsem se však až posud připravovala na smrt tak svatou?

3. Myšlenky duše, jež se chce Bohu zcela oddati.

Pomni, duše má, že i tvá smrt udá se jedním z obojího tohoto způsobu. Buď to bude klidná a blažená smrt, vzácná v očích Božích... nebo smrt v zoufalství... Jak se rozhodneš vůči tomuto „buď — nebo“? ... Kdyby tě smrt, jak se to mnohým stává, překvapila neočekávaně, hned v mládí, v nejlepším věku — rci, jaký život chtěla bys míti za sebou? Dobrý nebo špatný? Život věnovaný věrné a horlivé službě Boží, nebo život plný vlažnosti a nedbalosti?... Co učiníš?

Slyš tedy, duše má, co je ti činiti a neprodleně činiti, chceš-li se zachrániti. Umiň sobě, že začneš nový, lepší život... Odstraň vše, co tě dráždí k hříchu... Vyhybej se

příležitosti k hříchu . . . Užívej dobře času . . . Oddej se celým srdcem modlitbě; přemáhej své vášně; přijímej často sv. svátosti, uctívej upřímně a vroucně Pannu Marii . . . Nehledej sebe, nýbrž Boha v trpělivosti a tichosti ducha. Konej to vytrvale a pilně a budeš zachráněna. Neboj se ničeho! Důvěřuj v Boha!

Děkuj nyní srdečně Bohu, že ti poskytuje ještě lhůtu k záchraně . . . Obětuj se mu zcela a se vším, co máš, bez jakékoli výhrady. Buď velkomyslnou! . . . Pros Boha za odpuštění minulých chyb a začni je hned napravovati . . . Začni horlivě sloužiti Bohu, Bůh to očekává od tebe, Bůh to žádá po tobě . . . Snad je to poslední měsíc tvého života . . . A kdyby byl, co pak? . . .

II.

Zpytování svědomí při duchovní obnově.

Toto zpytování svědomí konati lze sedě nebo chodě. Na usnadnění dejme si patero následujících otázek; odpověď na ně ukáže nám obraz našeho vnitřního stavu.

1. Kterých chyb dopustila jsem se minulého měsíce nejčastěji?

2. Která z těchto chyb jest největší, nejnebezpečnější, která oškliví se Bohu nejvíce?

3. Proč dopustila jsem se této chyby tak často? Je to přirozená náklonnost mé povahy, či zvyk, či svůdná příležitost, či lidská bázeň, co mně tolikrát připravila pád? Či jsem byla snad příliš slabá, než abych se odloučila od někoho nebo něčeho, co na sebe příliš poutalo mé srdce, co mně působilo roztržitost, co mne zdržovalo, abych se zcela neoddala Bohu?

4. Je to tatáž chyba, jejímuž odstranění jsem předešlého měsíce chtěla věnovati zvláštní péči?

5. Je-li to tatáž chyba, zmenšil se počet případů za minulý měsíc? Nezmenšil-li se, kde vězí příčina? Zapomněla jsem snad rozjímati častěji, do jakého nebezpečí mne tato chyba přivádí, a jak jest Bohu odporna? Či jsem snad nedbale se modlila o pomoc Boží, bez níž ničeho nesvedeme? Či jsem snad vůbec pozbyla chuti a radosti ve službě Boží?

Odpovíme-li si upřímně na tyto otázky, poznáme asi dosti spolehlivě, co je naší hlavní chybou a kde má původ. Zbývá pak jen, abychom proti ní použili s opravdovou rozhodností přiměřených prostředků. Hlavním

pravidlem je tu: Sáhnutí zlu na kořen a upjati pozornost na zřídlo této chyby. Kdo tedy na př. shledá, že jej příležitost tolikrát svedla, musí sobě umíniti, že se bude vystříhati této příležitosti. Kdo pak se své hlavní chyby dopouští ze špatného zvyku nebo z přirozené prudkosti své povahy, učiní nejlépe, když se bude cvičiti ve ctnosti, jež jest pravým opakem oné chyby: v trpělivosti, skromnosti atd.

Při tomto úkolu záhodno však především poraditi se z k u š e n é h o z p o v ě d n í k a a n e s p o l e h a t i s e p ř í l i š n a s v ů j v l a s t n í ú s u d e k, c h c e m e - l i s e v y h n o u t i n e m i l é m u z k l a m á n í. Neboť nikde není sebeklam tak snadným a tak osudným jak v díle spásy a ve snaze po zdokonalení srdce.

III.

Otázky, jichž možno použití při každém rozjímání.

Každá pravda, o níž se rozjímá, patří buď k v ě r o u c e n e b o m r a v o u c e nebo s ní aspoň přímo nebo nepřímo souvisí. — Z každé pravdy víry vyplývají též nějaké předpisy mravní. Věřím na příklad v nesmrtelnost duše. Z toho plynou praktické

poučky: Zachraň duši svou. Hledej nejprve království Boží. Čiň dobré a varuj se zlého. — Každá mravní pravda musí však býti nejen zachovávána, nýbrž musí býti též pojata vírou. Mravní pravdy jsou sice většinou též požadavkem rozumovým; nicméně jsou obsaženy též v Písmě svatém, a musíme v ně věriti z toho důvodu, že je Bůh zjevil, a že nám je církev k věření předkládá. Na př.: Cti otce a matku! jest mravním zákonem, ale spolu též předpisem víry. Při každé náboženské pravdě mohu tedy vzbuditi kon víry, naděje, lásky, vděčnosti k Bohu a církvi, a mohu se zároveň cvičiti v poslušnosti. Již tedy tyto vnitřní dojmy jsou velmi užitečným ovocem rozjímání.

Při každém rozjímání můžeš si dle okolností předložit a zodpovědět následující otázky: Kdo? Co? Kde? Jakými prostředky? Proč? Jak? Kdy?

Kdo prohlašuje tu pravdu? — Bůh, církev, představení. — Kdo jsem já? Jaké mám povinnosti vůči Bohu, církvi a představeným?

Co? Nač je to zjeveno? Nač jest mně o tom rozjímati? Na př.: Bůh je spravedlivý a milosrdný. Musím se báti jeho spravedlnosti,

vystříhati se hříchu a litovati a v milosrdenství jeho doufati.

Kde? Kde je tato pravda zjevena? Kde ji mám zachovávat? Kde jsem se proti ní provinila? Kde hrozí mně nebezpečí? Jakých příležitostí mám se varovati.

Jakými prostředky mám na př. konati nějakou ctnost a střici se hříchu? Přijímáním svátostí. zachováváním řeholních stanov, poslušností, milosrdností, uvažováním o posledních věcech atd.

Proč? Proč na př. poslal Bůh Syna svého na svět? Jaké důvody pobádají mne, abych tu či onu pravdu uznávala, věřila a o ní rozjímala? Proč jsem se tím či oním provinila? Proč jsem posavad neodložila své oblíbené chyby?

Jak? Jak mám si počínati budoucně? Jak mohla bych dobře zachovávat denní pořádek? Jak mohla bych se nejlépe vyhnouti blízké příležitosti k těžkému hříchu atd.?

Kdy? Kdy zemřu? Kdy jsou doby a příležitosti bohaté milostmi a kdy zase hrozí mně nejvíce nebezpečí atd.?

V každém rozjímání musíš zkoumati, zda jsi dle předložené pravdy jednala či se proti ní prohřešila. V prvním případě děkuj

Bohu pokorně; v druhém případě je ti třeba lítosti, pokání a dobrého předsevzetí pro budoucnost. Předsevzetí musí býti, jak známo, určité a nikoli jen všeobecné. Umíniš si na př. že se budeš nábožně modliti. Musíš tedy říci: Při každé modlitbě představím si dnes živě Boží přítomnost; vykonám nábožně svou ranní a večerní modlitbu, rozjímání a duchovní čtení; budu pozorně přítomna mši svaté, vykonám skroušeně a vděčně své duchovní nebo skutečné přijímání atd. Lítost a předsevzetí musí býti spojeny s každým rozjímáním. Během dne vzpomeň občas na předmět rozjímání nebo na pravdu, jež tě zvláště dojala nebo jež je ti zvláště potřebna, na př.: Milosrdenství Boží trvá věčně. Všecky své starosti vložím na Pána. Trpělivostí zachráním svou duši. Blahoslavení čistého srdce, blahoslavení milosrdní, blahoslavení pokojní. Čím se odvděčím Bohu za všechna jeho dobrodiní? Ne nám, ó Pane, ne nám, nýbrž jménu svému dej slávu!

Modlitba před rozjímáním.

Bože a Stvořiteli můj, jenž jsi počátkem a koncem všeho! Můj Bože a mé všechno! Věřím pevně, že jsi zde přítomen. V této

viře klaním se Ti v nejhlubší uctivosti. Před velesvatou tváří tvou rozjímati budu o předložené pravdě a vzbudím svatá předsevzetí k polepšení svého života.

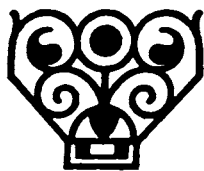
Pro množství hříchů svých nejsem sice hodna ani schopna, abych rozjímala o tvých božských pravdách. Odpusť mně však, nejmilosrdnější Otče, a pomáhej mi svou všemohoucí milostí. Uchraň mne roztržitosti; dej, abych všecky myšlenky svého ducha, všecky city svého srdce a všecky síly své duše věnovala jedině a výlučně rozjímání o tvé pravdě. Osviť můj rozum, abych světlem tvým poznala pravdu; dej mi pokorné a vjímané srdce a naplň je svou láskou, abych se sražila o stálé větší zdokonalení a vždy horlivěji pracovala o rozšíření říše tvé. Buď mně Učitelem, buď mně Těšitelem, buď mou silou!

Svatá Maria, serafinský otče Františku a všichni svatí Boží orodujte za mne, abych své rozjímání konala tak horlivě a užitečně, jak jste to vy činili. Amen.

Modlitba po rozjímání.

Děkuji Ti, ó Bože, za svatá vnuknutí, jimiž jsi rozum můj osvítil, a za zbožné dojmy,

jež se v srdci mém probudily. Posilni milostí svou předsevzetí, jež jsem pojala, a odpusť mně všecku nedbalost a roztržitost, již jsem se snad provinila. Ó kéž nikdy nezapomenu, co jsem právě rozjímala a kéž žiju ve vědomí tvé svaté přítomnosti. Amen.

Leden.

Ke cti nejsv. jména Ježíš.

Ranní rozjímání.

O povolání a cíli řeholnice.

Příprava. 1. Představ si, jak sv. apoštol Pavel vybízí.
Všecko čiňte ve jménu Pána Ježíše Krista.
(Kol. 3. 17.)

2. Pros Boha o milost, abys začala nový
rok s obnovenou horlivostí ve jménu Pána
Ježíše.

I. Řeholnice nemá podstatně jiného cíle
než obyčejní křesťané — věčnou blaženost.

II. Musí však za tímto cílem spěti zvláštními
prostředky a dokonalejším způsobem.

III. Milost řeholního povolání je tudíž
vzácným darem Božím, za nějž máš býti
Bohu velmi vděčna.

První pravda.

Řeholnice nemá podstatně jiného cíle než obyčejní křesťané — věčnou blaženost.

a) „Stvořen jsi, abys Boha poznal a miloval, jemu sloužil a tím spasen byl.“ Těmito prostými slovy vyjadřuje katechismus cíl a konec člověka. Cílem tedy, k němuž jest nám směřovati, jest věčná blaženost — nebe. Nebe však znamená: patřiti na Boha, míti Boha, nejsv. Trojici. To znamená, že v nebi poznáme a uzříme Boha v jeho nevýslovné vznešenosti, a že jej budeme milovati tak slastně a podivuhodně, jako se Otec, Syn a Duch sv. od věčnosti vzájemně znají a milují. Božský Spasitel nazývá to též synovstvím Božím. „Všem, kdož v jeho jméno věří, dává moc, aby byli syny Božími. Ale jen ti mohou vejíti do království Božího, kdož se znova zrodí z vody a z Ducha svatého“.

b) „Pohleďte“, píše sv. apoštol Jan, „jakou lásku prokázal nám Otec, abychom synové Boží sluli i byli. Nejmilejší, nyní jsme synové Boží, ale ještě se neukázalo, co budeme. Vímeť, že, když se ukáže, podobní jemu

budeme; nebo viděti jej budeme tak, jakž jest“. Jak vznešeným cílem je tedy patření na Boha! „Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří jej milují“, píše sv. apoštol Pavel. A byl přece kdysi uchvácen do nejvyššího nebe; může je tedy zajisté aspoň částečně popsati. A sv. Petr praví významně: „Bůh daroval nám skrze Ježíše Krista velmi veliká a vzácná zaslíbení, abyste skrze ně božské přirozenosti účastnými se stali, vystříhejíce se světských žádostí“. „Království nebeské trpí tedy násilí a jen ti je uchvacují, kdož násilím se ho domáhají“. Těšme se však a radujme se; neboť odplata naše v nebi bude veliká. Máme nad to velikého zastance v Ježíši Kristu, Synu Božím.

c) Pán Ježíš ujišťuje nás jako druhdy apoštoly: „Odcházím, abych vám připravil místo. Ale když odejdu a připravím vám místo, zase přijdu a vezmu vás k sobě, abyste, kde jsem já, i vy byli“. A ve velekněžské modlitbě prosí Pán Ježíš nebeského Otce: „Chci, aby láska, kterou jsi mne miloval, byla i v nich, a já v nich. Otče, chci, aby, kde jsem já, byli se mnou i ti, jež jsi mně dal. Slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem i

jim. Neprosím pouze za ně, nýbrž za všechny, kteří slovem jejich ve mne věří, aby všichni jedno byli, jako ty, Otče, a já jedno jsme. Posvěť je v pravdě; nebo řeč tvá je pravda“.

Musíme se tedy posvěcovati slovem a milostí Boží, abychom vyplnili svůj životní úkol, abychom dosáhli svého určení a dospěli k cíli a ke šťastnému konci. Jelikož však bez milosti nic nejsme a nic nemůžeme, rozumí se samo sebou, že jest nám považovati též milost spásy za veliký, nezasloužený dar Boží. A praví-li Kristus Pán, že se musíme stále modliti a neustávati, tož se jistě modlitba vztahuje na milost Boží, zvláště na milost rozhodující, milost setrvání v dobrém až do konce, na víru, naději a lásku. Největší však z těchto tří jest láska, jež, jak praví sv. Pavel, je svazkem dokonalosti. Bůh však chce právě řeholním osobám darovati lásku nejvyšší měrou.

Druhá pravda.

Řeholnice musí za svým cílem spěti zvláštními prostředky a dokonalejším způsobem.

a) Cílem řeholního stavu není nic jiného než snaha o dokonalou lásku Boží. V tom

souhlasí všichni asketové. Dle sv. Tomáše Akvinského není dokonalost nic jiného než dokonalá láska k Bohu, a snaha o ni je cílem řeholního stavu. Dokonalou jest však láska k Bohu, milujeme-li Boha nade všecko a zcela nezištně, nemyslíce ani na odměnu, kterou slibuje Bůh těm, kdož jej milují, ani na trest, jímž hrozí těm, kdož ho nemilují. Je to láska nejupřímnějšího přátelství a nejnezištnější oddanosti. Již nedokonalé lásce je slíbena věčná odměna. Vždyť zde na světě bude dokonalá láska vždy spojena s láskou nedokonalou; bázeň a naděje nepřestanou nám nikdy býti pohnutkou, abychom konali dobré a varovali se zlého. Nicméně nesmí řeholnice nikdy spustiti z mysli snahu o dokonalou lásku.

b) A právě o tuto dokonalou lásku může a má se řeholnice zasazovati nejúčinnějšími a nejvýbornějšími prostředky. Jsou to: Svaté sliby čili evandělické rady, společný život a všecky řádové předpisy. Společný život řeholní žádá vůbec odluku od světa a klášterní samotu. „Zavedu duši na poušť a mluvití budu k srdci jejímu“, dí Bůh u proroka Oseáše. Známo, jaký význam má klášterní samota pro dokonalý život. Nenutí-li tě tedy

nevyhnutelné záležitosti, abys dlela ve světě, opusť jej a uchyl se do své cely nebo do posvátných prostor klášterních. Útěk před světem nezáleží však pouze v tělesné odloučenosti od lidské společnosti, od světských záležitostí, od zábav a roztržitostí, nýbrž hlavně v boji proti světu.

c) „Všecko, co jest na světě, je žádost těla, žádost očí a pýcha života“, čteme u sv. Jana apoštola. Tyto tři hlavní náruživosti lidského srdce musí tedy býti potírány a opačné ctnosti horlivě konány. To děje se nejúčinněji svatými sliby. Slibem dobrovolné chudoby obětujeme Bohu zevnější statky, potíráme náklonnost k časným statkům, zasazujeme do srdce ctnost dobrovolné chudoby a vyprošťujeme srdce z pout, v nichž je drží pozemské statky. „Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.“ — Slibem panenské čistoty vzdáváme se práva na manželství a pěstíme nejvznešenějším způsobem ctnost čistoty srdce. „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.“ Kdo je zbaven co nejúplněji časných starostí o rodinu a prost zlé žádostivosti, myslí nezbytně především na to, jak by se Bohu líbil a jej vroucně miloval. — Slib

dokonalé poslušnosti potírá konečně nejúčinněji pýchu života, vysokomyslnost a ješitnost. Pýcha a ctižádost ukládá lidem těžké jho; pokora, laskavost a mírnost jsou lehkým a sladkým jhem, jež nám ukládá Ježíš Kristus. „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a obtíženi jste, a já vás občerstvím. Vezměte jho mé na sebe a uče se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem; a naleznete pokoj duším svým.“ Snadno vám lze poznati, že svatými sliby můžete si osvojiti ducha Ježíše Krista a potírati ducha světa. Bojujte tedy a zápaste až do konce, abyste mohly říci s apoštolem Pavlem: „Dobrý boj jsme bojovaly, běh jsme dokonaly, víru isme zachovaly“. Proto nám spravedlivý soudce neodepře mzdy a daruje nám korunu odměny.

Třetí pravda.

Milost řeholního povolání je tudíž vzácným darem Božím, za nějž máš býti Bohu velmi vděčna.

a) „Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vyvolil vás a postavil jsem vás, abyste šli a užitek přinesli a užitek váš aby zůstal“, praví Spasitel apoštolům a může říci též řeholním osobám. S apoštolem Pavlem máme

vyznávati: „Nikdo sám sobě neosobuje té cti, nýbrž kdo povolán bývá od Boha jako Aron“. Kdo by se snad neprávem vloudil do svatyně kláštera, ten musí posvěcené tyto prostory opustiti, nechce-li se státi nešťastným a nechce-li způsobiti církvi velikou hanbu a potupu. Jak vzácná je milost řeholního povolání, vysvítá ještě lépe z následujících slov Páně: „Chceš-li vejíti do života, ostříhej přikázání. Chcešli však dokonalým býti, jdi, prodej co máš, a rozdej chudým, a budeš míti poklad v nebi; a pojď a následuj mne.“ — O panenské pak čistotě praví Kristus: „Ne všichni chápou toho slova, ale kterým dáno jest. Kdo může pochopiti, pochop.“ — Jest tedy zřejmo, že milost, jež pomáhá nám zachovávat evandělické rady, jest velevzácným darem Božím. Získává nám lásku a přátelství božského ženicha. Bohatý mládenec v evandéliu, jenž se milosti této nechopil, připravil se tím o ochranu nebeskou. Jidáš ji zahodil, ostatní apoštolové si ji však zachovali a získali si tím nejvyšší lásku a přátelství Boží. „Vy jste moji přátelé, učiníte-li, co přikazuji vám. Proto vás již nebudu nazývati služebníky; neboť služebník neví, co činí Pán jeho; ale nazval jsem vás přáteli; neboť všechno,

cokoli jsem slyšel od Otce svého, oznámil jsem vám," děl Pán Ježíš k apoštolům. Děkuj tedy Bohu i ty za tuto převelikou lásku a přízeň.

b) Děkuj božskému Spasiteli dojatým srdcem, že tě povolal do řeholního stavu. Nebuď z těch řeholnic, jež myslí, že Bůh a církve musí býti rádi, že jsi se stala řeholnicí a že jsi své vlohy a peníze zasvětila službě Boží. Od koho máš peníze, vlohy a milost? Vzdej tedy Bohu čest. Bůh mohl by si nadělati řeholnic z kamení. Buď tedy vděčnou, pokorně vděčnou. Vděčnost svou prokážeš však nejlépe tím, budeš-li milost řeholního povolání častěji obnovovati a posilovati. „Vzbudť milost Boží, která je v tobě skrze vzkládání rukou mých“, píše svatý apoštol Pavel svému učeníku Timotheovi. Výroku toho lze užiti aspoň částečně též o řeholnicích.

c) Nezanedbávej však této milosti, nýbrž s velikou horlivostí, s radostným nadšením a se svatou zmužilostí plň všechny povinnosti svého stavu. Když jsi však vykonala vše, co bylo tvou povinností, řci, co božský Spasitel poručil apoštolům: „Jsme jenom-

neužitečné služebnice Páně; učinily jsme jen to, co jsme byly povinny“. Nejlepší vděčností jest věrné plnění povinností. Prohřešila-li jsi se nějak proti těmto zásadám, žaluj na sebe před Bohem, lituj svých chyb a slib polepšení. Skroušené a napravené srdce jest Bohu vždy příjemnou obětí. — „Čím odplatím Hospodinu všecko, co mně učinil? Kalich spasení vezmu a jméno Hospodinovo vzývati budu.“ Kalich Páně uchopíš tím, budeš-li rozjímati a nápodobiti jeho obětavý život. Božský Spasitel začal tento měsíc svým obřezáním a prvním prolitím předrahé krve své. Pomni, že nejsi vykoupěna porušitelným zlatem a stříbrem, nýbrž drahou krví Ježíše Krista, neposkvrněného a nevinného Beránka, jenž za tebe byl obětován. Popatř na Marii a Josefa a uvažuj, jak hrdinně a velikomyslně oni tuto oběť přinesli. Žij tedy i ty čistě, nevinně a neposkvrněně. Dělej čest svému stavu řeholnímu. Nápodobuj Ježíše, Marii a Josefa a doporučuj se jejich mocné ochraně modlitbou, dobrými předsevzetími a skutky křesťanské lásky. Uctívej horlivě tyto přesvaté osoby . . .

Večerní rozjímání.

O svaté řeholi.

Příprava: 1. Představ si, jak před jménem Ježíš každé koleno se sklání.

2. Pros Boha o milost, abys svatou řeholi vždy věrně zachovávala.

I. Chceš-li se státi, býti a zůstatí dobrou řeholnicí, musíš svatou řeholi svědomitě zachovávatí.

II. Lehkomyslné přestupování sv. řehole jest osudno řeholnici samé, pohoršuje spolusestry a představeným působí mrzutost a velikou starost.

III. Svědomité zachovávání sv. řehole
a) podporuje dokonalost a svatost, *b)* dává dobrý příklad spolusestrám, *c)* připravuje radost a potěchu představeným.

První pravda.

Chceš-li se státi, býti a zůstatí dobrou řeholnicí, musíš sv. řeholi svědomitě zachovávatí.

a) Sv. řehole obsahuje zásady a předpisy, dle nichž musí býti spořádán celý život řeholnice. Dokonalá láska jest duší

řádu. „Miluj Boha nade všecko“, praví sv. Augustin, „a pak čiň co chceš a nezhřešíš“. Láska totiž ovládá všechny ostatní ctnosti, především víru a naději, celou bohopoctu a mravní ctnosti, hlavně chudobu, poslušnost a čistotu. Úkolem pak sv. řehole jest, určovati podrobněji, jak mají řeholnice konati tyto ctnosti. Pokud nepředpisuje zachovávání slibů a přikázání Božích, nezavazuje ovšem pod hříchem. Ale většinou ukládá právě zachovávání slibů a přikázání Božích a církevních a nemůže tudíž obyčejně býti překročena, aby to nebylo hříchem. Přestoupení řehole, jež samo sebou není hříchem, může se však přece okolnostmi státi hříšným. Porušiti jednou mlčení není z pravidla hříchem. Dává-li to však spolusestrám pohoršení, nebo svádí-li je to častěji k téže chybě, mohou tyto okolnosti učiniti tento přestupek hříšným. Z podstaty tedy sv. řehole vysvítá jasně, že jen tehdy se můžeš státi, býti a zůstatí dobrou řeholnicí, zachovávaš-li svědomitě sv. řeholi.

b) Zkoumání a potvrzení sv. řehole od církve připomíná ti tutéž pravdu. Stanovy nové kongregace zkoumá obyčejně a potvrzuje prozatímně biskup diecese; pak je teprve sám

papež napřed jen schvaluje, pak podruhé a po třetí přezkoumává a posléze definitivně potvrzuje. I naše stanovy přestály tuto přísnou zkoušku církevního zkoumání a potvrzení. Mají tedy takorůzka Boha za otce a církev za matku.

Církví mluví Pán Bůh sám
a svůj zákon hlásá nám.

Sv. řehole ukazuje tedy řeholnicím cestu k nebi. S jakou uctivostí a dětinnou láskou jest jim tedy patřiti na řeholi a zachovávat ji. „Na Božím požehnání všecko záleží“. Bůh-otec a církev-matka dali řeholi své požehnání.

c) Též posudky samých zakladatelů řádových, velikých světců a asketů ukazují nám sv. řeholi v nebeském světle. — „Víme, že sv. Řehoř Veliký, sv. Tomáš Akvinský, sv. Antonín, sv. Petr Damiani, sv. Hildegarda považovali řeholi sv. Benedikta za bezprostřední vnuknutí Ducha svatého“. — Bůh zjevil sv. Brigittě: „Řehole sv. Františka není výplodem jeho lidského ducha. Já jsem ji vytvořil a není v ní ani slova, jehož by mu nebyl vnukl můj duch“. Ba, sv. náš otec František, sám se vyjádřil ke svým bratřím: „Sám od sebe jsem do ní ničeho

nevložil; dal jsem vše napsati, jak mi to Bůh vnukl“. — Když papež Pavel III. schvaloval řeholi sv. Ignáce, vyslovil se, že byla sestavena vyšší pomocí. — Sv. Terézie praví: „Řeholní osoba, která sv. řehole dbá i v nejnepatrnějších maličkostech, nejde, nýbrž letí k dokonalosti“. — A sv. Magdalena z Pazzis poznamenává, že zachovávání řehole jest nejpřímější a sv. František Saleský míní zase, že je to pro řeholní osoby jediná cesta ku spáse. Rozvážíme-li si tedy dobře tyto výroky světců Páně, učiníme jistě přesnou poslušnost sv. řehole pravidlem svého celého života. Sv. řehole jest, abych řekl, pevnou věží a hradbou řeholního života. „Nesboř této věže a této zdi, sice tě uštkne had“, t. j. přemůže tě ďábel. Láska k Bohu a poslušnost z lásky k Bohu tvoří v srdci tvém ráj; neposlušnost a náboženská vlažnost pustoší je. Co božský Spasitel praví o své církvi lze částečně říci o sv. řeholi: „Zahrada zamčená jsi, studnice zapečetěná“. Jen Pán Bůh a sv. andělé mají míti přístup, nepřátelům budiž vstup zabráněn. Neposlušnost a nedbalost porušily by pečeť a zničily by ohradu.

Všecky tyto důvody mají tě pobádati, abys chránila sv. řeholi jako vzácný poklad. Bylas-li

nedbalou a netečnou, lituj svých chyb, kaj se, a vrať se k první své lásce, k nezlomné věrnosti ke Kristu. „Dnes, uslyšíš-li hlas ženichův, nezatvrzuj srdce svého, nýbrž následuj volání milosti“.

Druhá pravda.

Lehkomyslné přestupování sv. řehole jest osudno řeholnici samé, pohoršuje spolusestry a představeným působí mrzutost a velikou starost.

a) Lehkomyslné přestupování sv. řehole jest osudno řeholnici samé. — Nejdůležitějším řeholním slibem jest poslušnost. A právě tuto poslušnost chce sv. řehole až do podrobnosti vésti a řídit. Kdo nezachovává sv. řehole, nemůže nijak vyplniti slib svaté poslušnosti. Nedbalá řeholnice zahrává si tudíž nebezpečně s milostí povolání. Stane se vlašnou, netečnou křesťankou. Všeobecně je známo, s jakou slavnostní vážností božský Spasitel bičuje vlašnost: „Ó, bys byl studený nebo horký! Ale že jsi vlašný, počnu tě vyvrhovati z úst svých“. Tímto hrozivým výrokem odsuzuje božský Spasitel vlašné duše: „Vy jste sůl země. Zkazí-li se sůl, čím bude soleno? Na

nic se již nehodí, než aby byla ven vyvržena a od lidí pošlapána“. Uvaž smutný osud Jidáše Iškariotského. Původně měl zajisté vlohy k dobrému, jinak by ho Kristus Pán nebyl přijal za apoštola. Nešťastný učeník nedbá nejdříve, že se v srdci jeho probouzí ctižádost a lakota, napřed jen myšlenky a žádosti; nepotírá prvních hnutí vášní. Když pak se vzmohou, svedou jej, že se prohřeší skutkem; sahá na almužny, jež Pán Ježíš a apoštolové obdrželi na živobytí, a dopouští se malých krádeží. Podal ďáblu prst, a ďábel uchopil znenáhla celou ruku, celého člověka. Aby to před Pánem a apoštolý zatajil, pomáhá si přetvářkou a pokrytstvím, začíná se viklati ve víře a pozbývá víry. Z propasti říti se do propasti, až se konečně stane zrádcem Syna Božího. Toť historie každého odpadlého kněze a každé nevěrné řeholnice. Zviklá se ve svém povolání a pozbývá míru srdce. Buď je přinucena, aby vystoupila zřádu, nebo sama svleče řeholní roucho.

b) A jaké pohoršení dává taková řeholnice spolusestrám! Mladší sestry, snad kandidátky, začnou pochybovati o svém povolání, vystupují a řeknou si: „My světší lidé, jsme lepší křesťané než takové vlašné řehol-

nice“. Jiné slabší řeholní sestry svádí to zase k lehkomyšlnosti a netečnosti. Působí tedy taková vlažná řeholnice veliké pohoršení a velikou škodu. „Běda těm, kdož dávají pohoršení! Lépe by jim bylo, kdyby se jim zavěsil mlýnský kámen na hrdlo a pohříženy byly do hlubiny mořské“. Varujte se tedy, abyste nezaviňovaly pohoršení a nepohoršujete především maličkých a slabých. „Pravím vám“, dí Spasitel, „že andělé jejich stále hledí na tvář Otce mého, jenž jest v nebesích, a jenž nechce, aby třeba jen jediné z maličkých těchto zahynulo“.

c) Vlažná řeholnice připravuje konečně představeným mnoho trudu a mrzutosti a nevyčerpatelné množství starostí. „Požehnání otcovo utvrzuje domy synů; zlořečení pak matčino z kořene vyvrací základy“. Nejsou představení takořka tvými duchovními rodiči? Nectíš velectihodnou generální představenou sladkým názvem, velectihodná matko?“ „Zlořečený, jenž nectí matky své, a všecek lid řekne: Amen“. Uvažuj tedy vážně a často hrozné následky neposlušnosti a lehkomyšlného přestupování sv. řehole. Zhřešilas-li tím, lituj svého hříchu a kaj se. Kdybys však se snad nechtěla obrátiti, bylo by lépe,

kdybys nebyla vstoupila do řádu, nebo kdybys jej opustila. Zachovávala-li jsi však věrně řeholi, tož děkuj dětinně nebeskému Otci a pros jej znova o milost vytrvalosti.

Třetí pravda.

Svědomité zachovávání svaté řehole *a)* podporuje dokonalost a svatost, *b)* dává dobrý příklad spolusestrám, *c)* připravuje radost a potěchu představeným.

a) Zachovááš-li svědomitě sv. řeholi, podporuješ vlastní dokonalost a svatost. Známe příklady svatých řeholníků a řeholnic, kteří se jen přesným zachováváním sv. řehole stali svatými. Vypravuje se to na př. o sv. Janu Berchmansovi a o sv. Stanislavu Kostkovi. Tito svatí mládenci nekonali nijakých jiných hrdinských činů ctností. Pouze jejich věrnost vůči sv. řeholi zjednala jim čest oltářů. Tataž koruna dokonalosti kyne každému, kdo kráčí touže cestou.

Učitelé duchovního života praví, že řeholní osoby mohou jenom sv. řeholí přemoci ducha světa a nabýti vnitřního míru. Sv. Pavel na př. píše: „Na všecky, kdož

pravidla tohoto budou následovati, pokoj a milosrdenství jako na pravý lid israelský“. (Gal. 6. 16.) Poslušností klášterních pravidel můžeme v sobě upevniti synovství Boží, státi se pravými syny israelskými, duchovními příbuznými bl. Panny a božského Spasitele. „Dnes stalo se spasení domu tomuto, protože i on jest syn Abrahámův“, pravil Kristus Pán ke kajícímu a věřícímu Zacheovi. A podobně mluví k poslušné řeholnici. Jak mocná to pobídka, abychom svatě zachovávali předpisy řeholní.

Pak bude naším údělem též vnitřní mír: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám: ne jako svět dává, já dávám vám“. Svět a ďábel klamou nás; namlouvají nám, že smyslnou rozkoší ukojíme touhy svého srdce a nabudeme klidu. Ale Spasitel praví apoštolům a všem upřímným křesťanům: „Na světě budete míti jen nátisk“. „Jen pravda má“, praví jinde, „zjedná vám pravou svobodu dítek Božích“. — „Tyto věci mluvil jsem vám, abyste ve mně pokoj měli. Na světě budete míti nátisk; ale doufejte, jáť jsem přemohl svět“. Plň tedy sv. řeholi a přemůžeš svět, t. j. žádost očí, žádost těla

a pýchy života. Nenaplní tě to svatým nadšením pro tvou řeholi?

b) Věrným plněním sv. řehole povzbuzuje řeholnice své spolusestry, přispívá k pokoji a svornosti v celé řeholní společnosti a usnadňuje duchovním představeným jejich obtížný úřad.

Slova pohybují, příklady však mocí táhnou. Přesná poslušnost vůči sv. řeholi je takovým daleko zářícím a účinným příkladem. „Tak svíť světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a slavili Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ Duch sesterské lásky nabude tím mocného rozmachu a v klášterní družině poroste mír a svornost. „Dobrá je sůl“, praví Spasitel, „pakli sůl bude neslaná, čím ji osolíte? Mějte sůl v sobě a pokoj mějte mezi sebou“. Sůl, o níž božský Spasitel mluví, jest křesťanská moudrost a spravedlnost čili křesťanská dokonalost. Dokázali jsme, že sv. řehole je základem křesťanské dokonalosti. Poslušnost vůči řeholi čili dobrý příklad jest plodem této moudrosti, jest solí řeholního života. Škodlivá ctižádost, závist, škodolibost a řevnivost, jež mohou v klášteře velmi zhoubně působiti, musí ustoupiti pokoře, skromnosti, křesťanské lásce k bližnímu a

vědomí, že všichni členové kláštera tvoří jeden celek. Pak docílíme i míru s Bohem, míru, o němž dí apoštol Pavel, že převyšuje všeliký pomysl.

c) A jakou radost působí svědomitá poslušnost představeným! Není jim jejich důstojnost zároveň tíživým břemenem, těžkým jhem? Poslušností oslazujeme a zpříjemňujeme jim toto břímě a jho. „Poslušni buďte správců svých, kteří bdějí nad vámi, majíce počet vydati za duše vaše. Hleďte aby to s radostí činili a ne se stýskáním; nebo to by vám nebylo užitečno.“ Chceš-li si tedy zasloužiti požehnání svých duchovních představených, zachovávej svědomitě sv. řeholi. Věř pevně, že sv. řehole není pouhým dílem lidským. Pochází od Boha, jenž duchovním představeným udělil Ducha svatého. Rozhodni se tedy, že budeš opět s nezlomnou věrností plnit sv. řeholi. Dopustila-li jsi se chyb, lituj jich a vrať se k původní horlivosti, kterou jsi tak slavně a vážně slíbila před oltářem. Bůh stvořil tvé srdce tak, že se může z ran svých opět vyhojiti. Dnes nabízí ti svou milost, zve a upomíná tě, abys mu ode dneška zachovávala slíbenou věrnost.

Únor.

Ke cti nejsv. Trojice.

Ranní rozjímání.

O duchu kongregace.

Příprava: 1. Představ si, že klečíš před trůnem nejsv. Trojice.

2. Pros o milost, aby nejsv. Trojice ráčila žehnati tvému rozjímání.

I. Duch kongregace je totožný s duchem sv. evandělia.

II. Jest duchem lásky k Bohu.

III. Je též duchem lásky k bližnímu.

První pravda.

Duch kongregace je totožný s duchem sv. evandělia.

Sestry řeholní tvoří společnost. Pouto, které je spojuje, musí býti hodně pevné. Poutem tímto jest: 1. dokonalá láska k Bohu; 2. správná láska k sobě samému; 3. křesťanská milosrdnost k bližnímu.

a) Mám Boha milovati způsobem co nejdokonalejším, jelikož jest sám sebou nejvyšší a nejvznešenější dobro. Kdybychom Boha milovali docela nezištně, nedbajíce odměny přislíbené těm, kdož jej milují, a nemyslíce na tresty hrozící těm, kdož ho nemilují, byli bychom na vrcholu lásky. „Toť jest nejvyšším stupněm nezištné, nejčistší a nejdokonalejší lásky, pravé spočinutí v Bohu, milujeme-li jej pro něho samého beze zřetele na nebeskou odměnu.“ (Dr. B. Schäfer.) O tuto lásku prosí nevěsta v Písni Šalomounově. Proto přeje si Boha milovati nejen jako svého ženicha, nýbrž napřed jako bratra a volá: „Ó kéž bys byl bratrem mým!“ Přeje si tím, aby měla tutéž božskou vznešenost jako její ženich, aby jej mohla dokonaleji milovati.

Nazývá-li vás Kristus nejen přítelkyněmi, nýbrž sestrami a nevěstami svými, cítíte líbeznost jeho božské lásky. „Ranila jsi srdce mé, sestro, nevěsto má.“ — Pros Otce, Syna a Ducha sv. o tuto lásku.

b) Rozjímej za tím účelem o lásce Boha Otce k lidem. „Pouty lásky táhl jsem dítky Adamovy.“ — „Věčnou láskou miloval jsem tě.“ — „I kdyby matka zapomněla na nemluvňátko své, já na tebe nezapomenu.“ —

„To jest život věčný čili dokonalá láska, aby poznaly tebe, Otče, jediného pravého Boha, a jehož jsi poslal, Ježíše Krista.“ — „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal.“ — „Pohledte, jakou lásku prokázal nám Otec, abychom synové Boží sluli a byli.“ — Bůh jest láska a miloval nás napřed; nemáme mu spláceti láskou?

c) Ježíš Kristus pak miloval své, kteří byli na světě, až do konce. „Já jsem dobrý pastýř a dávám život za ovce své.“ Nikdo nemá větší lásky nad něho, jenž za své přátele obětuje život, jenž svou osobu, tělo a duši zázračně pro ně proměňuje v obětní pokrm a tak je krmí svým vlastním tělem a krví. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, přebývá ve mně a já v něm.“ — „Již vás nebudu nazývati služebníky, nýbrž přáteli, ba bratřími.“ „Jdi k bratřím svým a pověz jim: Vstupuji k Otci svému a k Otci vašemu k Bohu svému a k Bohu vašemu.“ Zaopatř si tedy svatební skvost božské lásky. Jak bys byla chladnou a nevděčnou, kdybys nemilovala svého přítele, svého ženicha, svého bratra! Lituj všeho, čím jsi se ukázala nedbalou a chladnou v lásce. Přibližuj se často

k výhni božské lásky. Vždyť Ježíš Kristus přinesl na svět oheň božské lásky a chce, aby hořel v srdcích lidských.

d) Oč máme prositi a jak máme prositi, nevíme, ale Duch sv. sám přichází do srdcí našich a prosí za nás nevylicitelnými vzdechy. A co jiného vytvoří v nás Duch sv., než ctnost dokonalé lásky? — „Láska Boží rozlita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, jenž dán jest nám.“ „Duch zajisté svědectví vydává duchu našemu, že jsme synové Boží.“ — „Oko nevidělo, ucho neslyšelo a na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteří jej milují.“ — Duch sv. je láska Otce a Syna, pouto jednoty mezi Otcem, Synem a sebou samým a tímto poutem, láskou totiž, může i mne spojit s nejsvětější Trojicí. Vzyvej tedy Ducha svatého o lásku, neboť on je zdrojem lásky.

Druhá pravda.

Duch kongregace jest duchem lásky k Bohu.

a) „Zůstaňte v lásce mé“, praví božský Spasitel k apoštolům. „Budete-li zachovávatí přikázání má, zůstanete v lásce mé, jakož i já jsem přikázání Otce svého zachoval, a

zůstávám v lásce jeho. — Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávatí bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme. Kdo mne nemiluje, řečí mých nezachovává.“ — Toť zákoník lásky. Otvírej jej často a čti v něm. Apoštolové tak činili, a božský Spasitel zachoval je ve své lásce, a žádný z nich nezahynul než Jidáš, syn záhuby, právě proto, že nechtěl věriti a milovati. Zbloudila-li's nějak z cesty lásky, vrať se zpět k božskému Spasiteli, lituj svých chyb a pros jej, aby tě znova posílil v lásce.

b) Pohled na př. na sv. otce Františka. Jak důvěrný styk měl s přírodou, s květinami polními, s ptactvem a s hvězdami na nebi! A co mu pravili tito viditelní tvorové Boží? „Miluj Boha, svého Stvořitele; miluj ho nade všechno, neboť je dobrý.“ Ale ještě hojněji čerpal nápoj lásky božské ze sv. evandělia. Věděl, že nejvyšší Láska dala se pro něho ukřižovati, a proto neustále přemítal v divuplné knize kříže. Hledal takořka odpočinek v ranách Páně a v nejsv. srdci Pána Ježíše. Byl takovým ctitelem ukřižované lásky, že byl konečně zázračně ozdoben otisky ran Páně. Mohl zvolati s apoštolem Pavlem: „Nosím na těle mém jizvy Pána Ježíše“. Anděl

božské lásky, seraf, sestoupil s nebe a vtiskl mu pečetě lásky Kristovy na ruce, nohy a na srdce. Sv. František miloval božského Spasitele jako seraf a proto láska jeho sluje právem serafinskou. — Choď tedy i ty do této školy božské lásky a uctívej tajemství sv. kříže. Nesluješ právě proto sestrou křížovou? Dělej krásnému tomuto jménu vždy čest a nikdy hanbu. Stihlo-li tě snad neštěstí, že jsi v lásce ochladla, vrať se k výhni božské lásky, k nejsv. Srdci Ježíšovu.

Třetí pravda.

Duch kongregace je též duchem lásky k bližnímu.

a) Asketové praví, že s láskou musíme začít u sebe samých. Láska musí býti správnou čili rozumnou sebeláskou. Nezřízená samolibost musí býti potírána. Správná sebeláska záleží v tom, abychom posvěcovaly a umrtvovaly sebe samy. „Hledejte především království Boží a jeho spravedlnost, a ostatní bude vám přidáno.“ Zachraň vlastní duši. „Co jest platno člověku, kdyby celý svět získal a na své duši škodu trpěl?“ Odlož tedy nezřízenou příchýlnost ku světu, pozemským statkům a zábavám, ano i k rodičům, pří-

buzným a přátelům, překáží-li ti myšlenky na tyto osoby v plnění povinností tvého stavu. Smíš a máš se sice často modlití za rodiče a příbuzné, ale rozvaž dobře výrok Páně: „Kdo miluje otce nebo matku více než mne, není mne hoden.“ — „Žádný, kdo vztahuje ruku svou k pluhu a ohlédá se zpět, není způsobilý ke království Božímu.“ Zachovávej svědomitě své sliby a sv. řeholi, a jejich pomocí potírej ducha světa, jenž odporuje duchu Ježíše Krista. Zásady Kristovy jsou vyjádřeny osmerým blahoslavenstvím a evandělickými radami. Konej tedy ctnosti vyjádřené osmerem blahoslavenství, potírej zásady světa, jež jsou pravým opakem osmera blahoslavenství, a pak si snadno zachováš v srdci pravou sebelásku. Potírej samolibost a citlivost, pýchu, ctižádost a ješitnost. Používej příležitostí, kde by jsi se mohla pokoriti. Jsou-li představení nuceni napomínati tě a káratí, buď pokornou a přemož svou citlivost. Sv. řehole praví: „Sestry mají vésti s Kristem skrytý život a denně se posvěcovati. Za tím účelem mají radostně používatí příležitosti ke cviku v pokoře, chyby své rády vyznávatí a považovati to za službu lásky, obviňuje-li je někdo, nebo káře-li je

nějak. Ke všemu, co konají, mají se snažiti, aby neměly jiného úmyslu, než líbiti se Bohu a dbáti jeho cti, přesvědčeny jsouce, že Bůh bude k nim tím štědřejším, čím velkomyslněji se vynasnaží jemu sloužiti“.

Miluj konečně též své spolusestry a všecky své bližní. Pros proto často o ducha sesterské lásky. Sviť spolusestrám dobrým příkladem. Modli se za ně denně při mši svaté, aby v nich stále přibývalo ducha sesterské lásky, křesťanského přátelství a svornosti. „Jak dobré a jak utěšené“, praví Duch svatý, „když bratří přebývají v jednotě“. — „A jak krásné jsou nohy těch, kdož zvěstují pokoj.“

Denně jest se ti též modliti o ducha křesťanské lásky k bližnímu. Neboť kongregace naše poroučí sestrám obětovati život, zdraví a světská vyrazení, aby se tím volněji mohly vší silou věnovati namahavému ošetřování chudých a nemocných a výchově mládeže. Mají si tím opravdově zasloužiti čestného názvu „milosrdné Sestry Křížové“ a státi se hodnými odplaty, kterou jim Kristus Pán slíbil slovy: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou“. Při těchto skutečích milosrdenství musí si zachovati

trpělivost a vlídnost, i když se jim, jak se často stává, dostane od jejich svěřenců jenom nevděku „Milujte nepřátele své, a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí, abyste byli synové Otce svého, jenž jest v nebesích, jenž slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a déšť dává na spravedlivé i nespravedlivé. Nebo milujete-li toliko ty, kteří vás milují, a pozdravujete-li jen ty, kteří vás pozdravují, jakou máte zásluhu? Nečiní toho i pohané? Buďte tedy milosrdní, jako jest milosrdný Otec váš nebeský.“

Večerní rozjímání.

O slibech.

Příprava: 1. Představ si okamžik, kdy jsi před oltářem složila sliby.
2. Pros o milost, abys je budoucně věrně zachovávala.

I. Sliby jsou velevzácnou obětí.

II. Jsou velmi účinný, kde jde o to, aby naruživosti byly potírány a opačné ctnosti konány.

III. Jsou velmi prospěšny osobám řeholním, církvi a celému lidstvu.

První pravda.

Sliby jsou velevzácnou obětí.

a) Slib jest dobrovolná, Bohu učiněná přípověď, kterou se člověk pode hříchem zavazuje, že vykoná něco Bohu milého. Přemýšlej vážně o každém slově a přesvědčíš se, jak vzácné jsou svaté sliby. — Slib musí býti dobrovolným, t. j. nevynuceným, svobodným rozhodnutím slibující osoby. Musí se dít s náležitou rozvahou, t. j. řeholní osoba musí věděti, co sliby a řád po ní žádají, zda je s to, aby vyhověla řeholním závazkům. Především musí však býti pevně přesvědčena, že Bůh ji volá a svou milostí vede do řeholního stavu. Proto je žadatelka napřed kandidátkou a novickou, podrobujíc se dvou- nebo tříleté zkoušce a pak se teprve skládají sliby.

Slib se dává jen Bohu, nikoli Panně Marii nebo svatým. Je tudíž konem nejvyšší bohopocty jako klanění nebo bohoslužebná oběť, jež jenom Bohu přísluší. Úkony, jež vyplývají ze slibů, mají dvojí cenu. Jsou záslužny samy sebou, jelikož odpovídají křesťanským příkázáním, sliby pak jim vtiskují zvláštní ráz bohopocty. Poslušnost na př

plní čtvrté a první přikázání Boží. Je tedy dvojí ctností: úctou k představeným a úctou k Bohu. Přestoupení poslušnosti bylo by však opět dvojm hříchem: proti čtvrtému a proti prvnímu přikázání. Dvojí zásluha pobádej tě tedy k dobrému, dvojí vina a trest odstrašuj tě od zlého.

b) Slib je slavná smlouva mezi Bohem a slibující osobou. Slibující zavazuje se pod hříchem a to často pod těžkým hříchem, ačkoli nepatrnost toho, co se přikazuje nebo nedostatek rozvahy, činí provinění pouze všedním hříchem. Řeholními sliby obětujeme Bohu vše, co máme: časné statky, smyslné požitky a srdce čili vůli. Bůh se však nedá překonati velkomyslností; poskytuje za to duši hojnost milostí a ochranu v pravdě otcovskou.

Evandělické sliby jsou vzácnou obětí též proto, že napodobí nejlépe obětavý život božského Spasitele, Panny Marie a sv. Josefa. Jako Kristus na kříži sám sebe dobrovolně obětoval a byl obětním knězem a spolu obětním darem, podobně musí jednati řeholnice. Denně musí se dobrovolně Bohu zasvěcovati; je pak též takorčka obětním knězem a spolu obětí. A jako jest v očích Božích

vzácnou smrt jeho svatých, podobně těž duchovní smrt řeholnice. Proto se tato duchovní smrt co do záslužnosti a spasné účinnosti cení stejně jako milost křestní a mučeníctví.

c) Když však je tato oběť tak vzácná, netřeba se báti, že řeholnice podlehne samolibosti? Úskalí toto hrozí ovšem nebezpečím. Ale Písmo praví: „Co máš, čeho bys nebyl obdržel? Pakli jsi všechno obdržel, proč se chlubíš, jako bys něco nebyl odjinud obdržel?“ — Bůh dal ti časné statky, vlohy a sílu k práci, a podobně právo na určité časné statky a pozemské radosti, konečně rozum a svobodnou vůli. Jsou to však hřivny Boží, Bůh ti je pouze svěřil, abys jich užíval. Obětuješ je ovšem Bohu, ale ani to nevychází z tvé vlastní dokonalosti, nýbrž jest účinkem milosti Boží! „Ne nám tedy, Pane, ne nám, nýbrž jménu svému dej slávu.“ — „Odstup to ode mne, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista.“ — „Velebí duše má Hospodina, a duch můj plesá v Bohu, Spasiteli mém; neboť shlédl na ponížení děvky své.“

Pojala a zachovávala jsi svaté sliby tak opravdově? Vzdařovala jsi od sebe všechnu

ješitnost? Děkovala jsi denně za milost povolání? Obnovovala jsi ji denně pokornou modlitbou? Oživuj milost, jež v tobě jest, dobrotivým přispěním Ducha svatého. Zpytuj své svědomí, a najdeš-li chyby, nedbalost a mylné názory, kaj se a vzbud' dobrá předsevzetí.

Druhá pravda.

Sliby jsou velmi účinný, kde jde o to, aby náruživosti byly potírány a opačné ctnosti konány.

a) Žádost očí, žádost těla a pýcha života jsou zřídla všech hříchů; otravují v nás takořka božskou lásku. Nejlepším protijedem čili nejlepším protilékem jsou sv. sliby. Jak účinně potlačuje dobrovolná chudoba žádost očí čili chtivost po časných statcích! Jak účinně potírá panenská nevinność čili ustavičná čistota žádost těla a smyslnou lásku! Jak účinně vykořeňuje dokonalá poslušnosť samolibost, umíněnosť a pýchu! Jistotně možno i mimo klášter potírati tyto náruživosti; ale nejúčinněji a nejdůkladněji děje se to v životě řeholním, ač-li se mu celým srdcem zasvětiš. „Já jsem pře-

mohl svět“, praví božský Spasitel. Žil totiž životem nejprísnější obětavosti a právě tím stal se sluncem spravedlnosti. Není srdce jeho „nádoba zlatá, ozdobená drahokamy“? Nejzářnějším pak drahokamem jeho srdce jest božská láska. I ve tvém srdci musí zářiti tento drahokam. — „Blahoslavení chudí duchem.“ Dobrovolná chudoba zajistí tobě toto blahoslavenství nejvyšší měrou. Musíš se utvrditi v panenské čistotě a ve svaté poslušnosti. Tyto tři řeholní ctnosti jsou zlatým obalem drahokamu božské lásky.

b) V řeholním stavu musíš denně potíratí své náruživosti a konati opačné ctnosti. Vzorem má ti býti božský Spasitel, jeho přesvatá Matka a jeho sv. pěstoun Josef. Pro apoštoly určil Kristus Pán zvláštní školu evandělických rad. Znenáhla obeznamoval je se základními pravdami osmera blahoslavenství a s evandělickými ctnostmi; o Letnicích pak udělil jim Duch svatý poslední posvěcení. Od té chvíle byli nejen znamenitými hlasateli evandělia, nýbrž i zářnými vzory svatosti.

c) Podobný úkaz pozorovati lze u svět-ců Páně, hlavně u sv. zakladatelů řádových. Nuže, pozoruj tyto vznešené příklady ctnosti! Neustaň nikdy bojovati proti náruživostem,

neustaň zápasiti o božskou lásku. — Život spravedlivých má býti podoben světlu, jež se vznítí a stále sílí, až se rozvine plným leskem. Má se podobati vycházející jitřence, pak stříbrojasnému měsíci a konečně zářivému slunci. — Neboj se, že je ti denně kráčet cestou umrtvování a pobožnosti. Vytrvej v kajícnosti, pros o osvětlení a snaž se o spojení s Bohem t. j. o dokonalou lásku. Vytrvalá, neustálá snaha o nejvyšší dobro, toť cíl řeholního života. Taž se, zda jsi posavad kráčela touto cestou. Či namáhala jsi se snad opravdově jenom nějaký čas a pak jsi snad ochabla a zvlažněla? Pak lituj svých chyb a vrať se k první horlivosti, k první lásce. Zůstala-lis však svému povolání dosti věrnou, tož děkuj za tuto milost a vytrvej v lásce k Ježíši Kristu.

Třetí pravda.

Evandělické rady jsou požehnáním pro osobu řeholní, pro církev a celé lidstvo.

a) Sv. Petr tázal se Pána: „Aj, opustili jsme všecko a šli jsme za tebou; co nám tedy za to bude?“ Pán odpověděl: „Amen, pravím vám, že vy, kteří jste mne následo-

vali, seděti budete na dvanácti stolicích, soudice dvanáctero pokolení israelských“. — A v noci před svým umučením děl Pán Ježíš k Petrovi: „Aj, satan žádal, aby vás tříbil jako pšenici. Ale já jsem prosil za tebe, aby víra tvá nezhynula, a ty někdy potvrzuj bratry své. — Vy jste to, kteří jste vytrvali se mnou v mých pokušeních; a já vám odkazuji království, jako mně je odkázal Otec můj, abyste jedli a pili za stolem svým v království mém a seděli na stolicích, soudice dvanácte pokolení israelských.“

Reholnice jest evandělickými radami zavázána opustiti všecko a následovati božského Spasitele. Život její, odpovídá-li duchu Kristovu, je dokonalou obětí zápalnou. Jest velikou, často bolestnou a krutou obětí, ale „ať se raduje a plesá, nebo odplata její v nebi bude veliká“. Než již zde na zemi těší ji Pán Ježíš přeslaskou svou láskou: „Aj, já s vámi jsem po všechny dny“. — „Nezanechám vás sirotků, přijdu zase k vám, a zase mne uzříte.“ — Duši jest ovšem na světě překonati mnoho zevnějších a vnitřních pokušení; neboť jen tímto ohněm může býti dokonale očištěno zlato božské lásky. Bůh však nikdy nedopustí, abys byla zkoušena nad své síly. Vy-

trvej tedy ve věrnosti. Na pomoc máš božské prostředky milosti, svátosti, modlitbu, bohoslužbu. Každé chvíle máš přístup k Pánu. Božský dárce milosti stojí často u dveří srdce tvého a volá, tak že ho nemůžeš neslyšeti. — Nepronedbej milosti, otevři mu radostně a vděčně.

b) Řeholní stav je též církvi velmi prospěšný a spasný. Je takměř důležitým údem jejího tajemného těla. Nikdy, ani v nejhorších dobách nebyla bez něho. Kolik musili řeholníci a řeholnice přispěti k rozšíření evandělia a k utvrzení víry! Jak musí pracovati na poli křesťanské lásky k bližnímu, na poli křesťanského vyučování a výchovy! Kristus učinil je takořka pevnými sloupy v chrámě svého nebeského Otce. Jsou jimi však jen tehdy, plní-li svědomitě své povinnosti. I cedry libanské mohou padnouti. Jakým požehnáním jest pro církev svatý kněz! Ale jaká zkáza, jsou-li kněží zkažení. Ještě více platí tyto výroky o řeholních osobách. Jsou-li věrnými, pak jsou pro křesťanský svět velikým požehnáním; žijí-li však nesvatě, pak působí veliké pohoršení. „Běda“, volá Kristus, „tomu člověku, skrze něhož pohoršení přichází.“ — Modli se tedy horlivě o věrnost a vytrvalost.

c) Řeholníci a řeholnice, kteří Bohu věrně slouží, modlitbu pěstují, rozjímají a Boha oslavují, podobají se krásně spořádané armádě. Činné řády účinkují znamenitě v lidské společnosti; ale ještě výše cení se požehnání plynoucí z modliteb rozjímavých řádů. Též křesťanskému lidu mohou býti dobří řeholníci a řeholnice jenom na prospěch. Obětavý jejich život pobádá obyčejné křesťany, aby svědomitě plnili své každodenní povinnosti. Evandělické rady jsou tedy pro laiky účinným kázáním. — Svatí řeholníci a řeholnice mluví řečí, již věru nelze neslyšeti a nedbatí. Daleko po vší zemi zaznívá její zvuk. Žalmista volá: „Nebesa vypravují slávu Boží“. O slovu Božím platí to ještě více. Zvuk jeho proniká až do nejzazších končin země. Sv. apoštol Pavel užívá těchto slov o kázání apoštolů. Můžeme totéž tvrditi o dobrých skutcích a modlitbách křesťanských řeholníků a řeholnic. Jak důležitý úkol svěřil jim tedy Bůh! Tisíceronásobně buďtež požehnáni, kdož úkol ten věrně plní! Vzbud' tedy svatá předsevzetí, že budeš své povinnosti věrně plniti a usilovati o svatost, jež řeholnímu stavu přísluší.

Březen.

Ke cti sv. Josefa.

Ranní rozjímání.

O poslušnosti.

Příprava: 1. Představ si obětavou poslušnost sv. Josefa.

2. Pros o milost, abys vždy následovala jeho příkladu.

I. Poslušnost v jednání.

II. Poslušnost srdce.

III. Poslušnost rozumu.

První pravda.

Poslušnost v jednání.

V čem záleží poslušnost v jednání?

a) V zevnějších skutecích a výkonech, jež řeholnicím ukládají sliby, sv. řehole, denní pořádek, předpisy a zvyky řádové, jakož i v přesném plnění toho, co poroučí představená jménem poslušnosti. Ve všem tom má řeholnice poslouchati, neodporují-li rozkazy přikázáním Božím a církevním nebo

předpisům řádových stanov. Pak by platila zásada: Více sluší poslouchati Boha než lidí

Z evandělických rad zaujímá nejpřednější místo poslušnost, jako ze tří božských ctností láska. Jako láska předpokládá ostatní dvě ctnosti, víru a naději, podobně předpokládá poslušnost chudobu a panenskou čistotu. Neboť tyto dvě ctnosti musí býti též úkonem evandělické poslušnosti. Poslušnost v jednání čili v zevnějších výkonech musí býti ochotnou, všeobecnou a nesmí hleděti na osobu poroučející.

b) Poslušnost musí býti ochotnou. Jakmile představený, zástupce Boží promluvil, musíš poslechnouti, neváhajíc a dlouho se nerozmýšlejíc. Kdo váhá nebo odkládá, koná dílo Boží nedbale. Jedná nuceně a zmenšuje čest Bohu příslušící. „Běda tomu, kdo koná dílo Boží nedbale“, praví sv. Duch. — Kdo neváhá a ničeho neodkládá, kdo rozkazům představených takorůčka vstříc přichází, kdo je stále připraven a hotov jejich předpisy, ba jejich přání vyplniti, ten poslouchá ochotně. Jak rychle poslouchají světští služebníci pozemských králů. „Synové tohoto světa jsou opatrnější ve svém oboru než sy-

nové světla“, praví Spasitel a pobízí nás tím, abychom následovali jeho plamenné horlivosti, o níž praví Písmo: „Horlivost a čest Boží stravuje mne“. — Nemá býti řeholnice, dítko světla, ochotnější než dítky světa?

Poslušnost musí býti všeobecnou, musí se vztahovati na všechny rozkazy a předpisy, velké i malé, milé i nemilé, snadné i obtížné. Ve všech plň vůli Boží! — Každá výjimka byla by porušením jeho práva. — Evandélium chválí služebníka, že byl nad málem věrný. A v kázání na hoře praví božský Spasitel: „Kdo by zrušil jedno z nejmenších přikázání a učil tak lidi, nejmenším slouti bude v království nebeském; kdo by je však činil a učil, ten bude velikým slouti v království nebeském“.

Poslušnost si nesmí vymínovati osoby, jimž se chce podrobiti. Musíš býti poslušna všech představených, ať jsou rozumní nebo nemoudří, svatí nebo nesvatí, vlídní nebo nevlídní, trpělivi nebo netrpělivi. „Služebníci, poddáni buďte ve vší bázni pánům, netoliko dobrým a mírným, nýbrž i nehodným“, píše sv. Petr. A sv. Pavel žádá poslušnost ne pouze na oko, z touhy po lidské chvále, nýbrž poslušnost

upřímnou, plynoucí ze svědomí a bázně Boží. Proto máš poslouchati místní představené zrovna tak jako představené provincie nebo celého řádu. V představených nemáš poslouchati lidí, nýbrž Boha; poroučejí ti jménem Božím. Platí to již obyčejným křesťanům; tím více tedy řeholnicím.

c) obdivuj se poslušnosti Ježíše Krista. Poslušen jest svých pozemských rodičů, duchovních a světských vrchností. — Proto jde, s Marií a Josefem do Nazaretu a jest jim poddán. Platí daň světské vrchnosti. Dává se obřezati, obětovati, chodí do Jerusalema na slavnosti a osvědčuje tím poslušnost duchovní vrchnosti. Jen tam kde výslovný rozkaz jeho nebeského Otce žádá výjimku, řídí se zásadou: Boha dlužno poslouchati více než lidí. Kristus dal ti tedy příklad; jdi a čin podobně.

Druhá pravda.

Poslušnost vůle čili srdce.

a) Poslušnost jest lepší než oběti. Nesmíš se spokojiti pouze s tím, že ve svých výkonech ukazuješ zevnější poslušnost, nýbrž musíš je konati vůlí a srdcem, s láskou a chutí čili s náboženským přesvědčením. Slib

poslušnosti musí se státi vznešenou ctností poslušnosti. Při modlitbě na př. máš nejen dobře vyslovovati slova a konati všecky předepsané pohyby, nýbrž máš se modliti též srdcem a rozumem, jelikož Bůh žádá rozumnou poctu. Máš tedy dle možnosti mysliti na slova modlitby a především býti činna též srdcem a citem. Máš tedy při modlitbě vzbuzovati, pociťovati nebo vyjadřovati dojmy lásky, vděčnosti, lítosti a dobrých předsevzetí. Zkrátka, máš se modliti nejen ústy, nýbrž i srdcem. Podobně se to má s poslušností. Má vycházeti ze srdce; poslušným srdcem máš se Bohu klaněti a díky vzdávati. Též poslušnost musí býti rozumnou bohopoctou, jež vychází z vnitřního přesvědčení. Obětuj tedy Bohu všecka hnutí své vůle a svého srdce; pak bhde tvá poslušnost zápalnou čili dokonalou obětí. Ctnost poslušnosti čili poslušnost srdce je tak nevyhnutelná, že je duší slibu. Slib poslušnosti byl by bez vnitřní poslušnosti mrtvým, jako je mrtvou víra bez lásky čili bez dobrých skutků.

b) Dokonalá poslušnost má více stupňů. Předně je to poslušnost v jednání, o níž jsme již rozjímali. Opakujeme však stručně, že má býti všeobecnou, plníc všecky rozkazy a vždy,

ať poroučí kdokoli a že má býti rychlou. Kdo rychle dává, dvakrát dává, praví přísloví; podobně též kdo rychle poslouchá, dvojnásobí si zásluhu. — Druhým stupněm jest vnitřní poslušnost čili poslušnost srdce, jež vyžaduje, abychom svou vůlí co možno nejúplněji sjednotili s vůlí představených.

Poslušnost tato jest plna zásluhy a vznešenosti. Jsme tu totiž poslušní lidí, ale z n a d p ř i r o z e n é h o důvodu, t. j. pro svědomí, pro Krista, pro Boha a to nikterak nuceně, nýbrž upřímným srdcem. Proto je tato poslušnost tak vznešenou. Podřizujeme se totiž samému Bohu; poroučející lidé stojí tu jen v pozadí. Poslušnost tato je takřka obětí klanění čili nejvyšší bohopocty. Sliby chtějí tím ctnost bohopocty obklopiti zvláštním jasem.

c) Poslušnost má proto býti též radostnou a statečnou. Máme poslouchati r a d o s t n ě. Sv. Pavel praví: „Veselého dárce miluje Bůh“. Nejde tu o smyslnou a citelnou, radost, kterou někdy nedovedeme vzbuditi, nýbrž o radost vůle, kterou vždy máme ve své moci. Musím totiž všecek přirozený odpor přemoci pomyšlením: Bůh to chce a představení poroučejí to jménem Božím. Ať tedy umlkne přiroze-

nost a nadpřirozená síla milosti ať mne úplně ovládá. Snadno pochopitelně, že tato myšlenka ulehčuje nám oběť poslušnosti.

Poslušnost naše má býti statečnou. Pomocí milosti Boží musíme překonati všecky obtíže, a pak bude oběť naší poslušnosti velkomyslnou. Čím větší je slabost naší přirozenosti, tím mocněji účinkuje síla milosti. Rozhodli-li představení po našem přání a náklonnosti, děkujeme Bohu, že se nám poslušnost tak usnadňuje. Větší však zásluhou je, přiči-li se rozhodnutí představených naší náklonnosti a umlčíme-li přes to statečně hlas přirozené náchylnosti. „Všecko mohu v tom, jenž mne posiluje“, dí sv. Pavel. Řeholnice nesmí nikdy všelijakými pletichami nebo úsilnými a dotěrnými prosbami působiti na rozhodnutí představených. To by znamenalo, že chce uplatniti svou vlastní vůli a poroučeti Bohu a představeným. „Bohu sloužiti znamená vládnouti“, praví krásný výrok. Poslouchej tedy Boha a duchovních představených. Chceš-li něco namítati, učin to skromně, a ne dříve, dokud jsi neprosila vroucně Boha o dar osvětlení. Ostatně nemáš si dovolovati námitek leč jen ve velmi důležitých případech.

Třetí pravda.

Poslušnost rozumu.

a) Třetím stupněm poslušnosti jest poslušnost rozuma nebo úsudku. Záleží v tom, že poslušná vůle ukládá i rozumu, aby se úsudku představených podrobil. Sv. řehole praví, že jen velmi zřídka smíme býti jiného mínění než představení a jen se vší opatrností, skromností a uctivostí namítati snad něco proti rozhodnutí představených nebo upozorňovati je na škodlivost jejich rozkazů. Obyčejně máme sobě říci: Úsudek představených je lepší než náš názor.

Tímto třetím stupněm poslušnosti podporujeme poslušnost v jednání a poslušnost vůle, vzdáváme Bohu zvláštní čest, oběť celé své duše. Je to oběť v pravdě dokonalá, v níž Bohu ničeho neubíráme. „Obětí Bohu příjemnou je zkroušené a pokorné srdce“, praví žalmista. Mame tedy jednati pokorně, trpělivě a vlídně. „Pokorným dává Bůh milost a modlitby jejich pronikají oblaky.“ Trpělivostí staneme se podobnými tichému a pokornému srdci Ježíšovu a zachráníme duše své. Blahoslavení tiší a pokorní, neboť právě oni jsou vítězi. „Pokorným není“, jak praví sv. Lev, „nic obtížno, a tichým a poddajným

duším nic krušným.“ — „Představuj si v představených samého Boha, a poslušnost bude ti sladkým a lehkým břemenem“, praví svatý Ignác.

b) Snaž se vždy ospravedlňovati úsudek a mínění představených. Neosměl se nikdy jejich názory haněti, zlehčovati nebo jimi zrovna pohrdati. Je to nebezpečná hra, když osoby řeholní prázdného svého času používají k tomu, aby rozkazy představených posuzovaly a potupnými poznámkami zlehčovaly. Pozbývají tím všecku zásluhu poslušnosti, osobujíce si soudní pravomoc nad představenými a podrobujíce jejich úsudek svému, jak si myslí, moudřejšímu názoru a bystřejšímu rozumu. Jednajíc tak, počínáš si opovážlivě jako Eva, jež pod zapovězeným stromem v ráji řekla: „Z ovoce stromu tohoto zakázal nám Bůh jísti a ani se ho nedotýkati, abychom snad nezemřeli“. Nevyslovuje správně zákazu Božího a vyslovuje jakousi pochybnost o jeho opravdivosti. A hle, poranila se tam sama, poranila tam Adama a celé člověčenstvo. „Pod tímto stromem poranila tě matka tvá“, praví Spasitel v Písni Šalamounově, „a pod stromem kříže vzkřísil jsem ho opět k životu.“ Prchni

tedy od stromu neposlušnosti a posad se pod strom kříže, pod strom dokonalé poslušnosti.

c) Učitelé duchovního života praví, že poslušnost plynoucí z náboženství, jest jakýmsi tajemstvím víry, podobně jako svatá Eucharistie a sv. Kříž Páně. Poslouchám-li představených, poslouchám samého Boha, jenž děl: „Kdo vás slyší, mne slyší“. Poslušností osvědčuji důvěru v Boží pravdomluvnost, dobrotu a moudrost. Třebaže představený není dokonale dobrým, svatým a moudrým, ale za te je Bůh dobrota, svatost a moudrost sama. Neporoučí-li mně tedy představený nic hříšného, tož, když poslechnu, jednám vždy dobře, svatě a moudře. „Služebníci, poslouchejte pánů, netoliko dobrých, nýbrž i zlých.“ U Boha mám tedy vždy, kdykoli poslechnu, zajištěnou slávu a požehnání. — Budu tedy ode dneška poslouchati bezpodmínečně, takoruka slepě, jako mrtvola nebo kus dřeva, jež nereptá a nepřičí se, ať je položíme kamkoli. Budu pozíráti na Pána Ježíše, Pannu Marii a sv. Josefa, jak byli poslušni, hlavně v utrpení a pronásledování. Jak září jejich příklad a jak mne pozývá, abych vytrvala v poslušnosti až do smrti; neboť „Ježíš Kristus

byl poslušným až ke smrti kříže, a proto dal mu Bůh jméno, jež jest nad všeliké jméno“. Ve jménu Ježíše, Marie a Josefa chci přemáhati každé vzdorné hnutí své přirozenosti, želeti své nedostatečné poslušnosti a umiňuji sobě, že budu vždy dbáti takové poslušnosti, jaké mne naučilo dnešní rozjímání. Jsem-li však představenou, budu se upřímně tázati sebe samé: „Nestěžuji svým podřízeným poslušnost nevládnosti a panovačností? Poslouchám svých vyšších představených tak, jak to žádám po svých podřízených? Neporoučím zbytečně, odvolávajíc se na slib poslušnosti? Ježíši, Maria a Josefe, zjednejte nám všem ctnost dokonalé poslušnosti!“

Večerní rozjímání.

O vniterné modlitbě čili o rozjímání.

Příprava: 1. Připomeň si výrok sv. Terézie: „Sv. Josef jest učitelem vniterné modlitby“.

2. Vyzývej sv. Josefa, aby tě naučil vniterné modlitbě.

I. Pojem a potřeba rozjímání.

II. O čem mám rozjímati?

III. Jak si mám počínati, abych rozjímala s užitkem a překonala obtíže?

První pravda.

Pojem a potřeba rozjímání.

a) Znamení učitel duchovního života popisuje rozjímání následovně: „Rozjímání záleží v tom, že rozvažujeme znova a znova nějakou božskou pravdu, spojujíc s úvahou pobožné dojmy srdce a dobré úmysly. O bl. Panně Marii čteme: „Přemýšlela, jaké by to bylo pozdravení“. — „Zachovávala ta slova, uvažujíc je v srdci svém.“ Magnifikat ukazuje nám, jak důkladně bl. Panna rozjímáním promyslela St. zákon. Církev ukládá rozjímavou modlitbu řeholním osobám a kněžím. Naše sv. řehole žádá: „Sestry mají každodenně a pokud možno společně věnovati ráno půl hodiny rozjímání“. Chce-li řeholnice, aby její dokonalost měla pevný základ, potřebuje rozjímání zrovna tak nutně, jako potřebuje potravu k zachování tělesných sil. Pokrok v božské lásce, milost věrnosti a setrvání v dobrém závisí především na rozjímání. Pozoruješ-li, že řeholnice se zdokonaluje ve ctnosti, můžeš souditi: Tato sestra koná svědomitě své rozjímání a proto jest její duchovní život „jako strom, který štípen jest podle vod tekoucích, jenž ovoce vydá časem svým, a listí jeho neopadá“. Stojí-li

však strom duchovního života bez plodu a schne-li, zřejmo, že mu schází potrava, světlo a vzduch. Čím tedy je sluneční teplo, světlo, vzduch a přiměřená potrava v přírodě, tímtež jest modlitba a rozjímání pro duši. „Spuštěním spustne všecka země, nebo není nikoho, kdo by to uvažoval srdcem“, praví prorok Jeremiáš. Země israelská nebyla by se však stala pouští, kdyby její obyvatelé byli poslouchali a důkladně uvažovali slovo Boží a kdyby se byli dali na pokání. — Též ústní modlitba může býti kněžím a řeholníkům jen tehdy prospěšnou a spasnou, zúrodňuje-li ji rozjímání. Žalmista volá: „V přikázáních tvých cvičiti se budu, a patřiti budu na cesty tvé“. — „Blahoslavený muž, jehož vůle jest v zákoně Hospodinově a jenž v zákoně jeho přemýšlí dnem i nocí.“ Žalmista chce zákon Boží nejen znáti, nýbrž všestranně jej uvažovati; zákon Boží má mu přejíti takoruka do krve, aby neupadl v zapomenutí.

b) Kristus velebí v Písni Šalomounově svou nevěstu, církev: „Zuby tvé jsou jako stáda ovcí střižených, které vystoupily z plaviala; všechny mají po dvě jehňátek, a neplodné není mezi nimi“. Krásný básnický obraz, v němž bělostně čisté, stejné, jako

celek tvořící, zdravé a zdraví prospěšné zuby znázorňující náboženské vyučování a modlitbu církve, jejich vlastnosti a účinky. Nuž, co činí církev svými podivuhodnými zuby? Láme duchovní chléb, rozmělnuje jej na maličká a měkká sousta a podává je za potravu věřícím, kteří jsou jejím tajemným tělem. To působí církev svým náboženským vyučováním, svou bohoslužbou a rozjímáním. — Ale onen obrazný výrok Spasitelův hodí se též na každého spravedlivého křesťana. Každý jednotlivý křesťan má těchto svých zubů používat, aby si rozjímáním upravoval slovo Boží za potravu a živil se tímto duchovním pokrmem. Rozjímání připomíná nám nejen povinnosti našeho povolání, nýbrž i naše věčné určení. Představuje nám vznešené vzory, vybízející nás k následování. Seznamujeme se s chybami a nemocemi své duše a s prostředky, jež nám zjednávají zdraví a sílu. Rozjímání ukazuje nám nepřátele naší věčné spásy a poskytuje nám zbraně proti nim. — Prosme tudíž horlivě o milost, abychom si vážili rozjímavé modlitby a nadšeně ji pěstovali. Není to ovšem snadno, poněvadž tělo jako závaží překáží myslícímu duchu a člověka táhne k zemi.

Nicméně konejme praktická cvičení v rozjímání. S milostí Boží zvítězíme, srdce k Bohu povzneseme a modlitbou se s ním spojíme.

Druhá pravda.

O čem mám rozjímati?

„Příklad dal jsem vám“, praví Kristus Pán, „abyste, jako jsem já učinil vám, tak i vy činili“. — „Kdo mne následuje, nechodí ve tmě.“ Život Pána Ježíše jest již ve St. zákoně vylíčen jasnými proroctvími a poučnými předobrazy. Čtvero evandélií a listy apoštolské vypravují, jak Pán Ježíš skutečně žil, a v Panně Marii, sv. Josefovi a světcích Páně vidíme věrné a živé napodobeniny života Kristova. Vše to jest předmětem rozjímání. Církevními hodinkami, bohoslužebnými obřady a hlavně církevním rokem představuje se nám to jako posvátné divadlo. Kristus Pán a svatí mohou věru říci: „Divadlem učinění jsme světu, andělům i lidem“. Kdyžtě i andělé dychtí nahlédnouti do velebného tajemství vykoupení, jak máš se ty radovati, že jsi povolána, abys byla účastnicí tohoto vznešeného tajemství! Kniha, z níž rozjímáš, předvádí a připomíná ti tyto sv. děje. Snaž se tedy rozjímati o nich s vroucí láskou a posvátným nadšením.

b) Uvažuj, jak božský Spasitel vychovával apoštoly zvláštní školou, aby je znenáhla uváděl do tajemství vykoupení a aby je vycvičil na výborné učitele spasné své pravdy a praktické zbožnosti. Jen kdo se horlivě cvičí v následování Krista, může býti učedníkem Kristovým. Kdo nebere na sebe denně svého kříže a nenásleduje Krista, není ho hoden. Proto dí apoštol Pavel: „Smýšlejte tak, jak smýšlel Kristus“. — „Následovníky mými buďte, jakož i já jsem následovníkem Kristovým.“ — „Buďte následovníky Božími, jako nejmilejší jeho synové.“ — V knize svých rozjímání máš tedy vzácný prostředek, jenž ti ukazuje, jak máš následovati Krista, apoštoly a světce. Používej tedy horlivě a vytrvale tohoto prostředku a nedej se odstrašiti nijakou obtíží.

c) Božský Spasitel věnoval tříletou svou učitelskou činnost takorůzka výhradně vychování apoštolů. Po svém zmrtvýchvstání zjevoval se často učedníkům, vykládal jim Písmo svaté St. zákona a dokazoval jim, že jeho utrpení a smrt byla jasně předpověděna v zákoně Mojžíšově, v žalmech a proroctvích a že „vše to musil trpěti a tak vjíti do slávy své“. Konečně jim slíbil, že jim sešle Ducha

svatého. „Ten vás“, pravil, „naučí všem věcem a připomene vám všecko, cokoli jsem mluvil vám.“ A hle, podobně chce církev a tvá řehole, abys rozjímáním vnikla do ducha Kristova a vpravila se do řeholního života. Vyučování, jehož se ti dostalo v noviciátě, má se ti rozjímáním stále v mysli obnovovati a duchu tvému názorně představovati. Rozjímej tedy horlivě a s milostí Kristovou a s milostí Ducha sv. plň povinnosti nábožného života.

d) Může se státi, že některá sestra pro jiná zaměstnání, ošetřujíc na př. nemocné nebo jsouc na cestách, nemá po ruce knihy rozjímání nebo nemůže jí použítí. Než i tu je dosti látky, o níž může rozjímati snadno z paměti, roztrídějíc si ji přehledně a stanovíc sobě určité body. Uvažuj na př. pravdy apoštolského vyznání víry, desatera Božích přikázání, ctnosti, jež máš konati a hříchy, jichž se máš vystříhati. Rozjímej o osmeru blahoslavenství, jímž jest nejvýrazněji vyjádřen duch Kristův jako protiva ducha světa. Přemítej v myšlenkách o sv. svátostech a církevních modlitbách. Jakou hojnost látky poskytuje ti k rozjímání „Otče náš“, „Zdrávas Maria“ a církevně schválené litanie! O těchto

totiž a jiných ústních modlitbách máš též často rozjímati a o smyslu jejich slov přemýšleti. Můžeš to činiti, když máš pokdy, na př. při nočním bdění, při ošetřování nemocných, na železnici nebo nemůžeš-li v noci spáti. Čím více přemítáme o obsahu ústních modliteb, tím účinněji bude na nás působiti a tím snadněji spojíme s ústní modlitbou i rozjímání. Či nejsou tajemství sv. růžence pravým zlatodolem vniterné modlitby? Nepovažuj tedy tato poučení a pokyny za zbytečny; uživej jich prakticky a velmi ti prospějí. „Pustá a opuštěná jest země, nebo není nikoho, jenž by to rozvažoval srdcem“; ale svatým rozjímáním stane se srdce libovonnou zahradou. Spasitel přijde a s rozkoší bude se procházeti touto zahradou. „Sestupuje do zahrady, aby sbíral lilie“, praví nevěsta v Písni Šalomounově.

Třetí pravda.

Jak si mám počínati, abych rozjímala s užitkem a překonala obtíže?

a) Musíš si osvojiti velikou úctu k vniterné modlitbě. Církev sv. a řádoví představení doporučují tak důrazně vniternou modlitbu, světci a učitelé duchovního života neu-

stále ji odporučují a sami ji horlivě konali. Modlitba tato vychovala dále mnoho vzorů ctnosti. Nemožno tedy, aby nebyla čímsi výborným. Proto si řekni: Začnu rozjímání s milostí Boží a s dobrou vůlí. Pokud možno, připravím si rozjímání již v předvečer. Čest Boží, moje vlastní posvěcení a prospěch mých spolusester a spolubližních bude trojhvězdím, jež mne povede. A na toto jasné trojhvězdí budu často pozírat. Vždyť „obcování naše má býti v nebesích“ a „tak jest vůle Boží — posvěcení naše“ praví sv. Pavel.

b) Představ si za druhé živě a víryplně přítomnost Boží, nebo pomysli dle příkladu sv. Terézie, „že božský Spasitel sám trůní v srdci tvém a že posvětil je za chrám nejsv. Trojice“. „Příbytek si u něho učiníme“, dí Kristus Pán. A Duch sv. vybízí tě: „Před modlitbou připrav duši svou a nebuď jako člověk, jenž pokouší Boha“. Nepřeslechni tedy této pobídky a rci: Nebudu se modlit pouze ústy. Nebudu pohybovati jenom rty, budu se modliti a rozjímati srdcem: „Dej mi poznati, Pane, slovo tvé, neboť slovo tvé jest pravda a moudrost a posvěcuje srdce naše“. V pokoře volám: „Mluv, Pane, služebnice tvá slyší“. Chci se ti klaněti v duchu a

v pravdě; „neboť Otec hledá ty, kteří by se mu tak klaněli“.

c) Za třetí rci: Uvažovati chci, jak jsi se ty, božský Spasiteli, za mne modlil hned v kolébce jesliček a za svého dětství. Ba hned v přečistém lůně bl. Panny Marie byl jsi při plném vědomí a pln Ducha svatého a modlil jsi se za mne a myslel na mou spásu. A o co jiného usiloval jsi tím stále, než o čest svého nebeského Otce? Hned jakmile jsi vstoupil na svět, děl jsi: „Obětí a darů nechceš, o Bože, ale tělo způsobil jsi mně; hle, přicházím, abych činil vůli tvou!“ — A podobně byl tvůj skrytý život v Nazaretě a tvůj veřejný úřad učitelský provázen a vyzdoben modlitbou. Než jsi začal svou učitelskou činnost, postil a modlil jsi se čtyřicet dní. A kolik nocí jsi probděl, modle se na horách! Tři hodiny visel jsi na kříži a sedmero slov, jež jsi tu promluvil a všechny tvé myšlenky byly modlitbou a rozjímáním. Příklad tvůj bude mi světlem a pobídkou, abych se modlila podobně horlivě jako ty. — Též Ducha sv. budu vzývat, aby mne naučil dobré modlitbě a udělil mně dar pobožnosti.

Namítneš však, sestro: „Což pak jest dobré rozjímání tak nesnadným úkolem?“ Začátečníkům jest ovšem zápasiti s obtížemi; neboť každý začátek je těžký. Věříme-li však v sílu a působnost Ducha svatého, pak nejsou tyto obtíže nepřekonatelné. „Máte pomazání od Ducha svatého a znáte všecko“, píše sv. Jan současným křesťanům. Tito křesťané měli tedy dar pobožnosti ve vysokém stupni. Řeholní stav nechce a nemůže nás přivésti rázem na vrchol dokonalosti, dokonalosti lze dosíci jen povolným postupem. Učitelé duchovního života rozlišují v pobožnosti trojí cestu čili vlastně tři postupné oddíly: cestu očistění, cestu osvícení a cestu spojení. Podobně postupujeme znenáhla též ve škole rozjímání. Prosíš-li však dětinně a víryplně Ducha sv. o dar síly, dostane se ti jistotně jeho účinné pomoci. Ostatně nesmíme si mysliti, že rozjímání je nějak neobyčejně umělé a nesnadné; není nějakým učeným odborem bohovědy. „Čeho nechápe vybroušený rozum, to dovede prostá, dětinná mysl.“ Jak krásně praví Kristus: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi skryl tyto věci před moudrými a opatrnými a zjevil jsi je malíčkým“. Nemůžeš na př. přemýšleti

o dokonalostech Božích a Boha pro ně chváliti, obdivovati a klaněti se mu? Chvála a klanění jsou ovocem vniterné modlitby. Jak snadno může každý křesťan povznésti mysl k Bohu a poznávati a milovati jej jako nejvyšší dobro! Poznání Boha a láska k Bohu jest nejsladším ovocem modlitby a rozjímání. Není-li možno vzbuditi touhu po nebi a po věčných pahorcích rozkoše? Tato tesknost po věčné domovině, tato naděje jest opět plodem vniterné modlitby. Či nemůžeš se jásavě radovati z lásky Boží, nemůžeš býti na smrt zarmoucena pro své hříchy a nedokonalosti? Kajícnost a veliká důvěra v milosrdenství Boží jsou opět květinčky, jež se daří v zahradě vniterné modlitby. — Toť jen několik příkladů, jak lze snadno rozjímati a zdolati všecky překážky. Nedej se tedy nijakými obtížemi odstrašiti od rozjímání. Čeho nedovedeš ty, dovede Duch svatý. Vzyvej jej a s radostí otevře ti zdroje vniterné modlitby.

Duben.

Ke cti hořkého umučení Páně.

Ranní rozjímání.

O sv. chudobě.

Příprava: 1. Představ si Ježíše, svého ženicha, jak obnažen pní na kříži.
2. Pros jej o milost, abys podobně se vzdala všeho pozemského.

I. Výbornost sv. chudoby.

II. Slib sv. chudoby.

III. Duch čili ctnost sv. chudoby.

První pravda.

Výbornost sv. chudoby.

Výbornost chudoby představuje se nám názorně v životě Pána Ježíše. Pozoruj chudobu *a)* jeho skrytého, *b)* jeho veřejného života; *c)* chudobu v utrpení a smrti.

a) „Znáte milost Pána našeho Ježíše Krista, že, jsa bohat, učiněn jest pro vás chudým, abyste vy chudobou jeho zbohatli“, píše krásně sv. Pavel. Božský Spasitel vzdal

se dobrovolně nesmírného bohatství nebeského, aby nám vštípil ctnost a ducha chudoby a zlomil u nás vládu lakoty. Až do jeho doby byla cena chudoby neznáma nebo aspoň nevšimána. Lidé světačtí považují bohatství za nejvyšší štěstí, chudobu za největší břímě. Kristus však přišel, aby potíral ducha světa a svým příkladem a svou naukou, aby lidstvu ukázal výbornost chudoby. Napřed to ukazuje příkladem, pak slovem. Proto vyvolil si matkou chudou pannu a pěstounem prostého řemeslníka. Nechtěl míti na světě vysokého veřejného postavení. Bez odporu dal se nazývati „synem tesařovým“. Narození jeho bylo úkazem největší chudoby. Chlév byl jeho rodištěm, kamenné jesle s tvrdou slamou jeho první kolébkou. „Sebe samého zmařil“, dí apoštol Pavel, „přijav způsobu služebníka“. Jaká to podivuhodná chudoba! — K jesličkám svým povolal nejdrívě chudáky, prosté totiž pastýře. I když k sobě připustil věřící krále z východu, tož je přece naplnil duchem křesťanského milosrdenství a chudoby. Simeon a Anna, Zachariáš a Alžběta a sv. Jan Křtitel stali se jeho milostí chudými duchem. Božský Spasitel tedy chudobu, posud neváženou, přivedl

s nebe na zem, zvolil ji takořka svou nevěstou a povýšil ji. Až po tu dobu byla jen „kvítkem ze Saronu“ „nevšímanou lilií v údolí“; on ji přesadil jako vzácnou lilii do nového ráje, kde líbezně kvete a voní. — A stejně chudičkým jako narození Kristovo, byl i jeho skrytý život v Nazaretě. Pracoval v dílně svého pěstouna, rukama vydělával si denní chléb. Ale překrásnou zahrádkou sv. chudoby stal se domek nazaretský.

b) Ještě nápadnější jest chudoba veřejného života Páně. Jen výminečně a za vyšším účelem přerušil Pán Ježíš zázračně svou chudobu, na př. hojným rybolovem, rozmnožením chleba a dvojdrachmou v hubě ryby. S apoštoly žil almužnou, „petrským haliřem“ věřících a tím, co apoštolové vydělali vlastní prací. Též několik zbožných žen, jimž prokázal veliké duchovní milosti, smělo jej provázeti a podporovati jej a apoštoly svým jménem a svou prací. Muži jednomu, jenž se k němu chtěl přidružit, děl Pán: „Lišky mají doupata a ptactvo nebeské hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu položil“. Slova tato odstrašila onoho muže, že nenásledoval Krista.

Když poslal apoštoly kázati, poručil jim, aby vzali sebou jenom to nejn nutnější a ostatně aby se spoléhali na Prozřetelnost Boží. Jak důtklivě odporučoval ducha chudoby, jak názorně pěstoval prakticky chudobu! Jak důrazně varoval před duchem lakoty!

c) A jako byl chudým za svého mládí a za svého veřejného života, podobně chudým zůstal i při smrti. Holý, tvrdý kříž byl jeho smrtelným ložem. Chud a obnažen, jenom na bedrách opásán, visel na kříži. Jednoduché jeho roucho vzali a rozdělili si vojáci. V cizím hrobě musit býti pochován. Svaté jeho tělo bylo zavinuto do darovaného plátna a pomazáno darovanými mastmi. Mohl Kristus Pán ještě více odporučovati chudobu? — „Znáte milost Pána našeho Ježíše Krista, že, jsa bohat, učiněn jest pro vás chudým, abyste vy chudobou jeho zbohatli.“ Uč se tedy z příkladu Ježíše Krista, jak máš ceniti a milovati dobrovolnou chudobu a slib, že z lásky k němu budeš ji svědomitě zachovávat.

Druhá pravda.

Slib sv. chudoby.

a) Slib tento žádá, aby se řeholní osoba vzdala jakéhokoli řeholí zapovězeného ma-

jetku a aby o své ujmě, bez dovolení a návodu představených, nečinila ničeho, co se týká správy a užívání časných statků. Slib chudoby dlužno rozlišovati od vlastního ducha čili od ctnosti chudoby. Ctnost a dokonalost sáhá dále než slib, ale slib podporuje ctnost a opačně. Komu jde upřímně o ctnost a dokonalost, ten bude snadno plniti požadavky slibu. Slib může jen žádati, aby chom plnili závazky, jež nám slib pod hříchem ukládá; ctnost však a dokonalost mohou stoupati stále výše a získávati si stále větší zásluhy. Chce-li však řeholní osoba pokračovati cestou ctnosti a v duchu chudoby, musí především zachovávat slib chudoby.

b) Slib chudoby požaduje tedy, aby řeholní osoba všechny nezbytné výkony, týkající se majetkových práv a záležitostí, prováděla jen s dovolením a za řízení představených. — „Ach“, volá sv. Alfons Ligouri, „to jest úskalím. na nějž mnoho řeholníků narazí a zahyne. Lehkomylně přestupují slib a klamou sebe, představené a zpovědníky.“ Sv. Maria Magdalena z Pazzis viděla mnoho řeholních osob, jež byly zavrženy proto, že nezachovávaly slibu sv. chudoby.

Zpytuj se tedy, milá sestro, nemáš-li nebo nepřečováváš-li tajně peníze nebo jiné věci bez dovolení svých představených? Ananiáš a Safira byli též, jak vypravuje kniha Skutků apoštolských, členy jakéhosi podobného sdružení jako jest klášter. Prodalí pole a podrževše si část utržených peněz, přinesli ostatek apoštolu Petrovi, jako by to byl celý získaný obnos. Sv. Petr, osvěcen Duchem svatým, věděl o jejich šalbě. I děl k Ananiášovi: „Proč svedl tě ďábel, abys lhal Duchu svatému? Neselhal jsi lidem, ale Bohu. Nemohl jsi pole podržeti, nebo když jsi je prodal, nemohl jsi ponechat sobě celý obnos?“ Bůh potrestal oba manžely náhlou smrtí a veliká bázeň pojala celou obec křesťanskou a všecky, kdož o tom slyšeli. Z příkladu tohoto poznáváme, jak přísně trestal Duch sv. v první době církve přestoupení svatých slibů a jak důrazně hájil autoritu duchovních představených. — Važ si tedy svých duchovních představených a střež se hříchů proti svatým slibům. Celkem zavazují pod těžkým hříchem. Též sv. Řehoř Veliký vypravuje různé příklady, jež dosvědčují, jak přísně byly tehdy v řádě benediktinském podobné přestupky stihány. Kdo

by tedy lehkomyšlně přestupoval slib chudoby, neobelhával a nepodváděl by pouze lidí, nýbrž Ducha svatého.

c) Sv. Ignác píše: „Chudoba je zdí, jež chrání tvrz ducha řeholního“. — Bez chudoby nemůže obstáti žádná náboženská společnost, má-li trvati, nutno zachovávat chudobu. Společný život řeholní nemůže se udržeti beze slibu a ducha chudoby. K tomu však patří, aby se každý člen řeholní společnosti, ani představených nevyjímaje, spokojil s tím, co dostane na živobytí, a nikdo aby neměl nijaké přednosti nebo úlevy, jež není opravdu nutna. Snadno pochopitelno, jak vydatně to podporuje spokojenost a jak účinně to potlačuje závist, škodolibost, stranickost a nesvornost, je-li společný život řeholní proniknut tímto duchem. Uvažuj též, jak neobyčejnou lásku k sv. chudobě choval otec náš, sv. František, jak nazýval chudobu sladkou svou nevěstou, a jakou podivuhodnou změnu způsobil u svých řeholních bratří a u svých součastníků zachováváním chudoby. Řeholní chudoba je tedy bohatým zdrojem vzácných zásluh a proto se snaž, abys dosáhla ctnosti chudoby a dospěla k dokonalosti v chudobě.

Třetí pravda.

O duchu čili ctnosti sv. chudoby.

Ctnost a dokonalost chudoby je v nejednom ohledu důležitější než pouhý slib chudoby.

Ctností chudoby rozumíme ono vnitřní smýšlení, jímž z duše vylučujeme lásku a přichylnost k časným statkům a nezřízenou touhu po nich. Dokonalou chudobou rozumíme však vyšší stupně této ctnosti. Božský Spasitel odporoučel ctnost čili ducha chudoby ještě snažněji nežli evandělickou radu čili slib chudoby. Důvodem jest předně to, že ctnost tato je každému člověku nějakou měrou potřebna a za druhé to, že právě vyvolené nástroje křesťanské ctnosti, např. apoštolové a řeholníci jsou zvláště přísně povinni, aby si usilovali osvojiti ducha chudoby. Velmi by se tedy klamala řeholnice, jež by se spokojila se slibem chudoby a nenamáhala se dosíci ducha chudoby; brzo by nedovedla zachovávat ani slibu chudoby.

b) Poněvadž je tato ctnost tak důležitá, mluvil o ní Kristus Pán velmi často a znázorňoval ji ve své nauce různými podoběnstvími a příklady. V čelo své nauky postavil

osmero blahoslavenství, z nichž první zní: „Blahoslavení chudí duchem, nebo jejich je království nebeské“. A při téže příležitosti děl: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a všechno ostatní bude vám přidáno“. A jindy zase: „Co prospěje člověku, byť celý svět získal, na duši však škodu trpěl?“ Kdysi žádal jej muž jakýsi: „Mistře, řci bratru mému, ať se rozdělí se mnou o dědictví“. Kristus Pán odpověděl: „Člověče, kdo mne ustanovil nad vámi soudcem?“ Obrátiv pak se k apoštolům, děl: „Vystříhejte se všelikého lakomství!“ A potom vyprávěl apoštolům podobenství o bohatém člověku, jenž, nashromáždív mnoho zásob, chtěl jenom bezstarostně jísti a píti. Bůh však řekl: „Blázne, této noci požádají tvé duše od tebe; to pak, co jsi připravil, čím bude? Tak jest, když sobě někdo shromažďuje poklady a není bohatým v Bohu.“ — A podobně, když bohatý mládenec zanechal svého úmyslu následovati Krista, maje se vzdáti svého bohatství, řekl Pán: „Snáze je projíti velbloudu uchem jehly, než boháči vejíti do království nebeského“. Tu tázali se učeníci Pána Ježíše, kdo tedy bude moci spasen býti. A Pán jim odpověděl: „U lidí je to nemožno,

ale u Boha je všechno možno“, aby pak pravdu tuto dotvrdil, zavedl Kristus Pán apoštoly za nějakou dobu k Zacheovi, obrátil tohoto bohatého celníka a udělil mu ducha chudoby a milosrdné lásky. Tím ozřejmelo apoštolům, že milost Boží může všechno, že může i slabým dáti vítězství.

c) Nemáš tedy ducha sv. chudoby, dokud se sháníš po pozemských věcech a miluješ pohodlí. Pros tedy chudého Spasitele o tohoto ducha a hled', abys byla spokojenou a skromnou ve svých nárocích. Jsi-li skutečně chudou a musíš-li ledačehos postrádati, popatř na chudobu Pána Ježíše, apoštolů a sv. Františka. Jak malicherně vypadá tvá chudoba vůči těmto příkladům dokonalé chudoby! Mnozí mají v klášteře více nadbytku a pohodlí než měli doma a přece jsou nespokojeni a chtějí ještě více. Sv. Bernard poznamenává k tomu: „Podivná to chudoba, která mnohé činí bohatšími než byli ve světě!“ Pošetilci jednají řeholníci, kteří se nazývají „chudými Ježíšovými“, a přece v ničem nechtějí následovati chudoby Ježíšovy.

Snaž se tedy, abys osvojila sobě chudobu v různých jejích stupních. Zřekni se p ř e d n ě všech časných statků a nerozhoduj

o ničem leč dle příkazu představených. To je vlastním předmětem slibu chudoby. — Spokoj se za druhé s potřebnými věcmi, potlač každou náklonnost ke zbytečným a odstraň nadbytek ve všem, co se týká časného zaopatření. Budeš-li spokojena s nejposlednějším, co ti klášter poskytuje v oděvu, stravě a bytu, pak budeš na třetím stupni dokonalosti. Čtvrtý stupeň záleží v tom, abys někdy, neškodí-li to zdraví, odepřela sobě něco velmi potřebného a těšila se, že můžeš s Pánem Ježíšem pocítiti hodně citelně chudobu, jak se vypravuje o svatém Františku a svatém Aloisovi.

Večerní rozjímání.

O sebemrtvení a bdělosti.

Příprava: 1. Představ si Pána Ježíše s trnovou korunou.

2. Pros o milost, abys dovedla přemáhati všecku choulostivost.

I. Sebemrtvení a bdělosti je třeba jako zbraně proti zlé žádostivosti;

II. jako zbraně proti ďáblu a světu.

III. Řeholníci potřebují zevnějšího a vnitřního sebezapírání.

První pravda.

Sebemrtvení a bdělosti je třeba jako zbraně proti zlé žádostivosti.

a) Sebemrtvením v užším smyslu rozumíme určité obtížné skutky, jež ukládáme tělu a duši jako prostředky proti pokušením a hříchu. V širším smyslu rozumí se sebemrtvením boj, bdělost a vnitřní sebranost ducha, zkrátka vše, čím potíráme náruživosti a zlou žádostivost. K sebranosti ducha patří též užívání střelných modliteb jako zbraně proti pokušení. Řeholnice má si cvikem osvojiti schopnost, aby v sobě snadno udržovala vědomí přítomnosti Boží a modlitbou často s Bohem se stýkala. Platí tu výrok božského Spasitele: „Potřebí jest vždycky se modliti a neustávati.“

Hned prvním rodičům v ráji bylo uloženo jakési sebezapření, modlitba a bdělost; v tom záležela zkouška, již je Bůh podrobil. „Bůh postavil je do ráje rozkoše, aby jej vzdělávali“, praví Písmo svaté. Práce tedy, ač ovšem příjemná, byla jim uložena za povinnost. — Bůh obcoval s nimi laskavě; poskytl jim tedy dar modlitby. Z příkazu, aby nejedli ze stromu poznání vyplývala pro ně nutnost bdělosti. Po prvním hříchu

stalo se však sebezapírání, modlitba a bdělost mnohem nezbytnější potřebou. Ježíš Kristus zasloužil nám ovšem znova dary nadpřirozené: posvěcující milost, božské ctnosti a milosti pomocné. Nevrátil nám však darů mimopřirozených, na převnitřní neporušenosti, kterou byli prvorodiče prosti nezřízené žádostivosti. Bylo jim tedy snadno podřizovati přirozené žádosti mravním zákonům. Velikou bystrostí rozumovou poznávali jasně nábožensko-mravní pravdy, a nezkaženost vůle činila jim úkony ctnosti velmi snadnými. Těchto mimořádných výsad nemáme a proto pravíme, že rozum a vůle člověka jest porušena a přirozenost jeho takorůžka poraněna.

b) Kristus nechtěl těchto mimopřirozených darů obnoviti, abychom byli tím pokornějšími a bdělejšími a pomocí jeho spasných milostí přemáhali hříšnou žádostivost. Vítězstvím nad hříšnou žádostivostí měla síla jeho milosti vyniknouti tím slavněji. Žádostivost není sice sama sebou hříchem, pochází však ze hříchu a je takorůžka zřídkem hříchu; jest ovšem též mocným popudem ke ctnosti. Jenom ten však zvítězí nad ní, kdo se umrtvuje a modlí, bdí a bojuje. Sv.

apoštol Pavel popisuje namáhavý tento boj následovně: „Cítím jiný zákon v údech svých, odporující zákonu mysli mé. Znam dobré a schvaluji je a přece činím pravý opak“. Bavaule jest ještě hůře raněna než rozum. Ale obě tyto rány jsou, jak praví sv. Pavel, „zákonem hříchu a smrti“, vedou totiž ke hříchu, neléčíme-li jich milostí Kristovou. Proto volá apoštol: „Kdo mne vysvobodí z tohoto zákona smrti?“ A odpovídá si: „Milost Boží skrze Ježíše Krista, Pána našeho“.

c) Bojuj tedy za přispění milosti Kristovy proti zlé žádostivosti. To však není možno bez sebezapření, bdělosti a modlitby. Kristus Pán praví: „Bděte a modlete se, abyste nevěšly v pokušení; duch zajisté hotov jest, ale těto nemocno“. — „Všechněm pravím: Bděte“. Proti zlé žádostivosti lze tedy bojovati jen sebemrtvením a modlitbou. Po prvním hříchu prohlásil Bůh zákon: „V potu tváře své jísti budeš chléb svůj“. Namáhavá práce byla na Adama trestem, ale zároveň byla mu lékem proti hříchu. Ač křesťanu není již těžká práce trestem, tož přece jest a zůstane mu vždy nutným lékem proti hříchu a pokušení. Neboť zahálka jest po-

čátkem všemožných neřestí. Když Kaina trápila závist, pravil mu Bůh: „Proč jsi se rozhněval a proč opadla tvář tvá? Zdaliž nevezmeš odplatu, budeš-li dobře činiti; pakli zle, hned ve dveřích hřích bude přítomen? Ale pod tebou má býti žádost jeho a ty panovati máš nad ním“. Dějiny prvních lidí pobádají nás velmi důrazně k bdělosti, sebezáporu a k modlitbě.

Druhá pravda.

Sebemrtvení a bdělosti je třeba jako zbraně proti ďáblu a světu.

a) Hříchem dědičným nabyt ďábel jakési vlády nad lidstvem. I když Kristus moc ďáblovu zlomil, tož mu přece povoluje jakýsi vliv na lidi a to i na pokřtěné, aby nás tím nabádal k pokoře a bdělosti a povzbuzoval k sebezáporu, umrtvování a k modlitbě. Bojem tímto má křesťan utužiti svou ctnost. Proto se též Kristus Pán sám podvolil ďábelskému pokušení a přemohl se, aby nás poučil a potěšil. „Hle, satan vyžádal si vás, aby vás tříbil jako pšenici; ale já jsem prosil za vás, aby nepřestala víra naše“, děl Kristus Pán k apoštolům. A sv. Petr píše: „Střízliví buďte a bděte, nebo protivník váš,

ďábel, jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral; jemužto odpírejte silni u víře“. Apoštol pak národů praví: „Bojovati jest nám netoliko proti tělu a krvi, nýbrž i proti duchovním zlostem v povětrí“. Samozřejmě tedy, že i řeholníci jsou vydáni těmto ďábelským útokům a pokušením. Ba zkušenost a dějiny učí, že na řeholní osoby dotírá ďábel prudčeji než na obyčejné křesťany. Proto jest nutno, aby zdvojnásobili svou pokoru, bdělost, sebestmrtvení a modlitbu.

b) Spasitel praví: „Jest druh zlých duchů, jichž nelze přemoci leč modlitbou a postem“. Z toho pak, jak Pán Ježíš uvádí půst ve spojení se svým křížem a utrpením, poznati lze snadno, že poslem rozumí též všechny druhy umrtvování a sebezáporu, především pak trpělivost v různých křížích a trampotách. Praví totiž: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne“. V kříži je spása; v tomto znamení zvítězíš. „A před znamením sv. kříže prchají zloduchové“, píše církev v hodinkách o slavnosti nalezení a povýšení sv. Kříže. A co praví zmíněný již výrok sv. Petra o boji proti původci všeho zla? Máme jej zaháněti sebezapíráním, bdělostí, modlitbou

a vírou. Podobně mluví sv. Pavel: „Vezměte odění Boží, pancíř spravedlnosti a štít víry, kterým byste mohli všecky ohnivé šípy nešlechtníka uhasiti“. Jednejme tedy i my dle příkladu Krista Pána a jeho apoštolů.

c) Pán Ježíš praví: „Já jsem přemohl svět“. S Kristem máme i my přemoci svět. Od okamžiku prvního hříchu mohou nám býti pokušením i naši spolubližní a vše ostatní, co jest na světě. Ďábel používá jich, aby nás svedl ke hříchu. Spolubližní mohou nám býti nebezpeční nejen jako naši nepřátelé, nýbrž i jako přátelé. A právě přátelé připravují nám nejnebezpečnější pokušení, odvolávajíce se na svou lásku a přátelství. Prchni tedy, dokud je čas, prchni na Kalvarii ke kříži Páně! Takoví přátelé a přítelkyně jsou falešnými proroky, jíž k nám přicházejí v podobě andělů světla. Právě v tom vězí veliké nebezpečí; vždyť, jak praví sv. Pavel, „i satan se proměňuje v anděla světla“. Prchej tedy ke kříži Kristovu. V kříži je spása! Skrze Ježíše Krista má ti, jako sv. Pavlu, ukřižován býti svět a ty světu, t. j. křížem Kristovým máš a můžeš přemoci nebezpečí, jež ti hrozí od zevnějšího světa a od tvé vlastní, vnitřní

žádostivosti. — V tom, že se nám světáci a nevěrci posmívají a nás tupí, nevězí pro nás tolik nebezpečí. Než i to má nám poskytovat příležitost k sebezapření. Máme se s apoštoly radovati, že pro Krista trpíme pohanu. Nemáme nenávist a potupu spláceri nenávistí a potupou. Láska k bližnímu jest velikým vítězstvím nad citlivostí. Jsi-li svým povoláním nucena stýkati se s lidmi světskými, počínej si klidně a opatrně. „Buďte opatrní jako hadové a prostí jako holubice“, napomíná sv. evandélium. Buď si vždy vědoma přítomnosti Boží. — Než i jídlo a pití, odpočinek a zotavení mohou nam býti příležitostí k pádu, nemáme-li se na pozoru. Jednej tedy dle zásady apoštola národů: „Ať jíte nebo pijete nebo cokoli jiného činíte, všecko číňte ke slávě Boží.“ Život náš má míti již zde na světě takorůzka nebeský ráz. Máme se považovati za poutníky, pospíchající do nebeského města a řídící se již teď jeho zákony. Sv. Pavel praví: „Máme žíti na světě, jako bychom nežili již na světě; máme užívatí pozemských věcí, jako bychom jich neužívali“. — Nač jsi vstoupila do řádu? Abys dosáhla dokonalosti modlitbou, bdělostí a sebemrtvením. Prodlévej tedy často

u Krista Pána pod křížem kalvarským a v nebi před trůnem Božím.

Třetí pravda.

Řeholníci musí dbáti zevnějšího i vnitřního sebemrtvení a bdělosti.

a) Žádostivost má své sídlo hlavně v těle; proto je třeba tělesného umrtvování. Kristus žil v těle a jeho život od jesliček až po kříž byl nepřetržitým sebezapíráním. „Proto též ti“, jak pravi sv. Pavel „kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své s jeho žádostmi a náruživostmi.“ Proto jest i „Sestrám Křížovým“ kráčetí touto cestou pokání. Mimořádné skutky kajicnosti dovoluje sv. řehole jen podmíněčně, pravíc: „Poněvadž život sester jest sám sebou namáhavý, jsou zavázány jen k postům, jež církev všeobecně předpisuje a k postu na všesky pátky, (leč by připadla na pátek slavnost vánoční). Chce-li některá sestra konati ještě jiné skutky tělesného umrtvování, nemá si toho dovoliti beze zvláštní rady zpovědníkovy a bez souhlasu představené.

b) Za to mají trpělivě snášeti obtíže, jež se každodenně naskytují. Jsou to: obtížné práce, jež ukládá denní pořádek, obsluha ne-

mocných a noční bdění, péče o chudé a námaha ve škole. Kolik se tu naskytuje příležitostí k hlubokému sebezapření! Bůh zavázal po prvním hříchu člověka k namáhavé práci jako ptáka k letu. Nuže, používejme práce jako léku proti hříchu a zároveň jako příležitosti ku ctnosti. Práce je svatou, často obtížnou, ale spolu též sladkou a příjemnou povinností. „Pohlížejte na původce a dokonavatele víry, Ježíše, který uísto předložené sobě radosti strpěl kříž.“ (Žid. 12. 2.)

K zevnějšímu umrtvování patří nevyhnutelně, abychom přísně bděli nad svými smysly a vzdalovali se světa a světských zábav. Smyslná láska musí býti potlačována postem, úsilnou prací a zevnějšími skutky kajicnosti. Církev proto zavedla a po celém církevním roku rozdělila doby a dny určené ke kajicnosti a postu: advent, čtyřcetidenní půst, suché dny, různé posty a všecky pátky. Řeholnice mají tyto dny kajicnosti zachovávatí svědomitěji než obyčejní křesťané. Za rozjímání hodí se tu především myšlenky o smrti a posledních věcech člověka a pak umučení a smrt Páně.

c) Zevnější umrtvování nemělo by však ceny bez vnitřního sebezapírání. Obor pak

vnitřního umrtvování je zrovna tak rozsáhlý, jako obor křesťanské ctnosti, neboť nemožno konati ctnost bez vnitřního sebezáporu a bdělosti. Omezíme se však pouze na to, co o předmětu tom praví sv. řehole a uvážíme potřebnost vnitřního umrtvování, kde jde o ctnost víry, evandělických rad, o pokoru a trpělivost. Sv. řehole praví: „Tím více mají sestry dbáti vnitřního umrtvování, bez něhož by zevnější umrtvování bylo bezvýsledným. Mají upřímně vyznati chyby, jichž se dopustily proti řeholním stanovám od posledního přiznání; mají prositi o potřebné pokání a přijati je ochotně a pokorně“. Neustále jest jim prositi Boha, aby rozmnožil jejich víru; neboť „spravedlivý žije z víry“. Čím ochotněji obětují Bohu rozum a svobodu své vůle, tím lépe podaří se jim vnitřní umrtvování, bdělost a kajicnost. Oživuj v sobě dále vždy znova milost povolání. Čím pevněji jsi v nitru svém přesvědčena o výbornosti řeholního stavu, tím vřeleji budeš milovati a horlivěji konati ctnost poslušnosti, chudoby a čistoty. Bl. Panna byla pannou nejen tělem, nýbrž i duchem; proto směřovaly všecky její myšlenky a touhy za tím, aby se Spasiteli líbila a jemu sloužila. Řeholní tvůj život má býti podobnou čestnou

službou, již se zasvěcuješ Spasiteli. Pěstuj vytrvale ctnost vnitřní pokory a skromnosti. Pokušení ješitnosti a ctižádosti namáhají se neustále, aby poskvrnily a seslabily pravou ctnost. Pros tedy neustále Boha o ducha pokory a sebezapření.

Trpělivostí zachráníme duše své. Trpělivě nésti svůj kříž a zříkati se svých přání, vůli svou úplně podřizovati vůli Boží jako Job a Tobiáš, i v utrpení zachovati si veselou mysl, jako sv. František a naše nebeská patronka Alžběta — toť pravé vnitřní sebeumrtvování. Cvič se tedy v tomto vnitřním umrtvování, konajíc všechny křesťanské ctnosti, zapírej se každodenně, ba každého okamžiku a následuj božského Spasitele jeho cestou křížovou, a duše tvá nalezne pokoj.

Květen.

Ke cti bl. Panny Marie.

Ranní rozjímání.

O sv. čistotě.

- Příprava:** 1. Představ si Marii, obklopenou jako Královnu sborem panen.
2. Pros ji o milost, abys ji následovala etností čistoty.

I. Panenská čistota řeholnice má se podobati čistotě Panny Marie a sv. Josefa.

II. Panenská čistota řeholnice má dle možnosti nápodobiti panickou čistotu Pána Ježíše.

III. Panenská čistota řeholnice má býti proto svěřena ochraně sv. Rodiny a hájena dle jejího příkladu.

První pravda.

I. Panenská čistota řeholnice má se podobati čistotě Panny Marie a sv. Josefa.

a) „Anděl Gabriel poslán byl od Boha do Nazaretu, městečka galilejského k panně, za-

snoubené muži z domu Davidova, jménem Josef; a jméno panny bylo Maria.“ Čisté, Bohu zasvěcené panenství bylo pohanům jen dle jména známo; a též v církvi starozákonní byla tato podivuhodná květina velikou vzácností. V Novém zákoně připravil ji dobrou půdu Ježíš, Syn Boží: Matku svou zachoval zázračně pannou a panického Josefa zvolil si pěstounem. Maria slíbila Bohu hned v útlém věku věčné panenství, aby byla prosta rodinných starostí, chtějíc sloužiti výlučně očekávanému Mesiáši. Ježíš, Syn Boží, poskytl jí milost k tomuto velkomyslnému rozhodnutí.

Bohu zasvěcené duše! Není též tvé povolání, jímž Bohu sloužíš v panenské čistotě, zvláštní milostí ženicha tvého, Ježíše? Jelikož rodiče Panny Marie neměli syna, byla Maria, jak praví sv. Epifanius, zákonem zavázána provdati se. Řízením Božím však stalo se, že se i sv. Josef zavázal podobným slibem jako jeho sv. nevěsta. Poněvadž ale Josef byl jediným synem svých rodičů, byl i on povinen vstoupiti do stavu manželského. Zasnoubil se tedy s Marií; oba však slíbili si vzájemně, že i v manželství žíti budou v neposkvrněné čistotě. Josef měl býti dle úradku Božího právě jen panickým ochráncem

panenství Mariina. V tom smyslu jest nám pojímati slova, jimiž Maria odpověděla andělu Gabrielovi: „Kterak se to stane, poněvadž muže nepoznávám?“ Když se tedy Maria stala Matkou Syna Božího, byl sv. Josef na rozpacích. Ale anděl Páně poučil jej, že Maria počala z Ducha sv., a poručil mu, aby vzal Marii k sobě jako manželku, a aby se ujal svého vznešeného práva a úřadu jako manžel Marie Panny a pěstoun Mesiášův. — I v tobě povstanou mnohdy pochybnosti o slibu čistoty a pokušení proti čistotě. Nuže, obrať se, jako Josef, důvěrnou modlitbou na Boha, a nesnáze pominou.

b) Kristus Pán sám znázornil panenskou čistotu řeholních osob vznešeným obrazem Marie a Josefa. „Ne všichni chápou toho slova“, t. j. rady, z lásky k Bohu žiti panensky, „nýbrž jen ti, jimž dána k tomu milost.“ — „Ne vy jste mne vyvolili, nýbrž já jsem vyvolil vás, abyste přinášeli užitek, a užitek váš aby zůstával.“ — A již Starý zákon líčí ctnost čistoty nadšenými výrazy: „Ó, jak krásné jest čistotné plémě ve stkvělosti! Nesmrtelná zajisté jest památka jeho; neboť i u Boha známé jest i u lidí. Na věky korunováno, slaví vítězství, dobyvši si odplaty bojů ne-

poskvrněných.“ — Božský Spasitel nemohl ti prokázati větší pocty nad to, že ti poskytl možnost, abys podobnou se stala jemu, jeho svaté Matce a jeho panickému pěstounu. — Važ si tedy této velevzácné milosti a opatruj ji jako drahý klenot.

c) „Jako lilie mezi trním, tak jest přítelkyně má mezi dcerami. Všecka jsi krásná, přítelkyně má, a poskvrny není na tobě.“ Tako slova Velepísně Šalomounovy, jichž církev užívá o bl. Panně Marii, hodí se na každou cudnou, čistou duši. Též slova, jež nevěsta v Písni Šalomounově praví o svém ženichu, bývají vykládána nejen o Ježíši, ženichu duší, nýbrž i o sv. Josefovi, panickém ženichu bl. Panny. „Já náležím milému svému, a milý můj náleží mně, jenž pase mezi liliemi; protož panny tě milují.“ — Božský Spasitel touží po svatých, čistých duších, jež by mu sloužily. Především je to Maria a Josef, a pak nesčetné křesťanské panny, jež se svěřují ochraně sv. rodiny a milostí Ježíše Krista a na přímluvu Panny Marie a sv. Josefa svatý slib svůj svědomitě zachovávají. Připomínej si často svůj vroucí poměr ke sv. rodině a svou ctností učiň se hodnou této milosti.

Druhá pravda.

Panenská čistota řeholnice má dle možnosti nápodobiti Ježíše Krista.

a) Kristus přišel na svět, aby nám zjevil svatost svého věčného Otce. „Kdo vidí mne, vidí též Otce mého.“ Aby nám poněkud naznačil svatost Otcovu a svatost svou vlastní, určil Marii a Josefa, aby byli co možno nejvěrnějším jeho obrazem a zářili nám krásným příkladem čistoty. Chce tedy též, aby se i řeholnice panenskou čistotou přizpůsobovaly sv. rodině, aby nápodobily dle možnosti jeho vlastní obraz. „Zasnoubil jsem vás jako čisté panny jednomu muži, Kristu.“ — „Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní.“ — „Panna myslí na to, co jest Páně, aby byla svatá tělem i duchem.“ Ježíš, Maria a Josef dbali jen o to, aby výlučně sloužili Otci nebeskému a nejsv. Trojici. Podobně jest panna Bohu zasvěcená povolána k téže čestné službě. Bůh Otec ji povolal, aby se stala podobnou obrazu jeho Syna, a v tom jest její největší vyznamenání, její nejvyšší šlechtictví. V hodinkách na svátky sv. panen nazývá se božský Spasitel korunou panen a praví se tam o něm, že jej počala a po-

rodila ona matka, jež i jako matka pannou zůstala. Kristus chodí mezi lilijemi t. j. mezi pannami, jež kolem něho tvoří bělostný věnec. Ony jsou jeho slávou, on pak bude jejich prevelikou odplatou.

b) Slibem čistoty odevzdala jsi se tedy v majetnost Tomu, jenž si matkou zvolil pannu a pěstounem panického Josefa. Korunou panenství obdařen byl též sv. Jan Křtitel, poněvadž měl býti předchůdcem a slavným družbou ženicha Krista. Sv. Jan Evandělita, tato panenská duše, byl miláčkem Páně a směl spočinouti na srdci svého božského Mistra. A jak vyznamenal Spasitel panny v nebeské své slávě! „A zpívali píseň novou před trůnem Božím, a žádný se nemohl naučiti písni té jedině ti, kteří jsou koupeni ze země. Jsou to panicové a ti následují Beránka, kamkoli jde.“ Snadno tedy pochopíme, proč prohlásil božský Spasitel panenskou čistotu evandělickou ctností a proč si přeje, aby mu sloužily nesčetné panny.

c) Nedivno tedy, že církev panenství vždy zastávala a mnohem čestnějším a slavnějším je prohlašovala než manželství. Když

za času sv. Augustina a Jarolíma někteří bludaři popírali panenskou čistotu Marie a Josefa, hájila církev rozhodně tuto jejich přednost. A co církev činila tehdy, činí až podnes, nedovolujíc, aby bylo beztrestně křivděno čistotě sv. rodiny. A jaké vzácné květy panenství vypěstila církev touto svou péčí hned v prvních dobách křesťanství! Z mnoha příkladů uveďme pouze jeden. Sv. Anežce dostalo se pro její tělesnou spanilost mnoho nabídek ke sňatku. Svatá panna však odpověděla: „Neznám jiného ženicha než Ježíše Krista, jehož krása převyšuje slunce, měsíc a hvězdy“. Raději chtěla býti předhozena lvům, nežli vydána pozemskému ženichovi. Sv. Ambrož poznamenává k tomu: „Žádná nevěsta nespěchá tak ke sňatku, jako spěchala tato panna na místo umučení“. Pohanský kat se třásl a váhal, nevinná rekyně povzbuzovala jej: „Nenech mého nebeského ženicha dlouho na mne čekat: k němu spěchám, k němu“. Modlíc se, sklonila hlavu a očekávala smrtící ránu. — Pěstuj pečlivě jako tato Bohu zasvěcená panna ctnost andělské čistoty pod záštitou svaté rodiny a kráčeť vždy v její společnosti.

Třetí pravda.

Panenská čistota má býti svěřena ochraně sv. rodiny a hájena dle jejího příkladu.

a) Žádné ctnosti nepřipravuje ďábel tolik svízelných úkladů, tolik vnitřních a zevnějších bojů jako panenské čistotě. Kde však jest nouze největší, tam jest milost Boží nejbližší, a kde hřích nabývá přesily, tam jsou pomůcky milosti ještě silnější. Musíš-li, jako mnozí světci, často vyznati: „Jsem celá zmatená útoky knížete světa“, vzpomeň si na svého ženicha. „Oči jeho jsou jako holubice při potůčcích vod, které v mléce jsou smyté a sedají podle proudů nejplnějších.“ (Pís. Šal. 5. 12.) Již vzpomínka na Ježíše, pohled na jeho líbeznou tvář připomíná ti, že byl podivuhodným učitelem a dárce čistoty. Jeho oči jsou čistota a cudnost, smyté mlékem nevinnosti, nevyčerpatelný zdroj svatosti a síly. Jméno jeho a podobně též jméno Maria a Josef jsou jako „vylitý olej“. A jako olej má tu zvláštní sílu, že uklidňuje rozbouřené a zdouvající se vlny mořské, podobně tiší svatá jména Ježíš, Maria a Josef vnitřní rozruch srdce a obrazotvornosti. — Cvič se tedy v důvěrném uctívání a vzývání těchto

svatých jmen a duchovní tvé boje budou slavné a dobudeš mnohých vítězství.

Božský Spasitel připravil ti však též svátostí pokání a nejsv. svátostí oltářní duchovní zbraně do boje proti zlé žádostivosti. Pokání jest zázračnou třískou z kříže Páně. „Často a hluboko máš si ji vbodnouti do duše a duchovní bolest tvého svědomí bude ti spasnou zbraní proti pokušení. V chlebě andělském přichystal ti Ježíš prostředek, jenž je s to, aby vytvořil anděly v lidském těle. Nebyla Maria takovým andělem v lidském těle? Byla a zůstala jím, jelikož srdce své upravila Kristu za příbytek jako archu Nov. zákona a zlatý dům a jelikož se mu téměř stále klaněla. Tatáž výsada je ti blahosklonně poskytnuta tím, že můžeš přijímati Pána Ježíše skutečným a duchovním přijímáním, a že se mu můžeš velmi často klaněti v nejsvětější svátosti. Sv. přijímání jest chléb silných a víno, jež plodí panny. „Jezte a pijte a opojte se božskou láskou!“ „Když Král můj odpočívá v nejsv. svátosti, nard můj vydává líbeznu vůni svatosti.“

b) Dle příkladu Ježíše, Marie a Josefa musí býti čistota též hájena. Pozoruj božského Spasitele v jeho utrpení a viz, jak

těžce pyká za hříchy nečistoty a následuj jej aspoň poněkud v tomto pokání. Hrozným bičováním jest tělo jeho rozdrásáno, poněvadž na sebe vzal naše hříchy. Strhují s něho nemilosrdně roucho, a jelikož bylo slepeno s krvavými jeho ranami, působí mu tím krutou bolest. Obnažen stojí tu a pyká tím za lidskou nestoudnost; hřeby, jež mu prorážejí ruce a nohy, připravují mu hrozné muky. Věru, nejdůtklivějším kázáním proti hříchu jest pozorné, z víry plynoucí rozjímání hořkého umučení Páně. Konej často toto rozjímání a budeš tím vydatně najíti ctnost sv. čistoty.

c) Též Maria a Josef měli účast na utrpení a bojích, jimiž Ježíš pykal za nás a připravoval nám zbraň na obranu sv. čistoty. Vzpomeňme jenom na trapný boj a úzkost, jež skličovala duši Josefovou, když zamýšlel propustiti svatou Pannu. A pro Marii byla ona chvíle ještě trapnější. Kolik trudu a bolesti připravil Marii a Josefovi útěk do Egypta, zavraždění betlémských pacholátek a návrat do Nazaretu! V těchto svízelech jsou nám Maria a Josef příkladem, jak se máme vyhýbati zevnějším nebezpečím a ruchu světa a jak máme milovati samotu a skrytost, abychom zachovali sv. čistotu. Tento kajicný

boj o sv. čistotu nazývá sv. Bernard nekrvavým mučednictvím. Uvažuj dále také, že od obětování Páně v chrámě Maria a Josef měli neustále na očích utrpení a smrt Pána Ježíše. Tím splnila se slova Písne Šalomounovy: „Půjdu na horu myrrhovou a na pahorek kadidlový“. — Prodlévej často duchem na hoře Kalvarii a u kříže Páně, utíkej se do ran Ježíšových a k srdci bolestné Matky a čistota tvá bude zabezpečena.

Večerní rozjímání.

O úctě Matky Boží a mariánských hodinkách.

Příprava: 1. Představ si, jak se Marii vzdává úcta májovou pobožností a hodinkami.

2. Pros o milost, abys vždy pobožně konala hodinky.

I. Uctívej Marii jako Matku Boží, jako matku křesťanů, jako matku božské milosti a milosrdenství.

II. Uctívej ji hodinkami a modli se v duchu poslušnosti a ve jménu církve.

III. Modli se je pobožně a s dobrým úmyslem.

První pravda.

Uctívej Marii jako Matku Boží, jako Matku křesťanů a jako Matku božské milosti a milosrdenství.

a) Cti Pannu Marii jako skutečnou a pravou Matku Boží, jako Bohorodičku. Vzdávej jí čest, jež jí právem přísluší. Či nemáme po Bohu největší čest prokazovati Té, jíž anděl řekl: „Duch svatý sestoupí v tebe, a moc Nejvyššího zastíní tě; proto také to svaté, co se z tebe narodí, slouti bude Syn Boží“. Slova tato pronáší anděl Boží jménem nejsv. Trojice. Vznešenost Syna Božího přechází z velké části též na osobu Panny Marie, na Bohorodičku. Věčný Otec praví ku vtělenému Synu svému: „Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe“. — „Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo.“ — „Aj, služebník můj, miláček můj!“ A podobně praví nebeský Otec k Marii: „Dcera má jsi; od věčnosti jsi k tomu vyvolena, od pradávna, dříve než země byla učiněna“. — „Hle, služebnice má milená, dcera má, matka má, nevěsta má“, praví Otec, Syn a Duch svatý. Vtělením totiž Syna Božího vstoupila Maria do jakéhosi poměru příbuznosti s nejsv.

Trojici. „Otec, Syn a Duch sv. ozdobují neustále a takořka o závod svou dceru, matku a nevěstu milostmi a výsadami, aby byla důstojným příbytkem Syna Božího.“ Budiž jí tedy i od nás vzdávána příslušná čest. Jak povznášející to myšlenka, že smíme Marii ctíti a vzývati jako pravou Matku Boží!

b) Cti Matku Boží jako matku křesťanstva a jako svou matku. Poněvadž Ježíš Kristus byl, jak pravi svatý Pavel, prvorozeným ze všech, jež svým vykoupením učinil dítkami Božími a poněvadž nás učinil svými bratřími a sestrami v nadpřirozeném smyslu, jest Maria též naší matkou, matkou křesťanského lidu, matkou církve. Slavně a takořka svatou závětí prohlásil ji Syn Boží, pnící na kříži, za matku křesťanstva, vyjádřiv tuto památnou pravdu slovy: „Ženo, hle, syn tvůj. Hle, matka tvá!“ S úžasem slyšel miláček Páně slova tato a zaznamenal je ve svém evandéliu. A svatý Jan byl oné chvíle zástupcem celého křesťanstva, ba veškerého lidstva. S jakou láskou a nadšením pozdravil Matku Boží jako svou Matku a matku lidstva a jak ochotně přijal ji v ochranu! Dle příkazu tedy Pana Ježíše a dle příkladu jeho miláčka ctěme i my Marii jako svou

matku a utíkejme se k ní ve všech potřebách. I kdyby snad pozemská matka zapomněla na své dítě, Maria na nás nikdy nezapomene, nikdy nás nezapře, nikdy nás neopustí.

c) Cti Marii jako matku milosti, jako matku milosrdenství. Stala se jí pod křížem; neboť pro Marii a pro církev, která je věrnou podobou a duchovní sestrou Panny Marie, dal Božský Spasitel otevřítí své srdce a vylil z něho všecky své milosti do srdce Mariina a do srdce církve. Maria je tudíž schránkou a rozdatelkou pokladu božské milosti. — Církevní otcové vyjadřují tuto myšlenku různými obrazy. Nazývají Marii vodovodem, jímž proudy božských milostí tekou do našich srdcí. — Jako církev poskytuje tyto milosti sedmerem svátostí, tak je poskytuje Maria svou přímlovou a prostřednictvím. Sedmero darů Ducha sv. jsou dary, jimiž nebeský ženich zdobí napřed srdce své nevěsty, aby ona je pak rozdávala věřícím. Sedmeronásobný paprsek milosti vychází ze srdce a z rukou neposkvrněné Panny. Uctívej tedy Marii jako matku božské milosti a jako matku milosrdenství. Kdo spočte milosti, jichž nabývají jejím prostřednictvím vyhnání synové Evini! Cti Marii, modlívajíc se denně: Zdravas Maria,

Anděl Páně, růženec a litanii loretánskou. Uctívej Marii zvláště tohoto měsíce pobožností májovou a zasvěť jí každou sobotu. Cti Marii, slavíc důstojně mariánské svátky, jež jako líbezné hvězdy září ve věnci církevních slavností. „Která je ta, jež kráčí jako vycházející dennice, krásná jako měsíc, výborná jako slunce, hrozná jako vojenský šik spořádaný?“

Druhá pravda.

Uctívej Matku Boží hodinkami a modli se je v duchu poslušnosti a ve jménu církve.

a) Malé hodinky mariánské sestavila církev jako čestnou službu na oslavu Matky Boží. Všechny myšlenky a pravdy víry, jež Písmo sv. a církev hlásá o bl. Panně Marii jsou tu seskupeny a vyjádřeny jednak prostým, poučným způsobem, jednak velkolepými, básnickými a uměleckými výrazy. Je to krásný věnec z libovonných pestrých květín, jež církev za návodu Ducha sv. uvila pro jeho nevěstu. Tato myšlenka má ti připomínati velikou cti-hodnost této modlitby. Nejvýbornější modlitební knihy na světě jsou brevír a mešní kniha. V nich pak první místo zaujímají officia

slavností Páně a druhé místo officia hlavních svátků mariánských : Neposkvrněného Početí, Očišťování, Zvěstování, Nanebevzetí a Narození Panny Marie a slavnosti sv. růžence a pak ostatních mariánských svátků církevního roku. Mnohé myšlenky, jež jsou obsaženy v těchto hlavních officiích, jsou vyjádřeny a naznačeny v malých hodinkách mariánských. Můžeme tedy s dostatečnou oprávněností tvrditi, že malé hodinky mariánské nepovstaly bez působení Ducha svatého.

b) Malé hodinky mariánské jsou ctihodny svou starobylostí, svými ctihodnými původci a svým obsahem. Liturgické knihy církve mají nepřímo původ od Ducha sv., jelikož Duch svatý působil na svaté muže, kteří je složili. Co pak se týká původu malého officia mariánského, možno jeho stopy sledovati až do prvních časů křesťanství; neboť každé doby křesťanských dějin byli věřící, kteří svým zvláštním úkolem zvolili úctu a oslavu bl. Panny. V dnešní však podobě vznikly malé hodinky pravděpodobně v klášteře na Monte Kassino; jsou dílem řádu benediktinského. — Svatí mužové upravovali je za řízení Ducha svatého, až povstal konečně nynější útvar, jež církev uznala a potvrdila. — Obsahem

malých hodinek jsou většinou místa ze Starého a Nového zákona. Poučné a krásné výroky Písma sv. jsou tu seskupeny na chválu a čest Matky Boží. — Nepobízejí nás všechny tyto důvody, abychom k malým hodinkám chovali velikou úctu?

c) Modli se malé hodinky v duchu poslušnosti a ve jménu církve. Záslužnost této pobožnosti nezáleží ani tak v tom, že ji konáme pobožně, jako spíše v tom, že ji konáme právě z tohoto dvojího důvodu. Modlíme-li se mariánské hodinky jménem církve, pak je to vzácná oběť zbožné poslušnosti. Kdo se účastní společné modlitby chórové, stojí ve jménu církve a božského Spasitele před trůnem nejsv. Trojice, modlí se ústy Ježíše Krista a svaté církve. Ba v knize Skutků apoštolských cení se oficiální modlitba církve výše než kázání apoštolů. A sám Ježíš Kristus vyslovil větší uznání modlící se Marii, než pracující Martě. Modlíš-li se tedy jménem církve a z poslušnosti k církvi, tož se modlíš ve spojení s nevěstou Ježíše Krista, a o modlitbě této praví sám božský Spasitel: „Ranila jsi srdce mé, sestro má, choti, jedním pohledem očí svých, a jedním vlasem šíje své“. Oním pohledem jest ná-

božná modlitba církve, jež při modlitbě na Ježíše zrak upírá, a onou zdobou šíje jest poslušnost, jež církev kráší. — Pohlížej tedy s církví k trůnu Božímu a s církví nes radostně jeho poslušnosti, t. j. modli se jménem církve a s poslušností vůči církvi.

Mariánské hodinky jsou konečně společnou a všeobecnou modlitbou, jíž se účastní nejen nějaká část věřících, nýbrž celá církev. Považ, kolik tisíc řeholníků a řeholnic se modlí s tebou. A Pán praví: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich“. — Nepobízí tě to, abys milovala hodinky a modlila se je radostně, horlivě a pobožně?

Třetí pravda.

Modli se hodinky s vroucí pobožností a s dobrým úmyslem,

Modliti se znamená pozdvihnouti mysl k Bohu, t. j. myšlenkami k Bohu se povznést, více srdcem nežli rozumem s Bohem se zabývat. Modlitba jest hlavně věcí srdce, jež se má rozechvěti svatými dojmy a pocity. Nejvznešenějším však dojmem, nejušlechtilejším pocitem a nejvzácnějším konem srdce jest láska. Mezi kony lásky vyniká

pak nejvíce vděčná čili blahovolná láska. Modli se tedy hodinky s láskou a s vděčností k Bohu. Klaň se nejsv. Trojici myšlenkou na její nejmilostivější a nejvelkolepější dílo; je to dílo vykoupení. Samozřejmě, že při tomto klanění musíme nutně mysliti na Ježíše Krista, Syna Božího. S jeho modlitbami a úmysly musíme spojovati své modlitby. Nestaví přípravná modlitba právě tuto myšlenku do popředí? „Hodinky tyto obětuji ti, ó Pane, ve spojení s oním božským úmyslem, s nímž ty sám na zemi Bohu chválu jsi vzdával.“ Klaňme se tedy dílu vykoupení s vděčnou a víryplnou láskou a slavme při tom nejsv. Trojici a Syna Božího. Pak můžeme býti ubezpečeni, že se nejsv. Trojici a Ježíši Kristu klaníme v duchu a v pravdě.

b) Nikdo však nemůže příslušně uctívati dílo vykoupení, aby nemyslel též na blah. Pannu Marii. Nejdříve ovšem musíme projeviti nejsv. Trojici povinnou lásku a vděčnost, ale pak jest nám vzdáti čest též blahoslavené Panně a Matce Boží Marii. Vždyť čest a oslava Panny Marie jest hlavním cílem mariánských hodinek a proto má býti též tvým úmyslem, kdykoli se je

modlíš. Poněvadž pak uctívání světců Páně záleží především v tom, abychom se obdivovali jejich ctnostem a následovali je, rozhodni se, že budeš vždy míti na očích Marii, zrcadlo spravedlnosti, a nápodobiti její ctnosti. Bylas-li posud nedbalou, slib nebeské Matce své, že se opravdově polepšíš.

c) Namítneš snad: Netrpí naše pobožnost tím, že se modlíme hodinky v latinské řeči, které nerozumíme? Odpověď dejž ti učený a zbožný dr. B. Schäfer, jenž dí: „Konáme-li hodinky jménem církve a z poslušnosti k církvi, nezávisí zásluha a ovoce naší modlitby na přesném pochopení obsahu. Jest ovšem nepochybně, že se osobní náš prospěch nemálo zvýší, známe-li více méně důkladně slovní smysl a hlavně vyšší smysl, jejž církev má na mysli.“ Naskytne-li se ti tedy příležitost čísti a uvažovati církevní výklad hodinek, nezanedbej toho. Jest ovšem nemožno pochopiti bez vysvětlivek plný smysl hodinek, i když je čteš a uvažuješ v mateřském jazyku. Nicméně bude ti na veliký prospěch, budeš-li občas rozjímavě čísti český text hodinek, neboť ledacos pochopíš bez dalšího výkladu. Nezbytně musíš však míti úmysl, že chceš Boha a blah. Pannu ctíti

jménem a dle vůle katolické církve. Církev chce mariánskými hodinkami vyjádřiti hlavní myšlenky pozdravení andělského, loretánské litanie, sv. růžence a žaltáře. V době adventní a vánoční slaví radostná, v postě bolestná a v době velkonoční a svatodušní slavná tajemství vykoupení. Víme, jak důležitou účast měla Maria na všech těchto událostech. Modlíce se tedy hodinky. mějme na paměti tyto hlavní myšlenky, a nebudeme se jistě modliti bez požehnání a užitku. Nejdůležitější myšlenky mariánského officia shledáváme též výborně vyjádřeny ve chvalozpěvu Zachariášově: Benedictus, ve chvalozpěvu Panny Marie: Magnificat a ve chvalozpěvu Simeonově: Nunc dimittis. Modli se a rozvažuj často tyto sv. zpěvy. Máš-li po ruce nějaký výklad jejich obsahu, použij ho za duchovní čtení nebo rozjímání a budeš z něho ssáti takořka med a mléko. — Tím jsme tedy naznačili několik stanovisk, z nichž můžeš o mariánských hodinkách rozjímati v duchu církve.

Červen.

Ke cti božského srdce Ježíšova v nejsv. svátosti.

Ranní rozjímání.

O přítomnosti Pána Ježíše v nejsv. svátosti oltářní.

Příprava: 1. Představ si Pána Ježíše v nejsvětější svátosti, jak se mu andělé klaní.

2. Pros o milost, abys i ty se mu opravdu vroucně klaněla.

I. Přítomnost Pána Ježíše v nejsvětější svátosti jest veledůležitá pravda.

II. Jest zaručena slovem Ježíšovým.

III. Jest zaručena naukou církve a světců.

První pravda.

Přítomnost Pána Ježíše v nejsvětější svátosti jest veledůležitá pravda.

a) Sněm tridentský učí, že Pán Ježíš jest v nejsvětější svátosti přítomen v pravdě, skutečně a podstatně. V pravdě, t. j. způsoby chleba a vína nejsou pouhým znakem

Pána Ježíše jako na př. obraz nebo kříž s tělem Páně Skutečně, t. j. ne pouze v naší představě vzbuzené vírou. Podstatně, t. j. ne pouze svou účinností a milostí jako na př. ve křtu a ostatních pěti svátostech. Kristus Pán je tu totiž přítomen s božstvím a člověčenstvím, s duší, tělem a krví, se všemi svými boholidskými zásluhami a dokonalostmi, se svou pravdou, láskou a dobrotou. V nejsv. svátosti jest Ježíš jako tajemně skrytý Bůh. Je tu v oslavené duchovnělé podobě, jako při svém proměnění na hoře Tábor, jako po svém vzkříšení a jako jest po pravici Otcově na nebesích. Tato oslavená podoba jest však v nejsv. svátosti zakryta svátostnými podobami chleba a vína. A tato svátostná přítomnost Pána Ježíše má zcela zvláštním způsobem sloužiti k vykoupení a posvěcení lidstva.

b) Již tyto myšlenky mají ti vštěpovati hlubokou úctu k přítomnosti Pána Ježíše v nejsv. svátosti. — I když se nemodlíš před svatostánkem, jen ve světnici nebo kdekoli jinde, Pán Ježíš je tam též přítomen, ale jen jako Bůh; neboť k přirozenosti Boží patří všudypřítomnost. Žalmista volá: „Kdybych vstoupil na nebe, tam jsi ty: pakli

bych sestoupil do pekla, přítomen jsi. Byť bych vzal křídla svá na úsvitě a bydlil v končinách moře i tam by mne provodila ruka tvá a držela by mne pravice tvá.“ Bůh je tedy přirozeností svou všude přítomen. Někde však je přítomen vyšším, mimořádným, milostiplným způsobem, jako v duši spravedlivých, v nebi, v každém církevně posvěceném chrámě nebo kapli. Ale ještě milostivěji jest přítomen v nejsv. svátosti oltářní a při mši svaté.

c) Právem se tvrdí, že zástupy andělů obklopují každý svatostánek; neboť i andělé dychtí zírat na toto veliké tajemství. Ježíš Kristus, Bohočlověk, není v nejsv. svátosti přítomen, aby sloužil potřebám andělů, nýbrž lidí-křesťanů. Za tuto neobyčejnou lásku a péči máš býti Ježíši Kristu co nejvíc vděčnou a máš se mu za to vroucně a pokorně klaněti, srdečně a dětinně jej ctíti. Rci tedy: Chci se mu klaněti se všemi jeho anděly a svatými.

Kdyby Kristus Pán byl viditelně přítomen pouze na jednom místě, jak toužebně přáli bychom sobě navštívit jej tam, viděti jej a mluvit s ním! Tato jeho přítomnost byla by jistotně velikým zázrakem. Byla by však

milostivější než přítomnost jeho v nejsvětější svátosti? Zajisté ne. Pán Ježíš shromáždil v nejstv. svátosti ve mši sv. všecky své zásluhy jako v ústředním jakémisi ohnisku. Blížíme-li se zde k němu, sálá na nás světlo a teplo. Je zde jitřenkou milosrdenství, jež vyšla z hlubin božství a svítí nám tu s nevýslovnou líbezností a milostivostí. Ano, Pán Ježíš je tu duchovním sluncem svatosti a lásky, jež tě osvětluje a zahřívá a milostně vede a řídí. Tyto myšlenky a důvody mají v tobě mocně budit pobožnost a lásku k Pánu Ježíši. Klečivala-li's chladně a bez dojmu před svatostánkem, lituj své chladnosti, netečnosti a vlažnosti a pros o duchovní vřelost a milost živé víry a klanění, a umiň sobě: „Vůči nejstv. svátosti budu především horlivě dbáti cti Pána Ježíše. On budiž mně předmětem nejpokornějšího klanění a nejvroucnější lásky. Když pak vykonám, čím jsem povinna cti Boží, budu mysliti na svou spásu a raditi se s božským Spasitelem o potřebách své duše. Vždyť je zde mým učitelem, jenž mně ukazuje cestu, pravdu a život, mým lékařem, mým knězem, mým dobrým pastýřem. K němu budu choditi a představovati se mu jako ovečka jeho stáda. Často a ráda budu

u něho prodlévati; On mne bude vyučovati a já budu jeho pozornou žačkou.“

Druhá pravda.

Přítomnost Pána Ježíše v nejsvětější svátosti jest zaručena jeho svatým slovem.

a) Věřím v přítomnost Ježíše Krista v nejsv. svátosti, protože on sám to výslovně řekl. A kdy to vyslovil ponejprv? Když po velikém zázraku rozmnožení chleba na poušti měl v Kafarnaum onu památnou eucharistickou řeč, v níž všestranně a důrazně mluvil o své opravdové, skutečné a podstatné přítomnosti pod způsoby chleba a vína. Pravit: „Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. A chléb, který já dám, tělo mé jest (které dám) za život světa. Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední. Nebo tělo mé právě jest pokrm, a krev má právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec, a já živ jsem pro Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude

pro mne. Toto jest chléb, jenž s nebe sestoupil; ne jako otcové vaši jedli mannu a zemřeli. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.“

b) Ježíš Kristus, věčná pravda a moudrost, nemohl o své skutečné přítomnosti v nejsv. svátosti mluvit všestranněji a určitěji. A co touto řečí přislíbil, to splnil dokonale u poslední večeře. Nejprve pojedl s učenníky beránka velikonočního, jenž jej předobrazoval, a pak prohlásil, že od té chvíle beránek velikonoční pozbývá významu, poněvadž na místo pouhého předobrazu nastupuje On sám, pravý a věčný Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa. Pak se vyslovuje k apoštolům, že jako Beránek Boží jest přítomen pod způsobou chleba. Praví: „Toto jest tělo mé, které se za vás vydává“. Chtěl tím říci: „Tělo své podám nejdříve za obět na kříži, a toto mé obětní tělo odívá se všemohoucností mou zevnější způsobou chleba. Podstata však chleba mění se v mou boholidskou bytost a podstatu. Pod způsobou chleba budu přítomen se svým božstvím a člověčenstvím, se svou duší, tělem a krví a budu vám stále přivlastňovati zásluhy své obětní smrti. Proto čiňte to vždy na mou památku.“

c) A podobně vzal kalich, požehnal jej a podal jim řka: „Toto jest krev má Nového zákona, která za vás a za mnohé vylita bude. Kolikrátkoli to činiti budete, čiňte to na mou památku.“ Tím chtěl říci o předrahé krvi své: „Proleju a za obět podám krev svou na dřevě kříže. Pak ale má tato obětní krev moje téci neustále na oltářích církve mé až do soudného dne. Ve velebné svátosti oltářní bude přítomna zároveň s mým nejsvětějším tělem, žilami mými bude prouditi v oslavené a produchovnělé podobě. A kdo bude věřivě požívati tělo mé a píti mou krev, tomu budu vzácnou šťávou krve své vlévati do duše proud svých nebeských milostí. A právě tím budu zázračným vinným kmenem, a vy, moji učeníci a přívrženci, musíte býti stále spojeni s tímto vinným kmenem, abyste milostí, plynoucí z krve mé, mohli konati dobré skutky a zasloužiti sobě nebe.“

Rci tedy: „Se zřetelem na tato slova Ježiše Krista budu pevně věřiti v jeho skutečnou přítomnost v nejsv. svátosti, budu jej ráda a často navštěvovati, jemu se klaněti, jej chváliti a velebiti. Budu jej často přijímati — skutečně a duchovně; a pak bude Kristus ve mně a já v něm, a vydávati budu hojné

ovoce pro život věčný. — Pak bude mi lze právem volati s apoštolem Pavlem: „Již nežiju takořka já, nýbrž Kristus žije ve mně.“

Třetí pravda.

Přítomnost Pána Ježíše v nejsv. svátosti jest zaručena naukou církve a světců.

a) Co Pán v předvečer svého umučení apoštolům svým takořka jako závětí odevzdal, to oni odevzdali věrně nám. Tři apoštolové a dva učeníci Matouš, Jan a Pavel, vypravují ve svých spisech o nejsv. svátosti. Sv. Matouš a Marek vykládají na rozkaz sv. Petra a sv. Lukáš po návodu svého mistra, sv. Pavla, o ustanovení nejsv. svátosti u poslední večeře.

Sv. apoštol Jan pojal do svého evandělia onu památnou eucharistickou řeč, v níž Spasitel slibuje nejsv. svátost. A konečně sv. apoštol Pavel mluví obšírně o nejsv. svátosti v prvním listě ke Korintským: „Já zajisté přijal jsem od Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, kdy zrazen byl, vzal chléb, a díky učiniv, lámal a řekl: Vezměte a jezte, toto jest tělo mé, které za vás vydáno bude; to čiňte na mou památku. Tak vzal i kalich, když povečeřel, řka: Tento kalich

jest nová smlouva v mé krvi; to čiňte, kolikrátkoli píti budete, na mou památku. Nebo kolikrátkoli budete chléb tento jísti a kalich píti, smrt Páně budete zvěstovati, dokavadž nepřijde.“ — Po nanebevstoupení Páně byli apoštolové pilni ve hlásání evandělia a ve službě oltáře. O prvních pak křesťanech praví kniha Skutků apoštolských, že „trvali v učení apoštolském a ve sdílnosti lámání chleba a na modlitbách“. Lámáním pak chleba a modlitbami rozuměti dlužno nejsv. svátost a obět mše svaté.

b) Nauku pak a podání apoštolské zachovala církev neporušeně až po naši dobu. Střediskem bohoslužby učinila právě nejsv. svátost a obět mše svaté, nikoli kázání. — V křesťanském pravěku a středověku nebylo proti nejsv. svátosti mnoho útoků a pochyb. Teprve v 16. století začaly prudké útoky na tuto nauku. Proto slavný sněm tridentský vydal vzácné výklady o nejsvětější svátosti a o mši svaté. Co sv. otcové církevní o nejsv. svátosti již ode dávna ve svých spisech zastávali, vše to vyslovil sv. sněm tento, připojiv krásné vysvětlivky a poučky. Rozhodnutí sněmu tridentského jsou tudíž bohatým zdrojem náboženského poučení.

c) O tom, jakou úctu chovali světci katolické církve k ne,sv. svátosti, netřeba plýtvati slovy: Nejsv. svátost byla jim pravým chlebem nebeským, o němž Kristus děl: „Ne Mojžíš dal vám chléb s nebe, ale Otec můj dává vám chléb s nebe pravý. Nebo chléb Boží je ten, který s nebe sestoupil a dává život světu.“ Ctili ji jako chléb andělů, jenž obsahuje v sobě všelikou sladkost, jako pravého Beránka Božího, jenž snímá hříchy světa. Ctili ji jako pravou mannu, jako chléb silných, jako víno, jež plodí panny. Mše svatá, přijímání, návštěva a klanění se ne,sv. svátosti byly trojí školou svatosti, v níž byli vychováni rekové a rekyně křesťanské dokonalosti. Z nařízení sv. Otce sepsal svatý Tomáš Akvinský hodinky na slavnost Božího Těla a zbudoval jimi božské lásce velekrásný pomník. Svatí a světice obcovali často s Pánem Ježíšem v nejsv. svátosti s tak tajemnou důvěrností, že se nám zdá, jakoby církev již nyní byla stánkem Božím jako nebeský Jerusálém.

Když tedy sv. apoštolé, církev, učitelé církevní a světci všech dob dosvědčují tolik podivuhodného a velebného o nejsv. svátosti, přijměme uctivě jejich svědectví. Volejme:

„Hle, město Boží! Základy jeho jsou na horách svatých. Slavné věci praví se o tobě, město Boží, archo úmluvy, dome zlatý! Aj stánek Boží s lidmi, a přebývati bude s nimi. A oni budou jeho lidem, a sám Bůh s nimi bude jejich Bohem.“ — Nejsv. svátost je zá-
zračná zahrada, kterou založil božský Spa-
sitel. Zve tě, abys trhala si z jejich vzácných
plodů. Chod' tedy často ke Spasiteli, klaň
se mu v nejsv. svátosti, konej často sku-
tečné a duchovní přijímání. Odporučuj před
svatostánkem Pánu Ježíši všecky své zále-
žitosti, všecky své potřeby. Modli se za sebe,
za své spolusestry, za všecky křesťany a za
všecky lidi, modli se za všecky potřeby sv.
církve. Snaž se býti svatou, jako je svatým
božský tvůj Spasitel.

Večerní rozjímání.

O úctě božského srdce Páně.

Příprava: 1. Představ si božské srdce Pána Ježíše, jak hoří plamenem, jak je obětováno trnám, probodeno kopím a jak z něho vyčnívá kříž.

2. Pros o horoucí lásku k Ježíši.

I. Srdce Ježíšovo — předmět klanění a úcty.

II. Srdce Ježíšovo — praktická škola božské lásky.

III. Srdce Ježíšovo — sídlo tichosti, pokory a smířlivosti.

První pravda.

Srdce Ježíšovo — předmět klanění a úcty.

a) Předmětem této úcty je tělesné srdce Ježíše Krista, pokud je spojeno s celým Kristem, s celou bytostí Páně a především s druhou božskou osobou. Máš se mu klaněti jako nejvzácnější části člověčenství Ježíšova a jako nástroji a odznaku božské lásky. Nemáš se tedy klaněti srdci Ježíšovu odloučenému od osoby Ježíšovy, nýbrž pokud je spojeno s Ježíšem a hlavně s jeho božstvím. Církev naznačuje to jasně, nařizuje, že se srdce Páně nemá vypodobovati samo o sobě odděleně od postavy Pána Ježíše, nýbrž s celou jeho postavou. Jako praví otcové církevní, že tělu Páně přísluší pocta klanění, jak na př. pnělo mrtvo na kříži nebo leželo v hrobě, **ale** právě jen pro jeho spojení s božstvím, jež se ani na okamžik neodloučilo od těla, podobně

můžeme tvrditi, že se srdci Ježíšovu smí vzdávati pocta klanění pro jeho spojení s božstvím.

Srdce jest nejvzácnější částí lidského těla. Představujeme si, že lidská duše svou nejušlechtlejší činnost, lásku totiž, projevuje v srdci a srdcem. Proto jest i lidská vůle co nejtěsněji spojena se srdcem. Zrovna tak je tomu i u Krista Pána. Jeho božství, jeho božská a lidská vůle a božská láska má své sídlo hlavně v srdci Ježíšově. — Pět svatých ran Páně bylo vždy předmětem nejvřelejší úcty, jelikož Kristus Pán do těchto pěti ran uložil takořka nejvzácnější důkaz božské své lásky. I v nebi podržel tyto odznaky svého triumfu na oslaveném těle svém. A s těmito zářícími, oslavenými ranami představuje se stále svému nebeskému Otci a je tím, jak praví apoštol Pavel naším zástupcem a prostředníkem u Otce. Nuž, a mezi pěti ranami Páně zaujímá nejsv. rána srdce Páně nejprzednější místo.

b) Z trojího důvodu vzdávati máš srdci Ježíšovu čest a klanění. Předně jako stánku druhé božské osoby. Hodinky na slavnost nejsv. srdce Pána Ježíše vyzývají tě: „Pojďme a klaňme se Kristu, jenž za nás trpěl“. —

Za druhé máš ctíti srdce Páně jako nejvznešenější část jeho člověčenství a božství. Ve zmíněných hodinkách čteme zase, že se máme klaněti lásce, která se tak překrásně projevila probodením jeho srdce. Zde se zřejmě poukazuje na tělesné, fysické srdce Pána Ježíše. — Za třetí konečně máme uctívati srdce Páně jako obraz a odznak božské lásky. „Radujeme se z nejsv. srdce tvého milého Syna, poněvadž nám skrze ně daroval nejvzácnější dary své lásky.“ — Ježíš miloval své, kteří na světě byli, až do konce a nejvyšší měrou. Na kříži pak vylil a obětoval za nás poslední krůpěj své předražené krve a posvátnou vodu, jež se vyřinula z jeho probodeného srdce. Krev jeho smírná, jež za nás proudí při mši sv., a voda, jež nás očisťuje ve svátosti křtu, byly nám darovány právě oné chvíle.

c) Úcta a klanění vzdávané nejsv. srdci Pána Ježíše je co nejtěsněji spojeno s úctou a klaněním, jež prokazujeme nejsv. svátosti. Nicméně liší se od sebe obě pobožnosti v mnohých bodech. — V nejsv. svátosti uctíváme celou bytost Ježíše Krista, jeho božství a člověčenství, jeho tělo, krev a duši, všecky jeho zásluhy, milosti a ctnosti pod

viditelnými způsoby chleba a vína beze zvláštního vztahu na jeho nejsv. srdce, kdežto zase pobožnost k nejsv. srdci vzdává úctu božské lásce Páně beze zvláštního vztahu na jeho nejsv. tělo. V pobožnosti k nejsv. svátosti jest však obsažena též pobožnost k nejsv. srdci Páně. Obojí pobožnost má nám připomínati, že náboženství jest především záležitostí našeho nitra, našeho srdce. Pobožnost k srdci Páně má především vypěstiti vnitřního člověka čili jak praví sv. Petr, „člověka srdce“ (I. Petr 3. 4). K tomu jest nejprůhodnější láska Páně, jež se nejkrásněji projevuje v jeho srdci. Srdce Pána Ježíše je takořka chrámem a oltářem nejsv. Trojice, kde moudrost a láska Boží slaví své nejbláženější triumfy. — Též tvé srdce má býti oltářem a chrámem nejsv. Trojice; neboť Otec, Syn a Duch sv. chtějí v něm přebývati. Tento chrám musí však býti a zůstat čistým a svatým. Pros tedy božské srdce Pána Ježíše o milost, abys zachovala srdce své čistým a ušlechtilým. Jemu je to možno. Kéž udělí ti toto božské srdce milost, abys je stále více milovala!

Druhá pravda.

Úcta k božskému srdci Ježíšovu jest praktickou školou lásky k Bohu.

a) Vyplývá to ze slov Pána Ježíše k bl. Markétě Alacoque a z obrazu v němž jí ukázal své srdce. Pán Ježíš děl k ní: „Viz toto srdce, které lidi tak milovalo a které od nich tak málo jest milováno! A ještě bolestněji, dotýká se mne to, že i mezi těmi, kteří jsou mně zasvěceni, je tolik nevďěčných srdcí. Chceš-li mi dokázati svou lásku, učiň, co jsem po tobě již často žádal. Slibuji ti, že srdce mé se otevře a vylije mnohonásobné požehnání na ty, kteří je uctívají a se přičiňují, aby bylo i od jiných uctíváno.“

Božský Spasitel si stěžuje, že lidé jeho srdce tak málo milují, ačkoli jim ukázal a osvědčil tolik lásky. Jistotně jest i nám žalovati na sebe, že jsme povinnost lásky ke Spasiteli velmi nedostatečně plnili. Jsouce si toho i dnes dobře vědomi, želme a lkejme, že láska naše k němu je tak chabá a umiňme si upřímně, že jej budeme milovati celým srdcem. Řceme mu, že bychom si přáli taková tisíc srdcí, abychom jej mohli milovat až do smrti a jak možno dokonale. Ó kéž hodně mnoho křesťanů nabude tohoto poznání

a kéž milují a velebí božského Spasitele! On miloval nás napřed; splácejme mu tedy jeho lásku zase láskou. On se obětoval za nás; obětujme mu tedy též my všecky své myšlenky, svá slova a své skutky. Učiňme to tím ochotněji, an nám slibuje, že vyleje na nás ze svého srdce bohatství milostí svých, a nejen na nás, nýbrž i na ty, jež nabádáme k úctě jeho nejsv. srdce. „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele.“ Ježíš — naše Láska — byl za nás ukřižován; proto obětujme se i my jeho cti a slávě a služme mu všemi svými silami.

b) Ještě názorněji poučuje nás Pán Ježíš o své lásce cbrzem svého srdce, jak je ukázal bl. Markétě: ověnčeno bylo trnovou korunou, plameny z něho šlehaly, a nahoře vynikal z něho kříž. Na pravé straně bylo viděti svatou ránu, z níž vyčníval hrot kopí a řinula se předrahá krev a voda, jež na kříži vyproudila z jeho srdce. Všemi těmito znaky vypodobnil nám Pán Ježíš svou lásku; a v této škole máme se učití lásce. Pozoruj tedy často tyto odznaky lásky jeho a dej se pohnouti, abys mu oplácela zase láskou. — Kristus miloval nás až na smrt kříže. Kříž

jest nejvelkolepějším projevem božské spravedlnosti, svatosti a lásky. „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal“. A Syn Boží vzal na sebe dobrovolně tuto oběť. — Plameny, jež vyrážejí ze srdce Páně, připomínají nám slova Kristova: „Oheň přišel jsem pustit na zem, a co chci (jiného), než aby se vznítíl?“ Tento oheň božské lásky hoří plamenem v nejsv. srdci Ježíšově; dbej jen toho, aby se vznítíl i v srdci tvém. Nedopusť, aby někdy zhasl, nýbrž rozdmýchej jej vždy znova, vzbuzujíc lásku a prosíc o rozhojnění své lásky. — Trnová koruna, kopí, rána srdce Páně, krev a voda z něho tekoucí připomínají ti, jak tě Pán Ježíš miloval za svého trpkého umučení a umírání. Uvažuj tedy často o výrocích a odznamech božské lásky, aby tě pobízely k praktickým konům lásky. Pomni, že Láska tvá byla pro tebe ukřižována. Čím odvděčuješ se ty této Lásce?

Třetí pravda.

Božské srdce Ježíšovo — sídlo pokory, tichosti a smířlivosti.

a) Božský Spasitel vybízí nás v evangéliu, abychom přišli k němu a od jeho srdce se učili pravé pokoře a tichosti; „Učte se

ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“. Pokoru nejsv. srdce připomíná nám trnová koruna. Vojáci korunovali Pána Ježíše trnovým věncem, aby jej sesměšnili jako krále židovského. Pán Ježíš však podvolil se bolesti tohoto korunování, chtěje zadostučiniti za všechny hříchy vysokomyslnosti, pýchy a ctižádosti. Kolik duchovní bídy zaviňují právě tyto naruživosti v lidské společnosti, ba i v posvátném ústraní klášterním! Proto vybízí božský Spasitel tak důrazně k pokání a k lítosti nad těmito hříchy a k pěstění pokory a sebezáporu. Boj proti pýše a domýšlivosti ukládá ovšem lidskému srdci veliké oběti. Stihne-li nás pokárání a pokoření, cítíme takofka na hlavě trnovou korunu, jež hluboko zarává své ostny. Cítíme pokušení, strhnouti si ji s hlavy a zničiti ji všelijakými vytáčkami a výmluvami. Uvažuj však, jak trpělivě nesl tvůj božský učitel trnovou korunu v domě Pilátově, cestou křížovou a na kříži až do smrti. Aby nám církev vtiskla hodně hluboko do srdce tyto pravdy, modlí se na slavnost srdce Páně tajemná slova písně Šalomounovy: „Vyjděte a pohleďte, dcery sionské na krále Šalomouna v koruně, kterou jej korunovala matka jeho v den zasnoubení

jeho a v den veselosti srdce jeho“. Matka, t. j. synagoga, korunovala Mesiáše v den smrti jeho trním, aby odpykal naši pýchu a naváděl nás k pokoře a pokání. Kdykoli tedy pohlédneš na trnovou korunu, měj srdečnou soustrast s Pánem Ježíšem. Měj soustrast též s vlastní duší a očisťuj ji z pýchy a ješitnosti a cvič se v pokoře.

b) Božské srdce Ježíšovo je též školou tichosti: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý srdcem“. Kopí, jež hrotem z rány božského srdce vyčnívá, ukazuje, jaké sebezapření a jakou mírnost božský Spasitel osvědčil vůči svým nepřátelům. Pán Ježíš dal si tuto ránu zasaditi, ačkoli mohl na obranu použiti své všemohoucnosti nebo zástupů andělských. Dal se však poraniti, an chtěl pykati za mstivost našeho srdce, za nenávist a odpor, jež obyčejně projevujeme proti svým nepřátelům a protivníkům. Kdybychom se řídili přirozenou náchylností svého srdce, jistě bychom málokdy pomyslili, že se máme za nepřátele modliti a ze srdce jim odpustiti. Láska k nepřátelům jest jednou z nejobtížnějších křesťanských povinností; někdy zdá se skoro nemožnou. Co se však lidem zdá nemožným, jest možno za přispění Božího.

Ctnost lásky k nepřátelům vydobyl nám Ježíš svou modlitbou, svými zásluhami a ctnostmi svého srdce. — Modli se tedy hodně často k božskému srdci Ježíšovu o tichost a smířlivost. Čím více se dnes lidé od křesťanství odvracejí, tím více zavrhuje též ctnost tichosti a smířlivosti. Zahrnují je posměchem a dokazují, že Kristus prý není Synem Božím, an žádá po nás tyto prý nemožné ctnosti.

Ty tedy, křesťanská duše, nevěsto Kristova, konej tyto oblíbené ctnosti božského srdce Ježíšova; pros o ně neustále. Osvědčuj mírnost a smířlivost v praktickém životě s velikým sebezapřením. Okazuj se vždy a všude opravdu milosrdnou sestrou. Utíkej se často do svaté rány božského srdce Ježíšova, abys nabyla síly k těmto ctnostem. Buď tichého a pokorného srdce a dokazuj dítkám tohoto světa, že nemají pravdu. Spasitel pomůže ti k vítězství a nalezneš pokoj pro svou duši. —

Červenec.

Ke cti nejdražší krve Páně.

Ranní rozjímání.

O lásce řeholnice k Ježíši Kristu.

Příprava: 1. Představ si, jak Pán Ježíš z lásky k lidem prolil svou sv. krev.

2. Pros o obětavou lásku k němu.

I. Miluj Ježíše Krista, jak on tě miloval v oběti křížové.

II. Miluj jej, jak on tě miluje v oběti mše svaté.

III. Miluj jej, jak on tě miluje ve svato-stánku.

První pravda.

Miluj Ježíše Krista, jak on tě miloval v oběti křížové.

a) Církev nás učí, že smrt Pána Ježíše na kříži byla dokonalou obětí klanění a chvály, smíru, díků a prosby. Bylo by to snadno dokázati výroky Písma svatého. Láska však, již nám Ježíš Kristus projevil svou obětí na

kříži, vyniká nejvíce tehdy, uvažujeme-li ji jako oběť smírnou čili výkupnou. Kristus stal se naším Veleknězem; obětní smrtí svou očistil nás z hříchů a zasloužil nám spravedlnost a svatost. Proto praví sv. apoštol Petr: „Vykoupeni jste drahou krví Krista, Beránka nevinného a neposkvrněného“. A sv. Pavel: „Beránek náš velikonoční obětován Kristus“. Kristus pak sám prohlašuje, že není větší lásky, než vydá-li někdo život za své přátele. On jest oním dobrým pastýřem, jenž vydal život za své ovečky, jest pravým, nekonečně dokonalým beránkem obětním. „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa“, volá sv. Jan Křtitel o Pánu Ježíši. „Jako ovce k zabití veden bude, a jako beránek, před tím, který jej stříhá, oněmí a neotevře úst svých“, prorokuje o něm Isaiáš a dí zároveň: „V pravdě neduhy naše on nesl a bolesti naše snášel; a my počtli jsme ho jako málomocného a ubitého od Boha a sníženého. On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřen jest pro hříchy naše, a zsinlostí jeho uzdraveni jsme“. — „Hříchy naše sám na svém těle vnesl na dřevo, abychom hříchům zemrouce, spravedlnosti živi byli. Nebo jste byli jako ovce bloudící, ale nyní

obrácení jste k pastýři a biskupu duší svých“, píše sv. Petr.

b) Z těchto slov sv. Písma je zřejmo, že Kristus Pán svou smírnou obětí na kříži podal nám největší důkaz lásky své. Je tedy naší povinností, abychom lásku tuto vděčně uznávali a opětovali. Rozjímejme tedy často srdcem plným víry o svaté oběti křížové, především dle líčení sv. evandelistů. Církev upomíná nás na to nejednou za rok. Tohoto měsíce slavíme památku předrahé krve Pána Ježíše; máme pitím zpřítomniti tajemství jeho umučení. Rozjímej tedy často o čtrnácti zastaveních křížové cesty a modli se pobožně a vděčně s církví: „Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste a dobrořečíme tobě, jelikož jsi svatým svým křížem vykoupil celý svět“. Podobně též tajemství bolestného růžence, pobožnost k pěti ranám Páně připomínají nám živě dobrodiní oběti křížové. Kolik je to příležitosti, kde můžeš Spasiteli ukázati svou lásku!

c) Sv. oběť křížová má nám však též důrazně připomínati, že božský Spasitel ji vykonal pro naše obrácení a posvěcení. Myšlenka tato má nás tedy stále nabádati k pokání sebezáporu a k vytrvalosti v dobrém.

Modleme se často s církví svatou: „Věčný Otče obětuji ti předrahou krev Ježíše Krista na zadostučinění za své hříchy a za potřeby svaté církve“ Dbej tedy pokáním a opravdovým předsevzetím, aby drahá krev Pána Ježíše nebyla na tobě zmařena. Božský Spasitel, ukřižovaná Láska tvá, stojí před tebou se svou milostí a praví: „Otevři mi, sestro má, přítelkyně má, holubičko má, neboť hlava má jest plna rosy, a kadeře mé plny krůpějí nočních“. Krvavý pot, jež božský Spasitel prolil na hoře olivetské, krůpěje krve, jež vytrytkly pod trnovou korunou a splývaly mu pd tváří, krvavé slzy, jež zmučené tělo Páně takřka všemi pory vylévalo, krev a voda jeho nejsv. srdce — vše to žádá úsilně, abychom otevřeli srdce svá jeho lásce, abychom se k němu obrátili a zůstali mu navždy věrnými. Neboť „ne každý, kdo mi říká ,Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, který jest v nebesích, ten vejde do království nebeského“. — „Vůle Boží zajisté jest posvěcení vaše, obrácení a pokání.“ Kdykoli tedy se připravuješ ku svátosti pokání a vzbuzení lítosti a dobrých předsevzetí nedaří se ti tak, jak si přeješ, vzývej božského Spasitele o pomoc, připo-

mínajíc mu jeho bolesti, úzkost a úplnou opuštěnost na kříži a ovocem prosby tvé bude bázeň Boží a spolu vděčná láska.

Druhá pravda.

Miluj Pána Ježíše, jak on tě miluje v oběti mše svaté.

a) Církev učí, že sv. oběť mešní je totožná s obětí křížovou; jen způsob, jenž se koná, jest různý. Oběť mešní jest nerozlučitelně spojena s obětí křížovou. Je to tatáž oběť, jelikož v obojí je tentýž obětní dar a tentýž kněz, totiž: Ježíš Kristus. Vlastním obětníkem není kněz, jenž obřady obětní provádí nýbrž božský Spasitel, jenž zvláštním, nadpřirozeným způsobem na oltáři jest přítomen a oběť skutečně koná. Kněz jest pouze zástupcem, sluhou Ježíše Krista a rozdavačem jeho tajemství, nikoli však nástupcem Pána Ježíše v jeho kněžství. Je sice nástupcem apoštolů a sedmdesáti dvou učeníků v jejich kněžském úřadě, nikoli však nástupcem Ježíše Krista jako kněze.

Způsob, jímž se koná oběť mešní, jest rozdílný od způsobu, jímž se udála oběť křížová. Oběť křížová byla krvavá, kdežto oběť mešní děje se nekrvavě. Na kříži umřel

Kristus skutečně, na oltáři se smrt Pána Ježíše toliko tajemně představuje. Na kříži dokonal Ježíš dílo našeho vykoupení jednou pro vždy; obětí mše sv. přivlastňuje nám vždy znova zásluhy své krvavé oběti. Oběť křížová je sama sebou dokonalou a úplnou obětí; mše sv. jen ve spojitosti s obětí křížovou. Oběť mešní je stejně velikým a vznešeným tajemstvím jako oběť křížová; musíme tudíž obojí oběť pojímati dětinnou a pokornou vírou. Jen tak bude nám obojí tato oběť prospěšnou a spasnou. S radostí budeme pak čerpati milosti ze studnic Spasitelových. Z jeho ran se mu řine pro nás neustále předrahá jeho krev a tělo jeho, obsahující všecku sladkost a všechny milosti nebeské, živí nás.

b) Uvážíme-li všechny tyto přednosti mše svaté, jest nám věru vyznati, že božský Spasitel nás neustále miluje a milovati nepřestane. Jeho oběť jest opravdu, jak dí prorok Malachiáš, svatou, čistou, nekrvavou obětí, na níž nebeský Otec má zálibu. Jest obětí, jež od východu slunce až na západ neustále se Bohu podává, a jež jméno trojjediného Boha podivuhodně oslavuje. Nic nevzdává nejsv. Trojici tolik cti a slávy jako oběť křížová a modlitby a obřady mše svaté. Křesťanství jest již tak

rozšířeno, že lze právem tvrditi: svatá oběť mešní koná se někde na světě každé denní a noční hodiny. Neustále, bez přetržení proudí pramen milosti, ježž božský Spasitel na Kalvárii otevřel, do srdcí věřícího lidu. Mohl nám prokázati ještě větší lásku?

c) Uznávejme tedy vděčně tuto lásku, na niž máme zvlášť hojný podíl jako řeholnice. Můžeme býti tak často přítomny mši svaté. Mějme při tom vždy svatý úmysl, vzbuzujme víru, lásku, vděčnost a kajicnost. Vzpomeneme-li dále, že modlitby a obřady mše sv. dle různých mešních formulářů církevního roku představují názorně celý život Páně, jak jest obsažen ve Starém a Novém zákoně, tož musíme mši sv. ještě více ceniti a milovati. Sledujme tedy a uvažujme nábožně všechny části mše svaté, především tři hlavní části: obětování, proměňování a přijímání a obětujme ji spolu s knězem. A poněvadž život Páně byl nepřetržitou obětí, připomínej nám každá mše svatá, že i náš život má býti nepřetržitou obětí, kterou konáme z lásky k Ježíši.

Třetí pravda.

Miluj božského Spasitele, jak on tě miluje ve svatostánku.

a) Božskému Spasiteli nestačilo, že se na kříži za lidstvo obětoval a že nám mší svatou zásluhy oné krvavé oběti denně přivlastňuje, jsa tak v plném smyslu slova naším veleknězem a dobrým pastýřem; chtěl nad to ještě jako Bůh-člověk ve dne v noci mezi námi přebývati. Doslovně mělo se splniti proroctví, jímž Moudrost Boží volala: „Rozkoš má jest býti se syny lidskými“. Podobně splnil Pán Ježíš dokonale i to, co slíbil apoštolům, louče se s nimi u poslední večeře a před svým nanebevstoupením: „Nezanechám vás sirotků; přijdu zase k vám. Aj já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.“ Zaslíbení ta splňují se ovšem již tím, že božský Spasitel je stále církvi blízek svou nadpřirozenou ochranou, a že s Otcem a Duchem sv. nadpřirozeným způsobem přebývá v duši spravedlivých. Jaké štěstí, jakou milostnou rozkoš skytá tato nauka věřící duši. Jak se má snažiti, aby zachovala čistým a neporušeným tento chrám nejsv. Trojice!

Kristus Pán chtěl však mezi námi býti a přebývati způsobem ještě mnohem velebnějším. Láska a moudrost jeho dovedla, že mezi námi přebývá a působí jako Bůh-člověk

v oslaveném těle pod svátostnými způsoby. Co se ve zjevení sv. Jana mluví o nebeském Jerusalemě, totéž takořka platí o svátosti lásky: „Aj, stánek Boží s lidmi! Tu budu jejich Bohem, bratrem, přítelem a ochráncem, ba jejich ženichem; oni pak budou lidem mým, lidem, jež jsem si vyvolil.“ Jaká radost, jaký jásot byl v lidu israelském, když Bůh někdy viditelným ohnivým oblakem, zvaným „šechina“, projevil přítomnost svou ve svatostánku nebo v chrámě Šalomounově! Tento zázračný úkaz opakoval se několikrát v dějinách lidu israelského. V ohnivém oblaku byl sice též Bůh nadpřirozeně přítomen. Jako však celý Starý zákon byl jen přípravou na Nový zákon a jeho předobrazem, podobně byl i onen oblak jen slabým náznakem a nástinem nejsv. svátosti. U nás však, v nejsv. svátosti, jest Bůh-člověk Ježíš Kristus přítomen v pravdě, skutečně a podstatně a to tak milostivě a blahosklonně, že se jen v nebi po pravici Otcově zjevuje ještě milostivěji andělům a svatým. Ve svatostánku se takořka neustále opakuje jeho obětní život, jímž třiatřicet let žil na světě. Tu bdí dnem i nocí a pečuje o naši spásu a zjevuje se našim duším, jako náš velekněz, lékař a dobrý pastýř. Mohl

své vinici čili svému lidu prokázati větší lásku a péči?

b) Zve nás tu, abychom k němu přicházeli, jemu se klaněli, s ním se radili o svých potřebách, jej duchovně a skutečně přijímali. „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Pojďte ke mně všichni, kteří se loptíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.“ Zde se nám oddává s nejvroucnější láskou a zde máme mu oplátkou věnovati svou lásku. Navštěvujme jej zde tedy rádi a často, klaňme se mu s živou vírou a všemožnou vroucností. Při těchto návštěvách, ať soukromých, ať společných a hlavně při mši sv. neopomeň vykonati duchovní přijímání, vzbuzujíc víru, naději, lásku, lítost, touhu po Pánu Ježíši a jiné kony pobožnosti. Třeba že nejsi opravdu hodna, abys jej skutečně neb i jen duchovně přijala, on může tě učiniti aspoň, pokud možno, hodnou. Duchovní přijímání zasluhuje tím více doporučení, jelikož je lze snadno a často vykonati. Podporuje též výborně pokrok v nábožnosti a jest dobrou přípravou na skutečné sv. přijímání.

c) Pán Ježíš jest ve svatostánku přítomen, aby ti byl pokrmem duše, zárukou slavného

vzkříšení a věčného života. Jest chlebem života a lásky, chlebem, jenž s nebe sestoupil a pro nebe nás živí. Nejsv. svátostí rozmnožuje a posiluje Pán Ježíš v srdci našem lásku a přivádí ji k nejvyššímu rozkvětu. Nepohne tě tolik lásky, abys milovala Krista Spasitele co nejvroucněji? Neustaň tedy očišťovati srdce svého z chyb, hříchů a zlých náklonností, abys vždy více zasluhovala býti příbytkem Ježíše Krista.

Večerní rozjímání.

O sesterské lásce.

Příprava: 1. Rozvaž si výrok Páně: Milujte se ve-
společně, jako jsem já miloval vás.

2. Pros o pravou sesterskou lásku.

I. Miluj své spolusestry z lásky k Bohu.

II. Konej tuto ctnost za příkladem a dle nauky Kristovy.

III. Miluj své spolusestry v myšlenkách a v řeči, příkladem a skutkem.

První pravda.

Miluj své spolusestry z lásky k Bohu.

a) Uvědom si, že láska k Bohu nemůže obstáti bez lásky k bližnímu. Miluj Boha

nade všecko a pro Boha miluj bližního jako sebe samu. Pravá láska k Bohu, upřímná láska k bližnímu a správná sebeláska — tato trojí láska jest základem pořádku v lidské společnosti. Sv. Jan Evandělita, apoštol lásky, píše: „Řekne-li kdo, že miluje Boha, a nenávidí svého bratra, lhář jest. Nebo kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, kterého nevidí? A toto přikázání máme od Boha, aby, kdo miluje Boha, miloval i bratra svého.“ — Sv. apoštol Pavel nazývá lásku nejvzácnějším darem Ducha sv. a míní lásku k bližnímu ve spojení s láskou k Bohu. „Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými a neměl bych lásky, byl bych jako měď zvučící nebo zvonec znějící. Kdybych měl dar prorocství a znal všechna tajemství a všelike umění, a kdybych měl všechnu víru, tak že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdal na pokrmy chudých veškeren statek svůj a vydal tělo své na spálení, lásky pak kdybych neměl, nic ani to neprospívá.“ Pak vypočítává vlastnosti křesťanské lásky k bližnímu. Krásnější chvalořeči na lásku nenajdeme nikde nad onu, kterou hlásá třináctá kapitola prvního listu sv. Pavla ke Korin-

tanům. Láska k Bohu nemůže tedy obstát bez lásky k bližnímu. Pravdu tuto vyjadřuje Písmo sv. četnými a přerůznými obraty: „Buďte k sobě vespolek dobrotiví, milosrdní, odpouštějící si vzájemně, jakož i Bůh skrze Krista odpustil vám. Buďte následovníci Boží, jako synové nejmilejší, a chodte v lásce, jakož i Kristus miloval vás“, praví apoštol Pavel. Miluješ-li tedy své spolusestry, jsi proniknuta též láskou k Bohu.

b) Miluj své spolusestry dle největšího tajemství lásky, dle tajemství nejsv Trojice. Tajemství toto bylo nám zjeveno jako nejvznešenější vzor lásky k Bohu a k bližnímu. Ve vzájemné lásce tří božských osob vidíme nejvyšší božskou lásku a spolu vzor lásky, jež má spojovati členy rodiny, církve a vůbec každého sdružení lidských osob. Kde naleznou rodiče a představení vhodnější ideál lásky ke svým dítkám a podřízeným než v lásce Boha Otce k Synu a Duchu svatému? A kde najdou dítky a podřízení mocnější pobídku k lásce a úctě k rodičům a představeným než v lásce Syna a Ducha sv. k Otci? A podobně jest znázorněna i sesterská láska vzájemným poměrem tří božských osob. Tím však není řečeno, že snad láska Boha Otce

jest větší než láska Boha Syna. U žádné ze tří božských osob není nijaké „více“ nebo „méně“, nijaká nadřícenost anebo podřícenost. Všecky tři božské osoby jsou stejně věčny, stejně mocny, stejně vznešeny. Nicméně můžeme vzájemný vztah mezi Otcem, Synem a Duchem sv. právem nazvati vzorem sesterského poměru a sesterské lásky; neboť lidská rodina, náboženská společnost a církve svatá jsou zařízeny dle vzoru nebeské rodiny, nejsv. Trojice. Chceš-li tedy poznati stupeň své lásky k nejsv. Trojici, zpytuj se, jak osvědčuješ sesterskou lásku. Stojí-li měřítko sesterské lásky vysoko, pak je též tvá láska k Bohu, k nejsv. Trojici, v dobrém stavu. Blížíš se k ideálu řeholního života, jenž ti předpisuje co nejdokonalejší lásku k Bohu a co nejdokonalejší lásku k bližnímu. Apoštol Pavel dí: „Především mějte lásku, která je svazkem dokonalosti“. Jak osvědčuješ tuto lásku? Jak vypadá tvá úcta a láska k představeným? Jak se chováš ku spolusestrám? Toť jsou velmi důležité otázky.

Druhá pravda.

Dbej sesterské lásky za příkladem a dle nauky Kristovy.

a) „Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek, jako jsem já miloval vás.“ Slova tato potvrzoval Pán Ježíš skutkem hned za svého skrytého života. Z tohoto období víme o něm ovšem málo. Ale kratičké poznámky sv. evandělisty Lukáše obsahují více než celé knihy: „Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.“ Sv. Lukáš opakuje tento výrok dvakrát. — Uvažuj dále slova dvanáctiletého Ježíše: „Nevěděli jste, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?“ — „I odebral se s nimi do Nazareta a byl jim poddán.“ Nepraví nám tato slova, že Kristus Pán za svého skrytého života osvědčoval lásku především svému nebeskému Otci, a že tato láska řídila též jeho chování k pozemským rodičům a k ostatním lidem? „Zůstaňte v lásce mé. Budete-li zachovávat přikázání má, zůstanete v lásce mé, jakož i já jsem zachoval přikázání Otce svého a zůstávám v lásce jeho.“

b) Pozoruj, jak Pán Ježíš ukazoval lásku k bližnímu za svého veřejného života. „Chodil dobře čině, vyučuje lid a uzdravuje nemocné“, praví Písmo svaté, vyličujíc krátce skutky, jimiž Pán Ježíš dokazoval svou lásku

k bližnímu. Nejvíce však péče věnoval Pán Ježíš apoštolům. S láskou v pravdě otcovskou a mateřskou vychovával je na učitele a kněze své církve. Tři léta vynaložil, aby vymýtil jejich přirozené nedokonalosti a naplnil je duchem evandělia a křesťanské lásky. V jejich sboru měla panovati láska. Když pak i u apoštolů třikráte vybuchla přirozená snaha po cti a důstojnosti, udusil pokaždé velmi šetrně a trpělivě tuto nemístnou ctižádost a odporučil jim ducha křesťanské pokory, vzájemné snášenlivosti a sebezáporu. Spor apoštolů o přednost stal se tím jaksi paměti-hodným: „Králové národů“, pravil Pán Ježíš k apoštolům, „panují nad nimi, a ti, kteří mají nad nimi moc, nazývají se dobrodinci. Ale vy ne tak, nýbrž kdo jest mezi vámi větším, budiž jako menší, a kdo jest v čele, budiž jako služebník, jakož ani já jsem nepřišel, aby mi bylo slouženo, nýbrž abych sloužil a dal život svůj na vykoupení za mnohé“. Dbej těchto zásad v řeholní společnosti a získáš hojně požehnání sobě i svým spolusestrám.

c) Pěstuj sesterskou lásku též dle příkladu a poučení, jež ti Ježíš Kristus podal

ve dnech svého umučení a smrti. Právě v posledních třech dnech svého života proslovil Pán Ježíš překrásná naučení o křesťanské lásce a dal nejkrásnější příklad. Jak důrazně doporučil apoštolům přikázání lásky ve své řeči na rozloučenou u poslední večeře! „Potom poznají všichni, že jste učeníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.“ Umyl apoštolům nohy a mluvil velekrásně o lásce k bližnímu. Ustanovil nejsv. svátost oltářní, svátost lásky, aby nám byla ustavičným zdrojem spásy. Políbil svého zrádce a oslovil jej přívětivě: „Příteli, nač jsi přišel? Políbením zrazuješ Syna člověka?“ Láskou chtěl jej zadržeti ještě v posledním okamžiku, aby se nesřítíl do propasti zkázy. Zázrakem lásky své postaral se, aby apoštolé nebyli též zajiati a zabiti. Na kříži byl starostliv o svou matku a veškero člověčenstvo, modlil se za své nepřátele a mnohým z nich poskytl milost obrácení. Zemřel za všechny lidi, za přátele i nepřátele. „Větší lásky nad tuto neměl věru nikdo.“ Jak mocně mají nás pobádati události svatého týdne, abychom Pánu Ježíši spláceli láskou. Navštěvuj tedy často Kalvarii a tam, v nejdokonalejší škole lásky, uč se, jak máš milovati Boha a bližního.

Třetí pravda.

Miluj své spolusestry v myšlení, v řeči, příkladem a skutkem.

b) Miluj své spolusestry v myšlení, t. j. odstraň ze svých myšlenek vše, co odporuje křesťanské lásce k bližnímu, na př. křivé podezřívání, bezdůvodné posuzování, vnitřní odpor, zášť, závist a škodolibost, jakož i nactiutrhání a pomluvu. Nikdo nesmí býti pokládán za špatného, dokud to není dokázáno. Kdo se ukvapeně a bez dostatečného důvodu o bližním zlého domýšlí, dopouští se křivého podezření a nespravedlivého posuzování v myšlenkách. Kdybys bezpotřebně přemýšlela o chybách svých spolusester a činila to snad zrovna se zálibou, prozrazovala bys zlomyslné srdce a myšlenky tvé byly by skrytým nactiutrháním. A kdybys ze závisti, zášti nebo vůbec ze zlé vůle přisuzovala v myšlenkách spolusestře něco zlého, s úmyslem, že toho příležitostně použiješ proti ní, byla bys vinna zrovna povážlivým hříchem pomluvy. V nerozhodných případech přikloň se spíše k mírnému než k přísnému úsudku. Lépe jest, chybí-li člověk přílišnou dobromyslností, než přílišnou přís-

ností. Uvaž slova božského Spasitele: „Nesudte, abyste nebyli souzeni. Což pak vidíš třísku v oku sestry své a trámu v oku svém nepozoruješ? Jakou měrou měříš, takovou bude též tobě odměřeno. Všecko, cokoli chcete, aby vám činili lidé, i vy činite jim.“ Ty si přeješ, aby tě spolusestry posuzovaly spravedlivě a šetrně, shovívavě a laskavě, nuže buď i ty k ním takovou. Lásky k bližnímu musí tedy býti dbáno hned v myšlenkách. Máš o svých spolusestrách smýšleti blahovonně a přátelsky; svědomí, Bůh sám ti to přikazuje.

b) Co bylo řečeno o sesterské lásce, pokud se osvědčuje myšlením, totéž a ještě větší měrou platí o sesterské lásce, jak se projevuje řečí. Křivé podezření, nespravedlivé posuzování, nactiutrhání, t. j. nepotřebné a nelaskavé řeči o chybách bližního, zbytečné rozšiřování takových řečí, zveličování chyb bližního, obviňování a pomlouvání jsou mnohem horší hříchy než zlé myšlenky. Střez se tedy pečlivě všech těchto hříchů jazyka. Buď opatrnou a neobviňuj zbytečně svých spolusester a představených. Mlčeti je často lepší než mluvit. „Láska je trpělivá a dobrotivá“, praví apoštol Pavel. Pokud ti možno,

zastávej se spolusester a předpokládej o nich spíše dobré nežli zlé. Nerozvážné a ukva-
pené slovo způsobilo již často velikou škodu
v rodinách a společnostech. Mlčením vy-
hneme se mnohým hříchům. Mluvití je stří-
bro, mlčeti zlato. Varuj se dále v řeči všech
hrubých a nevlídných slov: „Kdo slovem ne-
klesá, jest dokonalý muž“, praví apoštol
Jakub. Pros tedy často Ducha sv. o dar
opatrnosti a o ctnost upřímné, blahovolné
lásky ke spolusestrám.

c) Miluj však své spolusestry též příkla-
dem a skutkem. Plň svědomitě řeholní povin-
nosti z lásky k Bohu a se zřetelem na své
spolusestry. Snaž se, abys jim dávala příklad
upřímné nábožnosti a opravdové ctnosti.
Neprokazuj jim lásku toliko zdvořilými slovy,
vlídným a skromným chováním, nýbrž i skut-
kem. „Nemilujme jenom slovem a jazykem,
nýbrž skutkem a pravdou“, píše sv. evandělita
Jan. Snaž se, abys prokazovala spolusestrám
zvláště ony skutky lásky, jichž právě potře-
bují. Přívětivost, ochota, mírumilovnost a
snášelivost jsou základem svornosti a pokoje
v každé společnosti. Jak je to krásné, milují-li se
sestry vespolečně! Nepřivedli první křesťané

mnoho pohanů k pravé víře právě tím, že se vespolek milovali?

Ve sv. řeholi je nemálo předpisů, jež poučují, jak se má prokazovati sesterská láska. Čti si je a rozjímej o nich častěji a řiď se jimi. Kdykoli je skutečně třeba sesterského pokárání, ať se děje opatrně a nepřiliš přísně. Výtka a obvinění, jež se vyslovují v rozčilenosti, nemívají účinku a roztrpčují spíše než napravují. Kárajíc tedy, varuj se hněvu a přemrštěné horlivosti. Křesťanství jest náboženstvím lásky. Láska má býti tudíž též duší a královnou duchovních společností.

Vzývej Dárce božské lásky o pravou lásku, moudrost, opatrnost a umírněnost. Takové prosby přispívají velmi, aby zkvétala sesterská láska. Zpytuj své svědomí, zda ti nevytýká, že jsi nedbala dosti sesterské lásky. Lituj spáchaných chyb a přičiň se dobrým předsevzetím, abys byla budoucně lepší. Učiň si životním heslem slova sv. apoštola Pavla: „Láska všecko snáší, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká. Láska jest nejvyšší ctností a trvá na věky.“

Srpen.

Ke cti neposkvrněného srdce Panny Marie.

Ranní rozjímání.

O zlobě těžkého hříchu.

Příprava: 1. Představ sobě srdce Panny Marie jako útočiště hříšníků.

2. Pros o pomocnou milost, abys nikdy se nedopustila hříchu.

I. Zloba těžkého hříchu vysvítá z toho, jak odporuje přirozenému a nadpřirozenému řádu;

II. z trestů, jež jej stihají;

III. ze zlých následků, jež těžký hřích má v zápětí pro řeholní osoby.

První pravda.

Zloba těžkého hříchu vysvítá z toho, jak odporuje přirozenému a nadpřirozenému řádu.

a) Těžký hřích jest dobrovolné a vědomé přestoupení zákona Božího v důležité věci. Hřích je tedy kon, jímž rozumný tvor při-

cháží do rozporu se zákonem od Boha stanoveným. Člověk odpírá hříchem Bohu lásku a úctu, jež Bohu přísluší jako Stvořiteli. Uvážíme-li, že Bůh jest nejvyšším Pánem nebes a země, že jest nejvyšším dobrem, a že člověk od Boha z ničeho byl stvořen, tož již zdravý rozum poznává jasně, jaká zloba jest obsažena v těžkém hříchu. Tento popis hříchu je správným a případným, ať si představujeme člověka ve stavu pouze přirozeném, nebo v řádu nadpřirozeném. Již v prvním případě, t. j. ve stavu čistě přirozeném, je zloba, ohavnost a nevděk těžkého hříchu očividna; mnohem však větší a horší jeví se tato zloba, udá-li se hřích v řádu nadpřirozené milosti. V řádu čistě přirozeném je člověk v podobném poměru k Bohu, jako sluha k nejvyššímu pánu. Již v tomto případě bylo by přestoupení mravního zákona nesmírným, nekonečným zlem.

b) Je-li však člověk povýšen do stavu nadpřirozené milosti čili synovství Božího, pak je těžký hřích mnohem větší zlobou proti Bohu. Tu nehřeší jen sluha proti nejvznešenějšímu a nejdobrotivějšímu pánu, nýbrž dítko proviňuje se proti nejdobrotivějšímu a nejlaskavějšímu otci, jenž je zahrnul všemož-

nými dary. Hřích je tu takovou ohavností, že pouhý rozum nedovede toho pochopiti; teprve nadpřirozené zjevení Boží osvětluje nám poněkud toto tajemství zloby. Hřích ničí v tomto případě velevznešený plán, ježž Bůh chtěl uskutečniti na andělich a lidech, a proto sv. apoštol Pavel nazývá hřích „mysterium iniquitatis“ t. j. „tajemství nepravosti“. Platí pak to nejen o hříchu pyšných andělů a o hříchu našich prarodičů, čili o hříchu dědičném, nýbrž též o každém těžkém hříchu osobním. Pohanům ovšem, kteří neznají řádu nadpřirozeného, nebude Bůh počítati hřích za tak těžkou vinu jako věřícím. Uvážíme-li to jako věřící křesťané, nebude nám to mocnou pobídkou, abychom si těžký hřích ošklivili a všemožně se ho varovali? Považ jen, že se těžkým hříchem proviňuješ nejen proti své přirozené důstojnosti a lásce, jíž jsi povinna svému Stvořiteli, nýbrž že poškozuješ i svou nadpřirozenou důstojnost a lásku, ba že tuto lásku úplně ničíš. Těžký hřích ničí skutečně milost a lásku čili nadpřirozený život duše, a proto jej označujeme hrozným jménem: „hřích smrtelný“.

c) Jako dítky Boží jsme s trojjediným Bohem spojeni velevřelým svazkem milosti. Těžkým hříchem proviňuješ se proti Bohu

Otci, jenž tě přijal za své dítko; proti Bohu Synu, jenž ti svým vtělením, utrpením a smrtí důstojnost tuto zasloužil, proti Duchu svatému, jenž ti znamení této důstojnosti milostivě do duše vtiskl a obraz Boží v tobě opět obnovil: „Nevíte, že chrámem Božím jste, a Duch Boží přebývá ve vás? Oslavujtež tedy a noste Boha v těle svém“, praví sv. Pavel. — Smrtný hřích je dále hrubou neposlušností vůči Bohu. „Zlámala jsi jho mé, roztrhala jsi svazky mé a řekla jsi: Nebudu sloužiti.“ — Těžký hřích jest drzou smělostí, již si tvor dovoluje vůči svému Tvůrci. Život náš závisí zcela a úplně na Bohu, jenž nás může každického okamžiku zničiti a do pekla svrhnouti. Jaká to pošetilost a smělost vzdorovati Pánu tak mocnému, svatému a spravedlivému!

Těžký hřích jest hanebným nevděkem vůči Bohu, našemu nejlaskavějšímu otci a největšímu dobrodinci. „Slyšte, nebesa, a ušima pozoruj, země, nebo Hospodin mluví. Syny jsem vychoval a vyvýšil; oni pak pohrdli mnou. Vůl zná hospodáře svého a osel jesle pána svého, lid můj však nepoznal mne.“ — V těžkém hříchu jest obsaženo nevypsitelné pohrdání Bohem, nejvyšším dobrem. Člověk

zahazuje dobro věčné a pachtí se po dobrech pozemských. Člověk, prach a popel, pohrdá Bohem! — Smrtelný hřích maří zásluhy Ježíše Krista a jest hanebnou zradou na Spasiteli. Sv. Pavel píše: „Kdo nemiluje Pána našeho Ježíše Krista, budiž proklet“. Vystříhej se tedy hříchu, nenáviď hřích a pros o bázeň Boží, jež jest počátkem moudrosti a nejsilnější zbraní proti pokušení.

Druhá pravda.

Poznej zlobu smrtelného hříchu z trestů, jež jej stihají.

a) Uvažuj trest, jenž stihl pyšné anděly. „Bůh neodpustil hřešícím andělům, nýbrž, pekelnými provazy do pekla je strhnuv, vydal je mukám“, dí sv. Petr. Bůh stvořil anděly tak dokonalými a nadal je tolika milostmi a přece, jakmile zhřešili, hned je na věky zavrhl. Aby je potrestal, stvořil strašné muky věčného pekla. Jak hroznou musí tedy býti zloba těžkého hříchu, když Bůh, neskonale dobrý a milosrdný Bůh, nakládá tak přísně s anděly! A potrestal je tak, aniž by je byl napřed nějakým varovným příkladem své trestající spravedlnosti od hříchu odstrašil. Zajisté že jim však předem jasně

zjevil osudné následky hříchu, aby věděli, co jim hrozí a tím snadněji se hříchu uvarovali.

b) Poznej zlobu smrtelného hříchu z trestu, jenž postihl naše prarodiče, a z dějin člověčenstva. Prvorodiče naši pozbyli hned po hříchu svých nadpřirozených darů, upadli v moc ďáblovu a vydáni byli útokům zlé žádostivosti. Byli podrobeni různým bolestem, námahám, těžké práci a konečně museli tělesně zemřít. Byli by též zahynuli věčnou smrtí v pekle, kdyby se Bůh nebyl nad nimi smiloval a nebyl jim slíbil Vykupitele. Čti a uvažuj rozsudek, jež Bůh vyřkl nad Adamem a Evou. Nezasvitne ti tu v mysli tušení, ba jistota, že tu jde o největší truchlohru, o nejosudnější událost v dějinách člověčenstva? A což ony nesčetné tresty, jež od oné chvíle postihli lidské pokolení! Neozařují hrozným světlem hřích prvorodičů v ráji? Všichni lidé jsou podrobeni smrti, bolestem, spoustě nemocí a mnohotvárného fysického a mravního zla. Jak trudny jsou na př. náboženské a společenské poměry p o h a n s k ý c h n á r o d ů, jak všech věků minulých, tak i v době nynější. Víra pak učí nás, že vše to jest následek prvotního hříchu a oněch nesčetných těžkých hříchů, jimiž se lidstvo osobně provinilo.

A což dějiny národů křesťanských! Nejsou i ty nanejvýš žalostny všude, kde se národové zpronevěřují křesťanství a jeho mravouce? Vzpomeňme jenom na množství přerůzných bludů dávné a nové doby, na trudné zmatky a bouře protestantské reformace a francouzské revoluce. A vše to zavinila nevěra a znemravnělost křesťanských národů.

c) Zlobu smrtelného hříchu můžeš dále poznati z trestů pekelných. Jako se právem mluví o tajemství nepravosti, podobně jest oprávněn výraz: „tajemství trestů pekelných“. Pokud žijeme na zemi, nepochopíme nikdy dostatečně, proč Bůh, neskonale dobrotivý a věčně milosrdný Bůh, zapálil oheň pekelných trestů. Kolikrát odsuzuje k věčným mukám pro jediný smrtelný hřích! Tolik však jest jisto, že Bůh ukázkou hrůz pekelných chce na nás mocně působiti, abychom se báli hříchu a přemáhali své náruživosti.

d) Konečně ukazuje ti zlobu hříchu hořké umučení a smrt, jíž Pán Ježíš musil zadostučiniti za hřích. Neboť kdyby třeba všichni andělé a lidé chtěli nahraditi hřích všemožným pokáním a pokořením, nebyli by s to, aby

zadostučinili ani za jediný hřích. Chtěl-li Bůh plné zadostučinění za potupu své božské veleby, bylo třeba náhrady, kterou Ježíš, Bůh-člověk, Syn Boží, podal svým vtělením, životem, mukami a smrtí. Kristus tedy, vele-svatý a nevinný Syn Boží, umírá na kříži mezi dvěma lotry, aby smazal naši vinu. Jaké to divadlo! Jak hlásá nám Boží spravedlnost a svatost, ale též dobrotu, shovívavost a milosrdenství Boží! Zde se věru splnila slova žalmisty Páně: „Milosrdenství a pravda se potkaly; spravedlnost a pokoj se políbily“. Kříž Pána Ježíše mluví věřícímu křesťanu důrazně do duše, aby vzdoroval hříchu a náruživostem. Vzpomínej na kříž Páně, kdykoli na tebe doráží pokušení, a vzpomínka tato bude ti velmi účinně pomáhati, abys překonal nebezpečí, jimiž tě ohrožuje svět, ďábel a tvá vlastní zlá žádostivost.

Třetí pravda.

Zloba těžkého hříchu vysvítá ze zlých následků, jež má hřích v zápětí pro řeholní osoby.

a) Ačkoli smrtelný hřích je svými následky osudným každému člověku a především každému křesťanu, nicméně jest ještě osudnějším

a nebezpečnějším řeholním osobám a to z různých důvodů. Jsouc předně tvorem Božím, jest řeholnice zavázána, aby sloužila svému Stvořiteli. Měla by si stále opakovati: „Aj, dívka Páně jsem, staniž se mi podle slova tvého“. Dále je křesťankou, dítkem Božím v nadpřirozeném smyslu; má tudíž i nadpřirozené povinnosti k nebeskému Otci a k nejsv. Trojici. Svatými sliby stala se konečně nevěstou Boží, nevěstou Kristovou. — Dobré skutky, jež řeholnice koná, mají většinou dvojí záslužnost. Jsou totiž nejen projevem určité ctnosti, nýbrž i ctností bohopocty, již se řeholnice svými sliby zasvětila. A nejinak má se to i s těžkými hříchy řeholnic; odporují obyčejně přikázáním Božím dvojím směrem. Proviní-li se řeholnice proti panenské čistotě, nehřeší pouze nečistotou, nýbrž i zpronevěrou vůči Bohu, jemuž se slibem panenství zcela oddala. Proviňuje-li se proti poslušnosti, přestupuje nejen čtvrté, nýbrž i první Boží přikázání. A podobně jest i hřích proti sv. chudobě dvojnásobným hříchem; řeholnice proviňuje se tu nejen proti spravedlnosti, nýbrž i proti bohopoctě, kterou právě svým slibem chudoby chtěla Bohu prokázati. K tomu druží se i to, že právě u řeholnic, jež tak

často přijímají a mají přijímati sv. svátosti, může těžký hřích zaviniti mnoho svatokrádeží. Jak snadno může se státi, že neopatrná řeholnice těžce zhřeší a nemohouc zavčas a nenápadně očistiti svého svědomí, jde k sv. přijímání svatokrádežně. — Jelikož tedy těžký hřích má pro řeholní osoby tak osudné následky, jest povinností řeholnice, aby s dvojnásobnou bdělostí srdce své střežila a hříchu do něho přístupu nedovolovala.

b) Těžký hřích řeholnice může míti v zápětí neblahé následky pohoršením, jež řeholnice dává svým spolusestrám. Vyjde-li hřích na jevo, vzbudí snad v mladších sestrách těžká pokušení, ohrožující je v jejich povolání. Jiné zase budou hluboko zarmouceny a ve svých pobožnostech a zaměstnáních rozrušeny. A jaké je to pokušení k ukvapenému podezřívání a hříšnému posuzování! „Vizte“, praví Kristus Pán, „abyste nepohrdali některým z těchto maličkých.“ Nemíní tím jen malé dítky, nýbrž všechny začátečníky a nováčky ve víře a duchovním životě. Jak osudným je takové pohoršení, vysvítá ze slov božského Spasitele: „Běda člověku, skrze něhož pohoršení přichází! Bylo by mu lépe, kdyby mu žernov osličí byl zavěšen na hrdlo,

a on pohroužen byl do hlubiny mořské.“ Jak neblahé jsou následky, kde představení poskytují svým podřízeným pohoršlivé divadlo! A naopak kolik mrzutosti a nesnází vzniká zase představeným vůči veřejnosti a světským lidem z pohoršení, jež dávají jejich podřízení!

c) Věru, velmi osudným jest hřích řeholních osob, rozhlásí-li se mimo klášter. Dobří křesťané se horší a zlý příklad působí rušivě na jejich snahu po křesťanské dokonalosti. Nevěrecký a svobodomyslný svět má radost z takových pohoršlivých případů, rozhlašuje je, zveličuje je a poškozuje nemálo nejen duchovní řád, nýbrž i celou církev. Nevinní bývají pak šmahem odsuzováni s vinníky. Chce-li Bůh člověka potrestati, odejme mu svou milost a člověk stane se pak kořistí zhoubných žádostí a vášní a terčem vtipu a výsměchu světákům. Povinností tvou, řeholní sestro, jest, abys co nejsvědomitějším plněním povinností svého stavu pomáhala a ulehčovala církvi její missionářský úkol. Těžkým hříchem však stáváš se zrádkyní církve, svého stavu a povolání. Či nebyly nejsmutnější doby církve právě tehdy, kdy bylo mnoho vlažných a odpadlých kněží, a mnoho

vlažných a proradných řeholníků a řeholnic? Vzpomeňme jenom na smutnou dobu reformace! Kéž povzbudí tě tyto úvahy ke spasné bázni, k modlitbě a bdělosti! Běda ti, jsi-li vůči hříchu a jeho následkům netečnou! Duchovní požehnání a milost Boží bude však údělem tvým, zachovala-li jsi sobě citlivé svědomí, uchránila-li jsi se až posud těžkého hříchu a uvaruješ-li se ho i v budoucnosti!

Večerní rozjímání.

O všedním hříchu.

Příprava: 1. Představ si Pána Ježíše, jak praví:
Nic nečistého nevejde do nebe.
2. Pros o věrnost i v malém.

I. Varuj se všedního hříchu, jelikož jest urážkou Boží a kromě těžkého hříchu největším zlem.

II. Varuj se ho, jelikož oslabuje duši, živí zlou žádostivost, vede k smrtelnému hříchu a jak na světě, tak na věčnosti přísně trestán bývá.

III. Varuj se ho, jelikož ti v řeholním povolání připravuje veliké překážky.

První pravda.

Varuj se všedního hříchu, jelikož jest urážkou Boží a kromě těžkého hříchu největším zlem.

a) Uvažuj pojem a podstatu všedního hříchu. Jest přestoupením zákona Božího ve věci méně důležité nebo přestupkem, jenž se sice týká důležité věci, nestal se však s plným poznáním a vědomím a s plným souhlasem vůle. Smrtelným hříchem odvrací se duše úplně od Boha, svého posledního a nejvyššího cíle, a oddává se přílišně tvorům, kdežto hřích všední neodvrací nás od Boha docela, nýbrž jen lásku naši k Bohu zmenšuje, takoruka schlazuje, oslabuje je a uspává a mysl naši více než třeba a přiměřeno, obrací k věcem stvořeným. Láska k Bohu je tím poškozena. Tvorové mají býti žebříkem, po němž bychom vystupovali k Bohu, a zatím napomáhají k tomu, aby láska k Bohu ochladla a pozbyla své horlivosti a síly. Zřejmo, že to Boha nezbytně uráží. Všední hřích budí tedy nelibost Boží a to by nám mělo dostačiti, abychom si hřích ošklivili.

b) Protože tedy všední hřích je urážkou Boží, jest po smrtelném hříchu největším zlem,

větším než všecka zla fysická. Nemoc bere nám sice zdraví, veliké věru časné dobro, neodvádí nás však od našeho pravého cíle, od Boha, ba může nás k němu právě vésti. Všední hřích však škodí naší duši, více než všechny tělesné choroby. Hřích vůbec, ať všední, ať těžký, jest jediným, pravým zlem, jež nás dočasně nebo věčně od Boha odvrací a nám časné nebo věčné neštěstí chystá. Máme se tedy hříchu více vystříhati než jakéhokoli fysického zla. Než bohužel, člověk se často bojí fysického zla více než hříchu, poněvadž nesnadno pojímá věci duchovní, neviditelné a božské, zaujat jsa v mysli příliš předměty pozemskými a tělesnými. Chceme-li o tom nabýti správného názoru, musíme hledati poučení v Písmě svatém a u církve svaté a Duch sv. musí nás vésti světlem svým.

c) Varuj se všedního hříchu, poněvadž tě připravuje o mnoho milostí Božích. Bůh může sice své milosti rozdávat i nehodným a jistotně stává se to často, hlavně tam, kde jde o milosti první, o pobídku k pokání a popud k obrácení. Bůh je shovívavý a milosrdný. Často stojí u dveří našeho srdce, tluče a prosí, aby mu bylo otevřeno, jak nám

to praví ve Zjevení sv. Jana a v Písni Šalomounově: „Aj, stojím u dveří a tluku; uslyší-li kdo hlas můj a otevře mi dvěře, vejdu k němu a budu s ním večeřeti a on se mnou“. „Milý můj tluče! Otevři mi, sestro má, přítelkyně má, holubičko má! Nebo hlava má plná jest rosy, a kadeře mé plny krůpějí nočních.“ Pravidelně však udílí milosti své hojně jen těm, kdož prvních milostí horlivě používají. Kdo se však často dopouští všedních hříchů, jest vlažným a liknavým ve službě Boží. Pokorným, trpělivým a tichým poskytuje Bůh milosti své rád; vlažní však, leniví a neteční se mu protíví. Zoškliv si v hloubi srdce tuto vlažnost a liknavost. Představ si, jak bylo Pánu Ježíši všemožnými bolestmi jeho umučení a smrtí pykati a zadostučiniti za spoustu přerůzných všedních hříchů! Nač klesl třikrát pod těžkým břemenem kříže, než aby pykal za hříchy, jichž se vždy znova a ze zvyku dopouštíme! Varujme se tedy opravdově a vytrvale všedních hříchů.

Druhá pravda.

Varuj se všedního hříchu, jelikož oslabuje duši, živí zlou žádostivost, vede znenáhla k smrtel-

nému hříchu a jak na světě, tak na věčnosti přísně trestán bývá.

a) Všední hřích oslabuje mravní sílu duše. Neničí ovšem v duši lásky Boží, seslabuje však její účinnost. Posvěcující milost možno porovnat s křídly, jimiž se máme povznášeti k Bohu. Vřední hříchy jsou takorůzka vlákny a nítkami, oplétajícími tato křídla; vstup k Bohu děje se pak pomalu. Poletujeme jen jako mladá ptáčata, jež nedovedou vyletěti vysoko od země. Vyprosť se tedy z těchto pout a vazeb a vystoupíš snadno do výšin nábožnosti a ctnosti. Všední hříchy podobají se malým ranám a nepatrným poškozeninám tělesným. Nejsou sice samy sebou smrtelné, seslabují však tělo tak, že, přikvačí-li nenadále těžká nemoc, tělo nemá síly k odporu a nezbytně hyne. Kdo se často dopouští všedních hříchů, dostává od Boha málo milostí, mimořádných pak milostí nedostane obyčejně vůbec. Když pak přijde prudké pokušení, jak zvítězí člověk, jenž svou vlažností pozbyl nároku ve vydatnější milosti?

b) Všední hříchy živí zlou žádostivost, posilují náruživost a zlé zvyky. Všední hřích jest prvním krokem na cestě k záhubě. Jak

rychle opustil marnotratný syn otcovský dům! Kdo se často zpronevěřuje Bohu v maličkostech, překročuje již práh otcovského domu. „Kdo pohrdá malými věcmi, pomalu zhyne“, praví Duch svatý. A božský Spasitel dí podobně: „Kdo jest nesprávným v nejmenších věcech, jest nesprávným i ve věcech velikých“. I malá trhlina, neucpou-li ji zavčas připraví znenáhla lodi zkázu: „Aj, jak malý oheň“, píše sv. Jakub, „a veliký les zapálí!“

c) Všední hříchy vedou tedy pozvolna k hříchům smrtelným a k úplnému odpadu od Boha. Všedními hříchy zmocnil se ďábel takořka zevnějších hradeb, jež chrání tvrz naší duše. Netřeba snad než jen jediného prudkého útoku jediného silného pokušení a láska k Bohu a posvěcující milost je zničena; ďábel jest pánem duše. Všední hříchy tedy samy o sobě nezničí nikdy nadpřirozený život duše; připravují však půdu prudkým pokušením a těžkým hříchům, jež pak dokonají dílo zkázy. Bude Bůh ochoten poskytnouti veliké a mimořádné milosti duši, která nepoužila svědomitě milostí obyčejných?

d) Všední hřích má v zápětí citelné tresty jak na světě, tak na věčnosti. Bůh si

oškliví a nenávidí každý hřích, jelikož každý hřích odporuje jeho svatosti. Svatost a spravedlnost Boží žádá nevyhnutelně, aby hřích byl potrestán. Bethsamtští byli potrestáni náhlou smrtí, poněvadž pohlíželi neuctivě na archu Boží. Maria, sestra Mojžíšova, slavná prorokyně, postižena byla malomocenstvím, jelikož reptala proti Mojžíšovi, svému bratru, proroku Božímu. Mojžíš pochyboval, že vyteče zázračně voda ze skály pro reptající Israelity, a za to nesměl vstoupiti do zaslíbené země a musil umříti, nedosáhnuv kýženého cíle. Byly to zřejmě jen všední hříchy a přece je Bůh trestal tak přísně. A ještě přísnějšími tresty stihá Bůh všední hříchy na věčnosti — v očištcí. Vždyť i světci se chvěli, pomýšlejíce na očistec. Ani my nesmíme považovati všední hříchy za malichernosti. Jak přísně kál se sv. Alois za několik všedních chyb! Kajme se i my za množství svých všedních hříchů a budoucně se jich opravdově varujme.

Třetí pravda.

Varuj se pečlivě všedního hříchu, jelikož ti v řeholním povolání připravuje veliké překážky.

a) Nejvyšším úkolem řeholního života je snaha o dokonalou lásku k Bohu. Cíle toho nelze však dosíci bez neustálého boje proti hříchu, těžkému i všednímu. Boha dokonale milovati znamená: milovati jej nade všecko, ceniti a hledati jej jako nejvyšší dobro a to z nezištných důvodů a s dětinnou úctou, v níž není otrocké bázně. „Dokonalá láska vyhání ven bázeň“, píše sv. apoštol Jan, a míní tím nečestnou, otrockou bázeň. Duch sv. jest dárce lásky a s láskou udílí též dar nábožnosti a uctivé bohabojnosti. Pravá nábožnost však pudí nás, abychom milovali Boha především proto, že jest naším nejhlavnějším Otcem. Tato pak nesobecká láska a uctivost bude nás pak nabádati, abychom se vystříhali i sebe menší urážky nebeského Otce. Řeholnice tedy, jež se nevaruje opravdově všech úmyslných všedních hříchů, nemůže dosíci dokonalé lásky k Bohu a nedospěje tudíž nikdy k cíli, jež jí řehole ukládá. I spravedlivý může sice sedmkrát za den poklesnouti a přece zůstat spravedlivým. Tu však nejsou míněny všední hříchy spáchané s rozmyslem, nýbrž ony, jež se mohou přihoditi i nejlepšímu člověku z lidské slabosti, nepozornosti a pod. Řeholní stav žádá

tedy stálý a opravdový boj proti všedním hříchům. Jak možno, aby se někdo stal podobným nebeskému Otci dokonalostí a svatostí, jestli neustále nebojuje, nebdí a se nemodlí! „Kdo je spravedlivý, ospravedniž se ještě, a svatý posvětiž se ještě“, dí Písmo svaté.

b) Kdo si to nevštípí hluboko do srdce a dle toho nejedná, ten se s lodičkou svého života octne brzo v plýtké vodě vlažnosti, plné úskalí, písčin a mělčin. Lodička jeho uvázne brzo tak, že jen s námahou bude ji lze vyprostiti. Vlažnost jest, jak známo, stav velmi nebezpečný pro každého křesťana, především však pro řeholní osoby. Ve Zjevení sv. Jana varuje božský Spasitel velmi vážně před nebezpečím vlažnosti. Biskupu církve efeské vzkazuje: „Mám proti tobě, žes opustil první svou lásku. Čiň pokání a první skutky čiň; pak-li toho nebude, přijdu na tebe rychle.“ Biskupu církve pergamské praví: „Mám proti tobě něco málo, že trpíš u sebe bludaře. Čiň též podobné pokání, pakli nebudeš, přijdu na tebe brzo.“ A podobně varuje křesťany v Thyatiře a v Sardech. Biskupu pak církve laodicejské oznamuje: „Vím skutky tvé, že nejsi ani studený ani horký.

O kéž bys byl studený nebo horký! Ale že jsi vlažný, počnu tě vyvrhovati z úst svých. Nebo praviš: Jsem bohatý a mám hojnost a ničeho nepotřebuji, a nevíš, že jsi bídný a ubohý a chudý a slepý a nahý.“ — Nedo-statek sebepoznání, t. j. duchovní zaslepenost je často jedovatým plodem vlažnosti. Jak oškliví si Spasitel vlažnou řeholnici! Chceš v něm svévolně budit tuto ošklivost. Nechceš-li se tedy připraviti o milosti, jichž tvé povolání potřebuje a nechceš-li v nebezpečí uvéstí svou věčnou spásu, je ti opravdově bojovati proti hříchu a vlažnosti.

c) Vlažná řeholnice zarmucuje Ducha sv., zneuctívá Pána Ježíše a církev a jest pohoršením spolusestrám. „Neshášejte Ducha svatého“, píše sv. Pavel a varuje tím před smrtelným hříchem. Jindy zase praví: „Nezarmucujte Ducha svatého“, a odsuzuje všední hřích a vlažnost. A jak ostře káře božský Spasitel vlažnost křesťanů, slyšeli jsme již. Vlažnost zneuctívá jak božského Spasitele, tak jeho nevěstu, církev. Mistři duchovního života varují proto jménem církve ustavičně před vlažností. Kdo pak církvi odpírá poslušnost, hřeší. — A což Pán Ježíš? Zasloužil

si toho u nás, abychom jej svou vlažností a netečností tak zarmucovali? — Konečně jest vlažná řeholnice na veliké pohoršení duchovní společnosti, v níž žije, svádějíc i jiné k podobné vlažnosti a k pohrdání sv. řeholí a klášterním řádem neb připravujíc aspoň mnoho mrzutostí a starosti spolusestrám a představeným. Nač předepsali představení časté zpytování svědomí a časté přijímání sv. svátostí? Nemá tím býti potírána vlažnost? Jaký jiný účel mají časté pobožnosti, duchovní cvičení a obnovy, než aby se ve všech členech řehole udržela původní láska a neochablá horlivost! Hleď tedy, abys nebyla podobna pošetilým pannám v evanděliu, nýbrž pečuj, abys měla olej ve své lampě, t. j. horlivě a chutě plň povinnosti svého povolání a bojuj vytrvale a neomrzele proti hříchu.

Září.

Ke cti sv. kříže.

Ranní rozjímání.

O sv. andělech strážných.

- Příprava:** 1. Uvaž výrok Písma svatého: Andělům svým přikázal o tobě, a na ruce uchopí tebe.
2. Pros o milost, abys byla poslušna svého anděla strážce.

I. Katolická církev, ano i jednotliví národové mají svého anděla strážce.

II. Též každý jednotlivý člověk má anděla strážce, jenž zaň prosí, jej napomíná a tělo i duši jeho opatruje.

III. Andělům strážným máme prokazovati úctu a vděčnost. máme je vzývati a jejich vnuknutí dbáti.

První pravda.

Katolická církev, ano i jednotliví národové mají svého anděla strážce.

a) Pravdě této učí Písmo svaté. Prorok Daniel nazývá sv. Michala strážným andělem

národa židovského. Sv. archanděl Michal usiloval, aby lid židovský byl vysvobozen ze zajetí babylonského a mohl se vrátiti do Palestiny. Tomu však odporovali strážní andělé národa perského a řeckého, aby totiž svěřencům svým zajistili styk se židy a jejich náboženstvím od Boha zjeveným. Tímto stykem s národem židovským měla býti pohanům poskytnuta příležitost, aby poznali pravé náboženství a víru v budoucího Mesiáše. Řízením Božím stalo se skutečně, že veliká část lidu židovského zůstala v Babyloně a v okolních zemích. Mnoho pohanů nabylo tím vědomosti o proroctvích týkajících se slíbeného Vykupitele. Možno předpokládati, že sv. tři králové byli z rodin, v nichž se uchovala víra v budoucího Mesiáše. Jádro národa židovského vrátilo se do Jerusalema za vedení Zorobabelova a pod ochranou sv. Michala. — Není to podivuhodně milostivé řízení Boží prozřetelnosti? Nemáme býti za ně vděční též my?

b) Sv. učitelé církevní tvrdí, že i jednotliví národové mají strážné anděly. Theodoret píše: „Písmo sv. praví, že každý národ má sv. anděla strážce“. Sv. Basil učí: „Někteří andělé jsou přiděleni jednotlivým ná-

rodům, někteří pak zase jednotlivým věřícím“. A sv. Jarolím poznamenává: „Říše a národové mají za ochrance anděly“. Sv. Pavlu zjevil se v nočním vidění muž v macedonském kroji a prosil snažně, aby z Asie přišel k nám do Macedonie. Vykladači Písma sv. mají za to, že muž ten byl strážný anděl národa řeckého. — Nauka církevní o strážných andělech shoduje se krásně s moudrostí a dobrotou Boží. Touto vírou veden vzýval sv. František Xaverský anděla strážce onoho národa, jemuž právě minil hlásati evandélium. A když odcházel jinam, odporoučel opět křesťany a všechny obyvatele oné země jejich strážnému andělu. Též naše působení získalo by velikou podporu, kdybychom vzývali strážné anděly osob, svěřených naší péčí.

c) Neméně určitě vyjadřují se někteří svatí učitelé církevní o strážných andělech jednotlivých křesťanských obcí. Sv. Řehoř Nazianský píše: „Nepochybuji, že jednotlivé křesťanské obce mají své ochrance a vůdce, jak učí sv. Jan apoštol ve svém Zjevení. — Sv. Michal uctívá se jako anděl strážce katolické církve. Již ve St. Zákoně byl strážcem církve židovské. Přiměřeno tedy, aby zastával úřad

ten i v církvi Nov. Zákona, proti níž brány pekelné ještě úsilněji bojují než proti církvi starozákonní. A Zjevení sv. Jana líčí výslovně sv. Michala jako ochránce církve katolické. „I stal se boj veliký na nebi; Michael a andělé jeho bojovali s drakem, a drak bojoval i andělé jeho.“ A Písmo sv. vypravuje dále, že zlý duch byl přemožen, vyvržen z nebe a vyhnán do světa. „Nebem“ dlužno zde rozuměti katolickou církev, bojující s drakem pekelným. Sv. Michal vyhání ďábla z území katolické církve, a ďábel provádí pak svou zlobu v nevěřícím světě. Významný výrok Písma sv. podává nám tedy důkaz, jak sv. Michal chrání katolickou církev.

Dobrota a moudrost Boží chce, aby andělé a svatí nebeští měli podíl na řízení církve a dějin lidstva. Proto vyznáváme radostně: „Věřím ve svatou, katolickou církev a v obcování svatých.“ Odporučuj tudíž sv. andělu strážci nejen svou vlastní spásu, nýbrž i blaho celé církve. Vzávej za tím účelem především sv. archanděla Michala. Slavný papež, Lev XIII., dal nám k tomu krásný návod, předepsav onu známou modlitbu po mši svaté! Konejme tedy tuto modlitbou pobožně a s pevnou důvěrou. Od-

poručujeme sv. Michalu též svou vlast a svou řeholní společnost. „Sv. andělé, jimž nás svěřila otcovská dobrota Boží, chraňte sv. církve a nás všechny.“

Druhá pravda.

Též každý jednotlivý křesťan má anděla strážce, takořka jako nebeského vychovatele, jenž zaň prosí, k dobrému jej povzbuzuje a tělu i duši ochranu skytá.

a) „Nejsou andělé služebnými duchy, poslanými k službě pro ty, kteří obdrží dědictví spasení?“, píše sv. Pavel k židům. A jak velebně líčí devadesátý žalm strážný úkol andělů: „Andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostříhali na všech cestách tvých. Na rukou ponesou tě, abys neurazil snad o kámen nohy své“. O strážném úřadě andělů nelze tedy pochybovati; Písmo sv. vyjadřuje se o tom často a jasně. Zkoumejme však podrobněji, co andělé pro nás činí.

Sv. andělé prosí za nás. Archanděl Rafael pravil k Tobiášovi: „Když jsi se modlíval s pláčem a pochovával mrtvé, já jsem obětoval modlitby tvé Pánu“. Andělé tedy

nosí naše modlitby a dobré skutky před trůn Boží, ne snad, jakoby naše modlitby a dobré skutky nebyly Bohu známy bez této služby andělů. Bůh jest přece vševědoucí. Prozřetelnost Boží však určila, aby andělé měli účast na řízení světa a podporovali naše modlitby svou přímluvou. Proto se i ve mši sv. modlí kněz: „Všemohoucí Bože, kaž tyto dary donést rukama svatého anděla svého na vznešený oltář svůj, přede tvář božské velebnosti své“. Ačkoli mše sv. jest účinná sama sebou, zvyšuje se přece její prospěšnost pro nás, přidruží-li se k naší pobožné modlitbě též přímluva andělů a svatých. Poskytujeme tedy často svým strážným andělům radostnou příležitost, aby mohli naše modlitby a dobré skutky skládali před trůnem Božím.

b) Andělé povzbuzují nás k dobrému. Setník Kornelius byl vybídnut od anděla, aby povolal sv. Petra a dal se vyučiti v křesťanské víře. Zároveň bylo uloženo sv. Petrovi, aby se ujal Kornelia. Když apoštolové byli uvězněni za to, že kázali evandélium, zjevil se jim anděl, osvobodil je a povzbudil je, aby veřejně hlásali slovo Boží. Poslouchejme ochotně, kdykoli nás andělé strážní nabádají k dobrému.

Andělé osvěcují náš rozum a posilují naši vůli. Máme-li na zřeteli výroky Písma svatého, nemůžeme o této působnosti andělů pochybovati. Vždyť i zlí andělé mohou svou vlastní přirozenou silou, již nás vysoko převyšují, působiti škodlivě na náš rozum a vůli. Tím více zajisté může působiti prospěšně na náš rozum a vůli anděl dobrý, jemuž Bůh svěřil péči o naši spásu. Síla zla a neštěstí hříchu jest veliké; ale ještě účinnější ukazuje se síla a moc milosti.

c) Konečně nás andělé strážní chrání a to jak tělo tak duši. David volá nadšeně v žalmu devadesátém: „Nepřistoupí k tobě zlé, a metla nepřiblíží se ke stanu tvému. Nebo andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostríhali na všech cestách tvých.“ Ať člověk spí nebo bdí, svatý anděl Boží bdí u něho a střeží jej. Kdo by se neupamatoval z vlastního života na nějaký zvláštní případ ochrany andělské? Jak laskavě pečoval archanděl Rafael o mladého Tobiáše, cestuje s ním! Chránil doslovně jeho tělo i duši a staral se o jeho duchovní i tělesné potřeby. — Bůh se stará o červa v prachu; o člověka pak, korunu stvoření, a především o jeho nesmrtelnou duši měl by býti méně

pečlivým? Sv. andělé strážní chrání nás hlavně proti útokům ďábelským. Sv. Augustin praví: „Bůh podřídil zlé anděly andělům dobrým; zloduchové nemohou vám škoditi po své libosti, nýbrž jen potud, pokud Bůh dovolí, aby nás potrestal nebo podrobil zkoušce“. Proto také dobří andělé nemaří pokaždé nástrah ďábelských, podobně jako Bůh sám z moudrých úmyslů nebraní každickému zlu.

Z mnohých případů, hlavně pak z knihy Tobiášovy známo, jak Israelité ctili sv. anděly. My, dítky církve novozákonní, máme k tomu mnohem více důvodů. Archanděl Gabriel zvěstoval Zachariášovi a Panně Marii milost nastávajícího vykoupení. Andělé ohlásili a zpěvem slavili narození Spasitele světa. Zvláštní úctu věnuje církev sv. archandělům Michalovi, Gabrielovi a Rafaelovi. Uctívejme a vzývejme i my nábožně sv. anděly. „Nejsou andělé služebnými duchy, t. j. nebeskými vychovateli, jež Bůh seslal k službě těm, kteří obdrží dědictví spasení?“ — —

Třetí pravda.

Prokazuj sv. andělům strážcům úctu a vděčnost, vzývej je o pří-

mluvu a buď poslušen jejich vnuknutí.

a) Přítomnost sv. anděla strážce zavazuje nás k uctivosti. Jsou důvěrnými přáteli Božími a stojí stále před trůnem jeho velebnosti. Jsme-li povinni úctou nevinným dítkám, jelikož, jak praví Spasitel, „andělé jejich patří stále na tvář nebeského Otce“, jakou úctu máme teprve vzdávati andělům samým! Sv. Bernard napomíná: „Nedovol si ničeho před ním, čeho bys sobě nedovolil přede mnou“! Též anděl strážný našeho bližního má v nás budit úctu. Ale nebylo by tomu tak, kdybychom bližnímu dávali pohoršení a sváděli jej ku hříchu.

Buďme vděční za dobrodiní, jež nám andělé strážní prokazují. Když archanděl Rafael přivedl šťastně mladého Tobiáše nazpět do domova, pravil mladý Tobiáš k otci: „Jakou mzdu mu dáme? Tobě i mně prokázal mnoho dobrého. Co mu dáti přiměřeného jeho službám?“ I nabízeli mu polovici svého značného majetku. Podobnou vděčnost máme i my chovati k svému nebeskému ochránci. Od prvního okamžiku našeho života provází nás a chrání nás. Od té chvíle, co zařídil

naše kroky do řeholního stavu, poznáváme víc a více, theoreticky a prakticky, nauku o sv. andělech strážných. Má se tudíž i naše vděčnost zdvojnásobovati. Jakub viděl ve snách žebřík, sahající od země až do nebe, a andělé Boží sestupovali a vystupovali po něm. Obraz tento znázorňuje veliké služby, jež nám prokazují sv. andělé. Jsou milostivými prostředníky mezi nebem a zemí, mezi srdcem Božím a srdcem naším.

b) Máme dále vzývati anděly strážce o jejich přímluvu. Jsou ovšem, podobně jako Bůh, vždy hotovi přispěti nám i bez naší zvláštní prosby, kdykoli toho potřebujeme. Vysvítá to z církevní nauky o první milosti, kterou nám Bůh uděluje bez naší zásluhy a prosby. Obyčejně však musíme si pomoc andělskou vyprositi. Bůh chce též, abychom jej prosili. Nezdálo by se, že pohrdáme ochranou svého anděla strážce, kdybychom jej o ni zřídka prosili, nebo vůbec neprosili? Pečujme však, abychom, prosíce, měli čisté srdce. Sv. andělu hnusí se vše, co nečistého. Nic nečistého nemůže vejíti do nebe. Svatý Basil praví: „Jako kouř zahání včely a odporný zápach holuby, podobně zapuzuje od-

porný zápach hříchu anděla, jemuž jsme svěřeni“.

c) Konečně máme býti ochotně poslušní spasných vnuknutí sv. anděla strážce. Bůh to žádá, neboť z příkazu Božího vede nás anděl strážce a vnuká nám dobré myšlenky. Anděl strážce je zástupcem Božím. Jako israelitům na poušti, praví Bůh i nám: „Aj, já pošlu anděla svého, kterýž by šel před tebou a ostříhal tě na cestě a uvedl tě na místo, jež jsem ti připravil. Šetřiž ho a poslouvej hlasu jeho a nedomnívej se, že by směl potupen býti.“ Dobrota Boží poslala nám anděla strážce; smíme se vymknouti jeho vedení? Hlas svědomí je hlasem Božím, hlasem Ducha svatého. Na rozkaz Ducha sv. má anděl strážce, náš nebeský vychovatel, pěstiti a vychovávatí naši duši. Duch sv. není však jen duchem svátosti, nýbrž i duchem lásky. A v tomto duchu lásky chce nám býti sv. anděl strážce nápomocen v nesnadném díle našeho posvěcení a spásy. Co přimělo knížete nebeského, aby nás laskavě chránil na pozemské naší pouti? Jistotně poslušnost, ale ještě více láska. Milujme tedy dobrého svého Boha tím vroucněji za to, že nám dal tak laskavého ochránce; milujme

však vděčnou láskou též svého anděla strážce. Jde tu o naše vlastní štěstí nebo neštěstí. Nebe si zajistíme, budeme-li věrně následovati sv. anděla strážce. Nepohrdejme jeho vnuknutími; kdo jiný nás uchrání propastí a tajných nepřátel, kteří nás obklopují? Čím prudčeji útočí na nás peklo, tím vroucněji vzývejme anděla strážce o pomoc a ochranu. Milujme a ctěme jej, připomínejme si často jeho přítomnost, vystříhejme se však, abychom ho hříchem nezarmoutili.

Večerní rozjímání.

O tajemství sv. kříže.

- Příprava:** 1. Představ si, jak všichni svatí následují Krista jeho cestou křížovou.
2. Pros o trpělivost v utrpení a proti-venstvích.

I. Sv. kříž je velikým tajemstvím klanění a díky, milosti a vítězoslávy.

II. Kříž a utrpení jsou nevyhnutelnou cestou ku spáse a účinným kázáním proti hříchu.

III. Sv. kříž je nejlepší školou pokání a zadostučinění.

První pravda.

Sv. kříž jest velikým tajemstvím klanění a díků, milosti a vítězoslávy.

a) Sv. apoštol Pavel píše: „Ježíš Kristus, jsa ve způsobě Boží, nepoložil sobě toho za loupež, že je rovný Bohu; ale sebe sama zmařil, přijav způsobu služebníka, ku podobenství lidí učiněn a ve způsobu nalezen jako člověk. Ponížil sebe sama, učiněn jsa poslušným až k smrti, a to smrti kříže. Protož i Bůh povýšil jej a dal jemu jméno, které jest nad všeliké jméno, aby ve jménu Ježíše každé koleno klekalo, nebeských, zemských i pekelných, a každý jazyk aby vyznával, že Pán Ježíš Kristus je ve slávě Boha Otce.“ Sv. apoštol vyjadřuje tu krátce, ale významně vznešenost oběti, jíž se Ježíš Kristus podvolil, jeho totiž sebeponížení, poslušnost a smrt. Proto přísluší mu klanění, úcta a dík všech rozumných tvorů na nebi i na zemi, andělů a svatých v nebi, lidí na zemi a duší v očistci. Klanění, úctu a dík vzdal božský Spasitel nebeskému svému Otci a žádá, abychom činili totéž.

Ale nejen Bohu Otci máme s Ježíšem Kristem vzdávati klanění, úctu a dík, nýbrž

i ukřižovanému Bohočlověku Ježíši Kristu. Církev sv. uvažuje toto místo z listu svatého Pavla k Filipenským, jak o slavnosti Nalezení sv. kříže, tak o slavnosti Povýšení sv. kříže, jež připadá tohoto měsíce. Rozjímejme i my pozorně o tomto krásném výroku, klaňme se ukřižovanému Spasiteli a spolu s ním podávejme nebeskému Otci obět klanění a díků. Uvědomujme si, jak velikým a vznešeným je tajemství kříže Kristova. Z lásky k nám opustil Ježíš Kristus věčné, nesmírné bohatství nebes a stal se dobrovolně chudým, abychom my zbohatli bohatstvím jeho lásky. Každá z nás může říci se svatým Pavlem: „Miloval mne a vydal sebe sama za mne“. Jak mocně nutká nás ku vděčnosti k nebeskému Otci pravda, vyslovená slovy Páně: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“. A jak vroucně máme milovati Ježíše Krista, jenž se za nás obětoval; neboť „větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele“.

b) Sv. kříž je též tajemstvím milosti a vítězoslávy. Plnost milosti, jež měla vyplýnouti z kříže, předpověděl Pán Ježíš slovy:

„Když budu povýšen od země, všecko potáhnu k sobě“. Kristus Pán zemřel na kříži za všechny lidi; chce tedy též, aby všichni ve stínu kříže jeho spočinuli. Výrokem svým chce říci: „Všecky, jež mi Otec milosti dal, přitáhnu k sobě a učiním je účastny svého vykoupení“. „Z plnosti jeho my všichni jsme obdrželi a to milost jednu za druhou.“ Když si dal na kříži probodnouti srdce, vytekla krev a voda. Z této pak krve a vody vytvořil Kristus, jak praví sv. otcové, církev a sv. svátosti. Svátosti pak jsou oněmi studnicemi, z nichž vážíme radostně vodu milosti a spásy.

c) Též vítězství a slávu kříže svého předpověděl Ježíš Kristus. Bezprostředně před svou smrtí děl: „Nyní je soud nad světem, nyní bude kníže tohoto světa ven vyvržen“. A stalo se, jak pravil. Brzo po smrti Páně začala vítězosláva jeho kříže; celému světu, až do nejzazších končin dokázal kříž Kristův božskou svou sílu a v budoucích stoletích slaviti bude nová vítězství. Nebeský Otec dí k Ježíši: „Požádej ode mne, a dám ti národy za dědictví tvé a za vladařství tvé končiny země“. Proto pěje církev na slavnost Povýšení sv. kříže:

„Prapory krále Krista vítězně vlají; září tajemství kříže, na němž Život podstoupil smrt a smrtí život vydobyl. — Hle, kříž Páně! Prchejte, šiky nepřátelské, zvítězil lev z pokolení Judova!“ — „Odstup ode mne“, volá sv. Pavel, „abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista.“ Připojme se s pevnou vírou tomuto přesvědčení církve svaté a kořme se uctivě a vděčně tajemství kříže.

Druhá pravda.

Kříž jest nevyhnutelnou cestou ku spáse a veleúčinným kázáním proti hříchu.

a) „Nikdo nepřichází k Otci leč jen skrze mne“, tvrdí božský Spasitel. „Já jsem cesta a pravda a život.“ Praví tím: Svou naukou, svým příkladem a svou milostí jsem jedinou cestou, jíž každý, kdo chce dojít věčného života, nezbytně musí kráčet. Jindy pravil: „Já jsem světlo světa, kdo mne následuje, nebude chodit ve tmách. — Chce-li kdo za mnou přijít, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Je tedy kříž a utrpení čili následování Krista cestou kříže jedinou cestou ku životu věčnému. Tomu

učil Pán Ježíš apoštoly ; takořka celý jeden rok své veřejné činnosti učitelské vynaložil na to, aby je zasvětil do tajemství kříže. Když se o tom ponejprv zmínil, zarazili se apoštolové překvapením tak, že „Petr pojal jej stranou a počal mu domlouvati, řka: „Odstup to od tebe, Pane, to se ti nestane“. Petr n e c h t ě l Pánu rozuměti, zrovna jak my to činíme, kdykoli jde o utrpení. „Ale Ježíš obrátiv se, pravil Petrovi: „Jdi mi s očí, satane! Pohoršením jsi mně, neboť nemáš na zřeteli věci Božích, nýbrž věci lidské“. Tak ostře odbyl a pokáral Pán knížete apoštolů, že smýšlel dle zásad světa a nikoli dle evandělí, a ještě pečlivěji vychovával apoštoly ve škole kříže. Nejen, že se sám nezdráhal píti kalich, ježž mu Otec připravil, nýbrž předpověděl apoštolům, že bude jim píti tentýž hořký kalich. A stalo se, jak předpověděl. Jakub Starší byl prvním mučeníkem ze sboru apoštolského a ostatní jej následovali. Ano i po svém zmrtvýchvstání pokračoval Pán Ježíš v nauce o kříži. Když u jezera genezaretského ustanovil slavnostně Petra vrchním pastýřem své církve, předpověděl mu zároveň, jakou smrtí Boha oslaví — smrtí totiž kříže. Apo-

štolové stali se, jak praví sv. Pavel, divadlem andělům i lidem hlavně utrpením a pronásledováním, jež jim bylo snášeti.

A nemusila i Maria, nejčistší a nejsvětější Panna, následovati božského Spasitele cestou křížovou? Nebylo jí státi pod křížem umírajícího Krista? A podobně bylo všem svatým a spravedlivým Nového Zákona nésti kříž a trpěti buď krvavé nebo nekrvavé mučeníctví. Jiné cesty do nebe není. Nuže, my se honosíme krásným názvem „Sester Křížových“. Máme se snad zdráhati jíti cestou kříže a stoupati do šlepečí Ježíše Krista?

b) Cesta křížová sluje právem cestou královskou, zlatou a posvátnou. Sluje k r á l o v s k o u, poněvadž po ní kráčel Král nebes. Sluje z l a t o u, poněvadž na ní můžeme nasbírat poklady zlata, t. j. zásluh, za něž si nejjistěji koupíme nebe. Sluje p o s v á t n o u, jelikož je vyznačena a posvěcena předrahou krví Ježíše Krista. Budme rády, že nás Pán Ježíš uvedl na tuto cestu a následujme ochotně a vytrvale jeho stop.

c) Kříž a utrpení jsou též účinným kázáním proti hříchu. Kristus podrobil se to-

lika různým a krutým bolestem, abychom si zošklivili hřích a vystříhali se hříchu. Trest, jenž stihl pyšné anděly a naše prvorodiče, a hrozná potopa světa, ukazují ovšem dosti zřetelně zlobu hříchu. Ale ještě jasněji dosvědčuje ji trpké umučení a smrt Páně. Ústy prorokovými lká pán Ježíš: „Červ jsem a ne člověk, pohanění lidu a povrhel obce“. Potupou, výsměchem a mukami zahrnut, volá v trapné opuštěnosti: „Bože můj, proč jsi mne opustil?“ A přece nebyl hříšníkem, an vzal na sebe pouze zevně naše hříchy. My však jsme kupili hřích na hřích a nechceme trpěti. Ó připomeňme si své hříchy a v tom vědomí snášejme trpělivě bolesti a protivenství, spojujme je s hořkým umučením Pána Ježíše a ošklivme si hřích, nenávidme hřích, jenž je příčinou muk Páně a vůbec všeho zla.

Třetí pravda.

Sv. kříž je nejlepší školou pokání a zadostučinění.

a) Ježíš Kristus chtěl svým celým životem a zvláště svým umučením a smrtí oslaviti Otce nebeského a nahraditi mu potupu, již mu způsobila neposlušnost a hřích.

Oběť Kristova měla býti nejpředněji obětí klanění, zároveň však obětí smírnou za naše hříchy. Ba Písmo sv. zdůrazňuje tento druhý rys oběti Kristovy více než první. „Pokání a odpuštění hříchů musí být kázáno ve jménu mém“, pravil Pán Ježíš po svém zmrtvýchvstání apoštolům a dodal: „Vy pak to dosvědčovati budete všem národům“. Slovem tedy i příkladem hlásá Kristus, že pokání a zadostučinění je naším úkolem. A jak se má díti, jak se má osvědčovati? Myšlenkami a řečmi, celým smýšlením a jednáním, hlavně pak skutky sebezáporu a trpělivým snášením křížů a utrpení.

Pán Ježíš byl by nás mohl vykoupiti prostě svým povzbuzením a návodem ku pokání. Že se však podvolil oběti kříže jako úžasnému skutku pokání, nabyly jeho pobídky k pokání mocnější účinnosti. Zpytující své svědomí, litující svých hříchů, vyznávající se z nich skroušeně a snášející za pokání odevzdaně utrpení a protivenství, vtiskujeme si takořka, jako sv. Pavel, do duše a těla rány Pána Ježíše. V tom smyslu totiž je třeba rozuměti výroku sv. Pavla: „Nosím na mém těle jizvy Pána Ježíše“. Neboť teprv o sv. Františkovi je dokázáno,

že mu bylo skutečně vtisknuto pět ran Pána Ježíše. Sv. Pavel však byl pro Krista často trýzněn, bičován a zraněn za to, že pronásledoval s počátku církev Páně, konal tuhé pokání, odumřel světu a přísně se umrtvoval, takže mohl zvolati: „Odstup to ode mne, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, skrze něhož jest mi ukřižován svět, a já světu“. Myšlenka na kříž Ježíše Krista pobízela tohoto apoštola k pokání a trpělivosti. A sv. František jednal podobně. Jak rád a jak často ponořoval se do rozjímání o hořkém umučení Páně! A pak Ježíš ukázal serafinskému otci svou zálibu na této jeho pobožnosti, vtisknuv mu patero svých ran. Církev sv. slaví taktéž tohoto měsíce památku oné zázračné události.

Sv. apoštol Pavel píše: „Raduji se z utrpení a doplňuji to, čeho se nedostává z utrpení Kristových, na těle mém“. Utrpení Páně bylo samo sebou dostatečnou obětí smírnou. Pán Ježíš však chce, abychom nápodobili jeho kajicný život a pokání své spojovali s jeho utrpením. Naše kajicnost má býti ovocem a takořka doplňkem jeho kříže. Podobně počínal si sv. František. Obrátiv kdysi velikého hříšníka, povzbuzoval jej k pokání

a vytrvalosti. Aby mu pak ukázal důrazněji opravdovost svých napomenutí, bičoval se před jeho očima do krve. Božský Spasitel představuje nám tedy svou krvavou oběť křížovou, aby nás roznítil k pokání, lítosti a k polepšení života.

b) Církev pěje o božském Spasiteli, že plesal jako rek, maje kráčet cestou křížovou. Nastupme i my s pevnou vírou a odhodlaně cestu pokání a neuchylme se z ní po celý život. Poslední okamžik před smrtí zvolal Pán Ježíš: „Dokonáno jest“. Dokonáno bylo vše, co mu uložil nebeský Otec. Kéž můžeme i my s podobnou důvěrou říci před smrtí: Dokonáno jest! Dokonány jsou všechny práce a oběti, všechny svízele a pokoření, vše, co mi bylo určeno. Jak klidně hleděli bychom smrti vstříc!

c) Ať jest nám, dokud žijeme, snáseti snad mnoho trampot, buď obtíží našeho povolání, buď tělesných a duševních bolestí, rozjímejme jen o utrpení Pána Ježíše a jeho bolestné Matky, pamatujme, že utrpení bylo jejím údělem od kolébky až do hrobu, a poznáme, že kříž náš jest jenom nepatrným Nesmírné, jako moře byly bolesti Panny

Marie, takže prorok Jeremiáš volá: „Ó vy všichni, kteří jdete cestou, pozorujte a vizte, je-li bolest jako bolest má!“ A přece Pán Ježíš a Panna Maria trpěli nevinně a za jiné. Nám jest však pykati za vlastní hříchy. Církev upozorňuje nás tohoto měsíce na tuto povinnost tím, že slaví památku Povýšení sv. kříže a sedmi bolestí Panny Marie. Tu praví Maria jako nevěsta v Písni Šalomounově: „Půjdu na horu myrrhovou a na pahrbek kadidlový, t. j. na horu Kalvarii“. — „Milý můj jest bílý a červený.“ Slova tato připomínají krvavý pot Páně a krev, jež se řinula z jeho ran. — „Milý můj jest jako kytička myrrhy, která na prsou mých odpočívá.“ Slova tato hodí se dobře na Pannu Marii, jež neustále měla na mysli utrpení Páně. Proto volá: „Zpodpírejte mne kvítím, obložte mne jablky“, t. j. občerstvěte a posilte mne; „nebo láskou umdlévám“. Kdyby Syn Boží nebyl Matku svou posílil zvláštními milostmi, byla by zemřela hořem. — Mějme, jako Panna Maria, stále na paměti utrpení Páně a následujme její nezdolnou trpělivost. Vzávějme ji vroucně a často o přispění, zvláště když se nám zdá, že utrpení příliš na nás doléhá a že

kříž náš jest nesnesitelně těžkým. Bolestná Matka Páně neodepře nám jistotně své mateřské pomoci.

Říjen.

Ke cti sv. Františka Serafinského.

Ranní rozjímání.

O pokoře Krista Pána a sv. Františka.

Příprava: 1. Představ si pokoru a tichost Pána Ježíše, zvláště když byl mučen.
2. Pros o lásku k pokoře a tichosti.

I. Buď pokornou vůči Bohu za příkladem Ježíše Krista a sv. Františka.

II. Buď pokornou vůči svým představeným.

III. Buď pokornou v obcování se spolusestrami.

První pravda.

Buď pokornou vůči Bohu za příkladem Ježíše Krista a sv. Františka.

a) Pokora je ctnost, jež nás uschopňuje, abychom naznávali svou nedokonalost. Musí míti základ i v rozumu i ve vůli. Rozum musí poznávati, jak jsme nepatrní a slabi. Vůle pak musí ochotně připouštět i přát si, aby i druzí poznali naše nedostatky a

věděli, jakými skutečně jsme. Hlavně však musí pokora pronikati naši vůli čili srdce. Chceš-li býti opravdu pokornou, musíš účinně potírati všecku náklonnost k pyšce, samolibosti a ctižádosti, všecko dobré musíš přisovati Bohu. „Ne nám, Hospodine, ne nám, nýbrž jménu svému dej slávu.“ Kdybychom pamatovali na tuto zásadu, usnadnili bychom sobě velmi úkony pokory. Pravá pokora poddává se úplně Bohu, od něhož vše dobré pochází. Apoštol Pavel praví: „Buďte pokorní, považující druhé za vyšší než jste sami“. Sám o sobě praví sice, že v tajemném vidění byl unesen až do třetího nebe a že pracoval více, než kterýkoli jiný z apoštolů; a přece nazývá sebe sama nedochůdčetem, nejmenším z apoštolů, jenž není hoden, aby slul apoštolem, jelikož pronásledoval církev Boží. Mysleme často na své hříchy a na veřejné a skryté přednosti, jež snad bližní náš má z milosti Boží, a pak budeme s to, abychom druhé cenili výše než sebe. Uvážíme-li dobře tyto okolnosti, pochopíme, že úžasná pokora světců nebyla strojenou přetvářkou, nýbrž upřímným přesvědčením.

b) Nejkrásnějším a nejvznešenějším vzorem pokory jest božský Spasitel. „Učte se

ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ Nepřišel na svět hledat slávu vlastní, nýbrž slávu svého nebeského Otce. „Oslavuji-li se já sám, sláva má nic není. Je to Otec můj, jenž mne oslavuje.“ — „Co mne nazyváš dobrým?“, pravil Kristus bohatému mládenci, „nikdo není dobrý, leč jediný Bůh.“ Chtěl tím říci: Nejsem-li Synem Božím, nejsem dobrým; pokud jde o mou lidskou přirozenost samu o sobě, nepřísluší mně přívlastek „dobrý“, jedině pokud je spojena s božskou přirozeností. Božský Spasitel projevils svou pokoru, přijav podobu služebníka, stav se chudým a poslušným až k smrti kříže. Odpočíval v jeslích, po celou dobu svého veřejného působení žil z almužny, dal se ukřižovati a přebývá ve svatostánku — vše to hlásá mocně a názorně jeho chudobu.

A právě podobné okolnosti naskytují se nám v životě sv. Františka. Jak vypravuje jeho životopis, nemohla jej matka porodit, až ji zanesli do stáje. Chudobu zvolil si nevěstou a chotí; neustálé rozjímání a kázání o kříži bylo mu životním úkolem. A jak rád prodléval v chrámě! Z vyžebraných almužen obnovil a připravil tři chrámy, aby se v nich mohly konati bohoslužby. On první připadl

na myšlenku stavěti jesličky a znázorňovati tím aspoň poněkud lidu věřícímu tajemství pokory Spasitelovy. Jesličky tedy, chudoba, kříž a svatostánek učinily jak božského Spasitele, tak sv. Františka vzorem a hlasatelem pokory. Připomínej si tedy často příklad Krista Pána a sv. Františka a buď pokornou jako oni.

c) Božský Spasitel jest nejen učitelem, nýbrž i dárce pokory a to svou naukou a sv. svátostmi. Naukou svou praví nám, že sami — bez Boha — nemůžeme nic dobrého činiti. Milost Boží musí v nás dobré začíti, vyvíjeti a dokonati. Vlastní silou nesvedeme ničeho. Potřebné milosti poskytují pak nám hlavně svátosti. Pokořuj se tedy před Bohem, především když přijímáš sv. svátosti, nejvydatnější prostředky milosti. Zpovídáš-li se, konáš-li své každodenní zpytování svědomí, modlíš-li se „konfiteor“ čili všeobecné vyznání hříchů, čiň to s upřímnou pokorou. Díš-li při skutečném nebo duchovním přijímání: „Pane, nejsem hodna, abys vešel do srdce mého“, nebo vzýváš-li Beránka Božího, jenž snímá hříchy světa, máš příležitost pokoriti se jako setník z Kafarnaum, jako sv. Jan Křtitel a jako celník v chrámě. Všichni

světci a světice vyznamenávali se pokorou. Největší byla pokora Pána Ježíše, velikou byla pokora bl. Panny Marie a velikou též pokora serafinského otce Františka. — Dej se vésti těmito příklady a miluj a pěstuj pokoru. Slyš Pána Ježíše: „Buďte prosti jako holubice, skromni a bezelstni jako děti. — Nebudete-li jako maličcí, nevejdete do království nebeského. Kdo se poníží jako dítě, bude prvním v království nebeském.“ — A Maria, osvícená Duchem sv. volá: „Sesadil mocné s trůnu a povýšil nízké“.

Druhá pravda.

Buď pokornou vůči svým představeným za příkladem sv. otce Františka.

a) „Cti Boha ze vší duše své a ke kněžím uctivě se měj,“ praví moudrý Sirach ve St. zákoně. Pokorná poslušnost vůči církevním představeným je známkou vyvolení. Sv. František nebyl knězem, ale pokorným řeholníkem. Svým spolubratřím snažil se vštípit pokornou poslušnost vůči církev. představeným a předcházet jim dobrým příkladem. Jsa v pochybnosti, jaké povolání by měl zvoliti, odebral se do chrámu

a při mši sv. slyšel slova evandělia: „Neopatřujte si zlata ani stříbra ani mědi do svých opasků“. Po mši svaté prosil kněze, aby mu slova ta vysvětlil a poznal, že životním jeho úkolem jest evandělická chudoba. „Cti Boha a ke kněžím uctivě se měj.“

Pozvolna přidružovali se k sv. Františkovi společníci, a sv. František cvičil je v pokoře, chudobě, sebemrtvení a v hlásání slova Božího. Když pak se počet jejich stále množil, pravil jim: „Vidím, milí bratří, že Bůh chce rozmnožiti náš počet. Pojdme tedy k sv. římské církvi a oznamme papeži, co Bůh skrze nás vykonal, abychom s dovolením a dle rozkazu papežova pokračovali v díle, jež jsme započali.“ Pak sepsal řeholní pravidla a odebral se s bratřími do Říma. Jeden z bratří byl zvolen za představeného, svatý František chtěl pokorně poslouchati. Biskup Quido z Assisi a kardinál Jan od sv. Pavla, biskup sabinský podporovali sice prosbu Františkovu, ale papež Innocenc III. váhal přece potvrditi předloženou řeholi. Až když byl od Boha pobídnut dvojím viděním, potvrdil nový řád, vysloviv se o Františkovi: „Věřu, toť muž, jenž bude mocně podpíratí církev Boží“.

Asi v srpnu r. 1209 složil František před papežem slavné sliby. — Jak sv. František ctil kněze, vysvítá ze slov, jež často opakoval: „Kdybych potkal současně anděla a kněze, políbil bych napřed ruku knězi a pak andělovi“. — Z příkladu sv. Františka učme se tedy pokoře a uctivosti k církevním představeným.

b) Cti též pokorně své řeholní představené. Sv. František měl sice první právo, aby byl představeným, a přece nechtěl z pokory úřadu toho přijati. Kromě lásky k Bohu byla láska k chudobě a pokoře jeho nejvýznačnější ctností. Co se přičií pravé pokoře? Ctižádost, pýcha a ješitnost. Kolik škody natropí tyto neřesti nejen ve světě, ale i v posvátných prostorách klášterů! Potírej tyto náruživosti za příkladem serafinského otce Františka. Nezávid' svým představeným a nepachti se po čestných úřadech. Jsou sice důstojností, ale ještě více jsou břemenem a ukládají velikou zodpovědnost. Povolal-li tě Bůh k úřadu představené, zastávej svůj úřad dle zásady Ježíše Krista: „Nepřišel jsem, aby mně bylo slouženo, nýbrž, abych sloužil“, a jak jinde dí: „Kdo chce býti prvním v království nebeském,

budiž sluhou všech“. Zastávej tedy úřad představené s velikou pokorou a sebezapřením a nepozdvihuj se pyšně nad své spolusestry. Jak vlídně těšil sv. František své společníky, když jim bylo v Assisi přebývati v těsném domku: „Bratří, milí bratří, z chyšky jde se do nebe rychleji než z paláce“. Následuj tuto prostotu srdce a pokoru sv. Františka a zpříjemňuj svým podřízeným jeho poslušnosti svou pokorou a moudrou opatrností.

c) Podvoluj se pokorně rozkazům svých představených. Jsou-li ti tyto rozkazy proti mysli, tož bude oběť tvé poslušnosti a pokory tím záslušnější. Sv. František čekal trpělivě a pokorně, až papež Innocenc III. řeholi jeho uznal a potvrdil. Necítil se uraženým, když se všichni kardinálové, až na jednoho, vyslovili proti němu. A Bůh odměnil podivuhodně jeho pokoru a trpělivost. — Nebuď nedůtklivou, nevrlou a podrážděnou, když tě představení kárají, trescou nebo zásluh tvých neuznávají. Nezasluhuješ-li výtky a trestu, raduj se, že můžeš něco trpěti pro Krista. Kolik výčitek, pohany a výsměchu bylo s počátku zakusiti svatému Františku! Vždyť i otec a příbuzní jím po-

hrdli a zřekli se ho. Světec však se radoval, že tím více mu Bůh bude otcem. I matka zapomene na dítě své, ale Otec nebeský nezapomene na nás nikdy. To musí nám býti útěchou ve všech zkouškách. — Byla-li jsi však pokárána a potrestána zaslouženě, tož děkuj za to a lituj pokorně svých chyb, neboť pokorným dává Bůh milost svou.

Třetí pravda.

V obcování se spolusestrami buď pokornou za příkladem sv. Františka.

a) Člověk v pravdě pokorný uznává i na spolubližním dobré, jež mu Bůh udělil. Láska a pokora jsou sestry, dvojčata, jichž nesmíme rozlučovati. Co sv. Pavel praví o lásce, platí i o pokoře. Tedy láska i pokora jsou trpělivy a dobrotivy; nezávidí a nečiní nic na chloubu. Nejsou naduty, nejsou ctižádostivy, nejsou sobecky; nejsou nedůtklivy, nejsou podezřívavy; neradují se z nepravosti, ale radují se z pravdy. Snažíme-li se, abychom si osvojily tyto vlastnosti pravé lásky a pokory, nebude nám nesnadno žíti se všemi v míru. Bez lásky a pokory není mír a pokoj možným.

Pohlížej tedy na duši své spolusestry jako na přirozený obraz Boží. „Což nemáme všichni jednoho otce? Nestvořil nás jeden Bůh? Proč tedy pohrdá každý z nás bratrem svým?“, dí prorok Malachiáš. — Božský Spasitel přišel však na svět, aby u nás obnovil nejen obraz Boží přirozený, nýbrž i nadpřirozený. Dbej tedy a važ si u své spolusestry ještě více tohoto nadpřirozeného obrazu Božího, jenž byl obnoven předrahou krví Ježíše Krista. Pamětlivá jsoú této pravdy víry, osvědčuj vůči svým spolusestrám křesťanskou pokoru a uznávej radostně vše, co mají na sobě dobrého. Dle těchto zásad jednal sv. František a vychovával též své spolubratry. Nazval je „menšími bratřími“, aby jim připomněl, že celá budova křesťanské dokonalosti může spolehlivě spočívat jenom na pevném základě pokory.

b) Sv. František byl přísným k těm, kteří již delší čas žili v řádě, ale velmi mírným a shovívavým k nováčkům a začátečníkům v duchovním životě. Řídil se napomenutím Pána Ježíše: „Třtiny nalomené nedolom a knotu doutnajícího neuhas“. Jako všichni světci a světice, byl i sv. František

na sebe přísným, k druhým však, hlavně k začátečníkům, velmi mírným. Pozoroval-li tedy, že spolubratři upřílišují svůj půst a jiná kajicná cvičení, polevil na čas ve své obyčejné přísnosti, aby je svým příkladem pohnul k opatrné umírněnosti. Říkával: „Ctnost musí se řídití moudrou umírněností“. Kdo má pravou lásku a pokoru, začne s dílem ctnosti vždy u sebe.

c) Aby se mohl ponížiti a dáti druhým příklad pokory, vzpomínal sv. František často na hříchy své mladosti a mluvil o nich. Jako sv. Pavel sám sebe nazval nejmenším z apoštolů, podobně chtěl býti sv. František nejmenším z „menších bratří“. Především měl to uznati jeho zpovědník bratr Lev. Proto žádal po něm kdysi, aby vyznal, že František zasloužil peklo. Bratr Lev nebyl však s to, aby to vyslovil, nýbrž začal velebiti milosrdenství Boží, jež povyšuje ty, kdož sami se ponížují. „Ó pokoro, jak jsi veliká a jak velikými činíš ty, kdož tě milují a pěstují!“ — A věru velikým učinila pokora našeho serafinského otce Františka. Následujme jeho příkladu, snažíce se především chyby a hříchy své poznati, jich litovati a pokud toho třeba, k nim se i

přiznati. Nehledme na třísticku u spolusestry, nýbrž pozorujme trám v oku vlastním. Nesudme druhých, abychom nebyly souzeny, nezavrhujme, abychom nebyly zavrženy. Ve svých úsudcích o spolusestrách budme shovívavými, v obcování s nimi laskavými, přívětivými a ochotnými. Nepříčí se ovšem pokoře, udělíme-li bližnímu za nesnadných okolností dobrou radu. Chceme-li však vždycky všecko lépe věděti a všemu lépe rozuměti než druzí, prozrazujeme velikou pýchu a domýšlivost. Pokusme se tedy následovati aspoň jednu ctnost sv. Františka — pokoru. Aby pak nám to bylo snadnějším, prosme jej důvěrně o přímlovu.

Večerní rozjímání.

O milosrdenosti k chudým a trpícím.

- Příprava:** 1. Představ si Pána Ježíše, an dí:
 Buďte milosrdni, jakož i Otec váš
 milosrdný jest.
2. Pros o podobnou milosrdnou lásku,
 jako měl Pán Ježíš.

I. Buď milosrdnou k chudým a trpícím.

II. Prokazuj milosrdenství nemocným a hříšníkům.

III. Buď milosrdnou k dětem, vdovám a sirotkům za příkladem Pána Ježíše a sv. Františka.

První pravda.

Buď milosrdnou k chudým a trpícím jako Pán Ježíš a svatý František.

a) Naše řehole praví: „Hlavním úkolem sester jest sebeposvěcení. K tomuto hlavnímu úkolu druží se další velmi důležitý úkol, totiž: pracovati vším úsilím dle předpisu řeholních stanov o blaho lidské společnosti. Proto se má kongregace zabývati především vyučováním a výchovou mládeže a ošetřováním chudých, nemocných a sirotků. Tato činnost jest všem sestrám a každé zvláště uložena za svatou povinnost, kterou mají co nejhorlivěji plniti dle rozkazu představených.“ — Božský Spasitel dí o sobě: „Duch Páně nade mnou; proto pomazal mne, poslal mě kázat evandélium chudým“. Dobrovolně se uvolil býti chudým, aby mohl tím snadněji pečovati o chudé. „Blahoslaveni chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.“

Též sv. Františkovi vštípil Bůh zvláštní lásku k chudým. Hned v mládí zavázal se slibem, že žádnému chudáku, jenž jej poprosí „pro Boha“, neodepře almužny. Slib tento líbil se Pánu tak, že zvláštním viděním vybídl Františka, aby si chudobu zvolil za nevěstu a choť. Když pak sv. František zakládal svůj řád, zavázal sebe a své bratry k úplné chudobě; vše, co měl, rozdal chudým a vyžebrával si, čeho potřeboval na živobytí. V chudých viděl bratry a miláčky božského Spasitele. „Co jste učinili jednomu z nejmenších bratří mých, mně jste učinili.“ Tímto vybídnutím Pána Ježíše řídil se sv. František co nejdokonaleji a naváděl k tomu též bratry své. Proto se na něm splnilo doslovně též zaslíbení Páně: „Amen, amen pravím vám: Kdo věří ve mne, bude i on činiti skutky, které já činím, ano větší nad ty bude činiti, neboť já jdu k Otci“. Sv. František byl velikým divotvorcem; ale větším ještě a obdivuhodnějším byl svou láskou k chudobě a k chudým.

b) I ty, milá sestro v Kristu, bylas povolána míti podíl na milostiplném životě a působení Ježíše Krista a sv. Františka. Zaslíbila jsi se tomu slibem dobrovolné chu-

doby a slibem, že se věnuješ službě chudých a trpících. Raduj se z toho a učiň se hodnou této milosti, plníc svědomitě vše, co dle předpisu sv. řehole, máš činiti pro chudé. Miluj chudé jako zvláštní miláčky božského Spasitele, jenž vše, co prokazuješ chudým, cení a odměňuje tak, jako bys to prokazovala jemu samému. Rozvažuj, co Pán Ježíš vykonal pro chudé a trpící sám osobně a skrze světce své. Kdo by se neobdivoval milosrdné lásce serafinského otce Františka nebo sv. Alžběty Durynské? „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“ V chudých prokazuj milosrdenství samému Pánu Ježíši, jenž, jak slibuje, nenechá bez odplaty ani číše čerstvé vody, kterou podáme žíznivému.

c) Služba, kterou milosrdné sestry prokazují chudým v chudobincích, spojena jest ovšem s nemalými oběťmi a obtížemi. Kolikrát budí v nich všelicos přirozenou ošklivost, kterou nutno přemoci. Ale popatř jen na vznešený příklad sv. Františka a viz, jak on se přemáhal v podobných případech. Ač byl s ynem bohatého kupce a z mládí vychován v pohodlí a přepychu, oblekl přece šat žebrácký a se žebráky chodil po almužně a jedl odpornou míchaninu různých pokrmů. Nač to

činil? Aby se stal podobným Spasiteli a chudé aby získal Kristu, jenž opustil bohatství nebes, abychom my zbohatli jeho milostí. Pros Pána Ježíše, aby ti na přímluvu sv. Františka udělil něžnou lásku k chudým a svědomitou pečlivost o jejich potřeby. Chybila-lis v tom ohledu, lituj toho a obnov a utvrď v sobě křesťanskou lásku a milosrdenost. Na světě je mnoho bídy a chudoby; ale křesťanské milosrdenství, vyplývající z lásky k Bohu, může mnohým chudším pomoci a mnoho bídy odstraniti.

Druhá pravda.

Prokazuj milosrdenství nemocným a hříšníkům za příkladem Pána Ježíše a sv. Františka.

a) Buď milosrdnou k nemocným a hříšníkům. Proč klademe nemocné a hříšníky vedle sebe? Vyplývá to ze zásad křesťanské lásky. Nemoc a hřích nesouvisejí ovšem vespolek nezbytně. Neboť když se apoštolové o člověku od narození slepém domnívali, že jeho slepota je trestem za hřích, pravil Pán Ježíš: „Ani on nezhřešil, ani jeho rodiče, nýbrž aby se na něm zjevily skutky Boží“. Nicméně uvádí přece Písmo sv. nemoci do

příčinné souvislosti s hříchem, jelikož mají jakýsi vztah na hřích buď dědičný, nebo osobní nebo na dílo vykoupení vůbec. Zázraků, jimiž Pán Ježíš udravoval nemocné, používá sv. evandělita Matouš za důkaz, že Kristus Pán je Mesiášem od proroků předpovědným, an se na něm splnilo, co předpověděl Isaiáš: „On přijal mdloby naše a nesl neduhy naše. On uzdravoval všechny nemoci a mdloby“. Tělesné nemoci jsou po názoru Písma sv. obrazem hříchů. Pán Ježíš hojil obyčejně s tělesnou chorobou i nemoc duše, a užíval často potěšných slov: „Jdi, víra tvá tě uzdravila, hříchy jsou ti odpuštěny; jdi a nehřeš již. Hle, jsi zdráv, nehřeš již, aby se nepříhodilo něco horšího.“

b) Za příkladem Krista Pána ujímal se i sv. František nejen chudých, nýbrž i nemocných a hříšníků. Ošetřoval laskavě nemocné a mnohdy je zázračně uzdravil. Malomocenství hnusilo se mu velice; přemohl však hrdinsky tento přirozený odpor. Ne-daleko Assisi potkal kdysi sv. František malomocného, jenž jej prosil pro Boha o almužnu. Františka pojala ošklivost. Pamětliv jsa však svého slibu, že nikdy neodepře chudákovi almužny, přemohl se, slezl s koně, dal malo-

mocnému almužnu, políbil jej a dal se od něho políbiti. Pak vsedl opět na koně a jel dále. Malomocný nenadále zmizel; Kristus Pán sám v podobě malomocného žebráka přijal od Františka almužnu a polibek. Od té doby byl sv. František přítelem a sluhou malomocných. Kdo nezná podobný zázrak ze života sv. Alžběty Durynské? Sv. František uložil sobě a svým bratřím za povinnost ošetřovati a těšiti nemocné a spolu pečovati o spásu jejich duše. Kolik vykonaly tři řády sv. Františka pro tělesně a duchovně nemocné!

c) Ošetřování nemocných z lásky ke Kristu a za příkladem sv. Františka je též úlohou milosrdných sester křížových. Svatá řehole předpisuje: „Činnost sester při obsluze nemocných jest veledůležitá, poněvadž kongregace nechce ošetřovati pouze tělo nemocných, nýbrž chce též pečovati o duši, ušlechťovati ducha a těšiti srdce“. Aby však sestry dovedly tuto vznešenou službu lásky konati opravdu svědomitě, ať si představují často zářivý příklad sv. Františka. Ať prosí o lásku Kristovu a láska tato ať je pak pudí, aby se horlivě i vřele ujímaly nebohých, nemocných a zároveň nezapomínaly

na spásu jejich duše. Neboť „co prospěje člověku, byť celý svět získal, na duši však škodu trpěl?“ Nemoc a smrt jsou dvě těžké metly, jež od okamžiku prvního hříchu bolestně šlehají lidstvo: jsou to však též dva výmluvní missionáři, pracující velmi účinně na vinici Páně. Z tohoto stanoviska mají pohlížeti na nemoci a smrt sestry, jež ošetřují nemocné, jakož i ony, jež jsou samy nemocny. Mají-li na paměti, že, ošetřující nemocné, neslouží chorým lidem, nýbrž samému Pánu, nedopustí se jistě nedbalosti. „Nemocen jsem byl a navštívily jste mne.“ Marie a jiné zbožné ženy následovaly Pána Ježíše cestou křížovou, stály pod křížem a prokázaly mu poslední službu lásky, provázejíce jej ke hrobu. A jak bohatě odměnil se jim božský Spasitel! Věnuj se tedy obsluze nemocných s posvátnou radostí v duchu Pána Ježíše a sv. Františka dle předpisu sv. řehole. Pamatuj však též, abys, pomáhajíc druhým v tělesné nemoci, neutrpěla škodu na vlastní duši.

Třetí pravda.

Buď milosrdnou k dětem, vdovám a sirotkům za příkladem

Ježíše Krista a svatého Františka.

a) Písmo sv. odporučuje naší lásce především dítky, chudasy, vdovy a sirotky a vůbec každého, kdo je duševně nebo tělesně nebohým. Proto se též naše kongregace ujímá dítek ve školách a sirotčincích. Písmo sv. dí: „Neutiskujte vdov a sirotků, neutlačujte cizinců. Náboženství čisté a neposkvrněné u Boha a Otce toto jest: Navštěvovati vdovy a sirotky v jejich soužních“. Spatřiv zarmoucenou vdovu naimskou, byl božský Spasitel tak dojat, že vzkřísil jejího mrtvého syna. Umíraje na kříži, staral se o svou Matku, jež byla tehdy již vdovou. I tobě se naskytuje často příležitost, v chudobincích, v asylech pro staré lidi nebo při obsluze nemocných prokázati skutky křesťanského milosrdenství vdovám a sirotkům. Plň tento úkol s křesťanskou láskou, opatrností a šetrností.

A jak miloval Pán Ježíš dítky! „Nechte dítek a nebraňte jim přijíti ke mně, neboť takových jest království nebeské. Kdo přijme jedno takové pachole ve jménu mém, mne přijímá. Vizte, abyste nepohrdali některým z těchto maličkých; neboť pravím vám, že

andělé jejich v nebesích stále patří na tvář Otce mého, jenž jest v nebesích. A Otec můj nebeský chce, aby ani jedno z těchto maličkých nezahynulo.“ Jak laskavě žehnal dítky a jejich matky! A jaká soustrast vyznívá ze slov, jež pronesl k ženám jerusalemským, kráčeje cestou křížovou: „Dcery jerusalemské, neplačte nade mnou, nýbrž samy nad sebou plačte a nad svými dítkami“. Zásady tyto odporoučí božský Spasitel všem, jimž je svěřeno opatrování a výchova dítek.

b) Sv. František prováděl tyto zásady Kristovy s velikou horlivostí a láskou a odporučoval je svým řeholním bratřím. Navštěvoval nejen nemocnice, nýbrž i ochranné a výchovné ústavy pro dítky. Bratřím svým odporučoval především péči o dítky prostého lidu. Sám byl velikým přítelem dítek, a matky prosily jej často, aby požehnal jejich dítky. Když byl papež Mikuláš III. ještě dítkem, požehnal jej sv. František a předpověděl, že dítko to se stane slavným; podobně bylo tomu se sv. Bonaventurou. Nevinné dítky připomínaly sv. Františkovi božské dítko betlemské. Aby pak i v lidu vzbudil úctu a lásku k dětství Páně, zavedl dojemný zvyk stavěti jesličky. Když je ponejprv postavil u

Greccio, projevil na tom božský Spasitel zálibu zázračným úkazem. Jan Velita, muž veliké svatosti a očitý svědek, sděluje, že spatřil v jesličkách překrásné spící dítě, jež František něžně objímal, jako by je chtěl zbuditi. Milujme tedy i my děti z lásky k milému Ježíškovi.

c) Je-li ti uloženo vychovávat i opatrovat děti ve školách, sirotčincích a chudobincích, konej svůj úkol svědomitě a s láskou. Povolání toto poskytuje jistotně mnoho přirozených i nadpřirozených radostí, ale ani o kříž a trampoty a nesnáze není potíže. Vždyť, jak praví Písmo svaté: „Člověk jest ku zlému nakloněn od mladosti své“. Ukazuje se to hned u dětí. A dnes, kdy život rodinný pozbyl mnoho ze svého křesťanského rázu, jeví se zlé následky dědičného hříchu tím nápadněji. Co vybudovala dobrá výchova školní, bývá často zničeno vlivem domácnosti, v níž dítě žije. Tu potřebuje vychovatelka veliké trpělivosti, obezřetnosti a rozhodnosti, hlavně pak mnoho modlitby. „Beze mne nemůžete činiti nic“, praví Kristus Pán. Výchovné pomůcky katolické církve jsou nevyčerpatelné; použijme jich tedy. Připomeňme si mocnou přímluvu

sv. rodiny a milosti, jež tak hojně plynou ze sv. svátostí. Vzávejme často a pobožně Ducha sv. o pomoc a doporučujme sebe a dítky sv. andělům strážcům. Lidská moudrost sama sebou nepostačí; Boží milosti a síle je všecko možno. Taž se sebe samé, zda příčina, že se tvá výchovná práce snad málo daří, není v tom, že se málo modlíš a příliš své obratností důvěřuješ. Snaž se dávatí dítkám vždy dobrý příklad. V sirotčincích a chudobincích, kde jsou dítky kolem tebe celý den, je dvojnásobně nutno, abys se měla na pozoru, nechceš-li dáti maličkým pohoršení. Maje na zřeteli Písmo svaté, považoval sv. František duši každého křesťana za chrám Ducha sv. a za příbytek nejsv. Trojice. Víme to z jeho listu ku křesťanstvu. Řiďme se jeho příkladem. Očistme napřed vlastní srdce a pak dovedeme vychovávatí účinně i mladé duše pro Boha.

Všecky sestry nemohou ovšem spoluúčinkovati na skutcích tělesného milosrdenství; některé jsou nemocny a k práci neschopny. Všecky jsou však s to, aby aspoň svou modlitbou podporovaly skutky milosrdenství, jež koná naše kongregace.

Listopad.

O dušičkách v očistci.

Ranni rozjímání.

O smrti.

Příprava: 1. Představ si, že ležíš na smrtelné posteli.

2. Pros o šťastnou hodinku smrti.

I. Hodina smrti je vážná a hrozná.

II. Smrt hříšníka a smrt spravedlivého.

III. Příprava na smrt.

První pravda.

H o d i n a s m r t i j e v á Ź n á a
h r o z n á.

a) Člověk má silný a přirozený pud zachovati svůj tělesný život. Vší mocí snaží se, aby žil co nejdéle. Umírání tedy, jímž se duše odlučuje od těla, působí mnoho a krutých bolestí. Nastává bolestný zápas mezi životem a smrtí. Již z této příčiny je smrt cosi krušného. Smrt je však dále trestem za hřích. „Budeš-li jísti z tohoto stromu,

umřeš“, pravil Bůh v ráji prvnímu člověkov. Když pak prarodiče Boha přece neposlechli, uvalili na sebe pokutu smrti, a Bůh ji nad praotcem naším vyřkl výslovně: „Prach jsi a v prach se obrátíš“. Smrt je tedy trestem za hřích. A jelikož jsme v Adamu všichni zhřešili, musíme všichni zemřít. „Uloženo, jest lidem jednou zemřít, a potom soud.“ Smrt je trpká a krušná, poněvadž přišla na svět závistí ďáblou; neboť Bůh určil člověka půuodně k nesmrtelnosti. Ďábel je vrahem od počátku. Smrt jest nepřitelem člověčenstva. „Smrt jest nepřitelem, jenž bude naposled zničen“, píše sv. ap. Pavel. Od okamžiku prvotního hřichu panuje smrt nad lidským pokolením. „Prach navrátí se do země, odkud byl vzat, a duch navrátí se k Bohu, který jej dal.“ Smrt je tudíž nutně krutá a hrozná, ana je tak těsně spojena s hřichem a ďáblem. Tělesná smrt je obrazem duchovní smrti — smrtelného hřichu. Umírání a hniloba těla představují nám velmi názorně osudné následky těžkého hřichu. Smrt je důrazným kázáním proti hřichu a hříšným vášním. Rozjímej tedy často o smrti, a rozjímání toto bude tě odstrašovat od hřichu. „Ve všech skutcích pa-

mětliv buď posledních věcí svých a na věky nezhřešíš.“

b) Smrt je též proto tak hroznou a děsivou, jelikož ďábel všemožně na umírajícího dotírá, aby jej naplnil malomyslností a zoufalstvím. Kdo ďáblu vzdoroval a pevně ke Kristu Pánu se vinul, dokud byl zdrav, tomu se není příliš báti útoků ďábelských ani v zápase smrtelném. Kristus přemohl smrt a ďábla, takže můžeme nyní volati: „Kde jest, ó smrti, osten tvůj? Kde jest, ó peklo, vítězství tvé?“ Kdo však chce při smrti zakusiti potěchy Kristovy, musí si za živa všímati jeho naučení a milostí. K ničemu pak nepobízel Pán Ježíš tak důrazně, jako abychom se dobře připravovali na smrt. Poslední dny svého života mluvil k apoštolům takořka jen o smrti a soudu. „Království nebeské násilí trpí a ti, kteří násilí činí, uchvacují je.“

c) Křest zbavuje sice člověka dědičného hříchu; nicméně i tu zůstává smrt trestem a bědným následkem dědičného hříchu. Člověk zhřešil, chtěje se povýšiti k nebesům; byl však svržen až do pekla. Chtěl býti rovným Bohu, stal se však kořistí smrti a hniloby. Proto nám St. Zákon

představuje dlouhý život jako odměnu spravedlnosti, krátký život jako trest za hřích.

Vykoupením Kristovým povstal ovšem jiný názor na smrt. Kristus Pán nechtěl odstraniti všecky následky dědičného hříchu, ani tělesnou smrt, jež vládne dále. Z vůle Boží má smrt důrazně napomínati k pokání a k sebezáporu a připravovati na život věčný. „Na světě nemáme trvalého místa, nýbrž hledáme budoucí.“ Jsme zde jen cizinci a poutníky; pravá naše vlast je v nebesích. Každý věrný křesťan může volati se svatým Pavlem: „Přeju si zemřítí a býti s Kristem“. Od doby Kristovy není tedy smrt již tou měrou trestem jako dříve. Utrpením a smrtí Páně stala se nemoc, utrpení a smrt člověka posvátnou a záslužnou. Po smrti pak můžeme se těšiti na nebe a netřeba se nám báti dlouhého vyhnanství v předpeklí. Takovou smrt může očekávati jen spravedlivý, nikoli však hříšník. — Můžeš doufati, či jest se ti chvěti bázní, vzpomeneš-li na smrt? Přemýšlej o tom vážně.

Druhá pravda.

Smrt hříšníka a smrt spravedlivého.

a) „Smrt hříšníka jest velmi zlá“, praví Žalmista. „Spravedlivého oslaví a odmění Bůh na věky. Hříšník to uzří a hněvati se bude; zuby svými skřípěti a chřadnouti bude i žádost hříšníků zahyne.“ (Žalm 111) 10.) Kniha Moudrosti líčí nám velmi názorně úžas hříšníků, jejich bezmeznou úzkost a zoufalost a věčnou záhubu. „Tedy státi budou spravedliví ve veliké stálosti proti těm, kteří je sužovali. Vidouce je hříšníci, budou se kormoutiti bázní hroznou a diviti se budou náhlosti jejich nena-dálého jejich spasení. V úzkosti srdce svého lkáti budou: To jsou ti, kteří nám byli kdysi na posměch a za přísloví potupy. My nesmyslní, měli jsme život jejich za bláznovství a konec jejich za bezecný. Aj, jak jsou počtení za syny Boží a mezi svatými jest los jejich“. Pak zachvátí hříšníky nesmírné zoufalství a všecka naděje jejich zahyne. Přijdou na místa, kde vládne nárek a skřipot zubů, kde červ svědomí neumírá a oheň trestající spravedlnosti nehasne. Tak líčí Písmo sv. osud hříšníka.

b) Tak to dopadne s každým hříšníkem, jenž nekajicně skoná. Povede se vlažné, nedbalé, nekajicné řeholnici lépe? Kdo stojí

vysoko, padne hluboko. Svými řeholními sliby a milostmi, jež jí řeholní stav poskytuje, stojí řeholnice výše než obyčejný křesťan. Stane-li se vlažnou, nedbalou a zatvrzelou, bude pád její tím hroznější. Sama se musí přiznati, jak byla nevděčnou a lehkomyšlnou, promarnivši tolik milostí Božích. Jak nešťastnou bude se cítiti na smrtelném loži! Zlý duch, jenž svědomí její dříve chlácholil a jí namlouval, že hříchy její jsou vlastně jen přirozené lidské slabosti, na smrtelném loži děsí a trápí tím více její svědomí. Dříve jí vymlouval bázeň před hříchem a nyní ji dohání k trudnomyslnosti a beznadějnému zoufalství. Proto se měj na pozoru. Duch, jenž tvou neposlušnost k sv. řeholi schvaluje, jenž svědomí tvé svádí k lehkomyšlnosti a povrchnosti, není dobrý duch. Nesmíš a nemáš mu důvěřovati; jest lhářem a vrahem od počátku. Dokud jest čas, roztrhni vazby a rozlom pouta, jimiž tě svírá. Vrať se z bludných cest do otcovského domu, kaj se a drž se pečlivě pravidel sv. řehole.

c) „Vzácná jest před očima Hospodinovýmá smrt svatých jeho.“ (Žalm 115, 15.) Ano, nade všecko vzácná je smrt spraved-

livých, jelikož božský Spasitel nedopouští, aby byli zbaveni života milosti. Kdo věří v Krista má život věčný; ba i když zemře, bude žíti. „Amen, amen pravím vám: Kdo slyší slovo mé a věří tomu, jenž mne poslal, má život věčný a soudu nepropadá, nýbrž přešel ze smrti do života.“

Řeholnice, jež zachová až do konce věrnost Pánu, obdařena bude v poslední nemoci velikou trpělivostí a důvěrou v Boha. Může pak říci s apoštolem Pavlem: „Dobrý boj jsem bojovala, víru jsem si zachovala, teď dá mi spravedlivý soudce korunu spravedlnosti“. Víra a naděje její bude mocně posílena. Poněvadž vždy žila v duchu kajicnosti, přijme též kajicně svátosti umírajících, které ji potěší, posílí a připraví na cestu do věčnosti. Božský Spasitel smaže jí s duše zbytky hříchů a křehkostí a řekne jí: Pojď, nevěsto má, a přijmi korunu, kterou jsem přichystal svým věrným!“ Bude připočtena k opatrným pannám, poněvadž každodenně do lampy svého života přilévala oleje dobrých skutků a poněvadž před svého Pána a Soudce nepředstupuje s prázdnou, nýbrž s bohatou zásobou zásluh. Božský ženich udělí jí ve smrtelném zápase milost

setrvání, o niž se denně modlila a horlivě snažila. „Dobře, služebnice věrná, že jsi nad málem byla věrnou, nad mnohem ustanovím tebe; vejdi do radosti Pána svého!“ — Co bude naším údělem? Žijme tak, abychom byli připočtení k zástupu vyvolených.

Třetí pravda.

P ř í p r a v a n a s m r t.

a) „Uloženo jest lidem jednou zemřítí, a potom soud.“ Každý člověk ví jistě, že zemře. Nikdo však neví k d y, k d e a j a k zemře. Bude povolán náhle na soud Boží, či bude mu přetrpěti před smrtí dlouhou chorobu? Kdo to ví? Jen Bůh. Moudrá prozřetelnost Boží zakryla nám okamžik smrti neproniknutelnou rouškou. Tato nejistota má nás pobízeti, abychom byly každé chvíle na smrt připraveny. „Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, bděl by celou noc. Tak i vy buďte připraveni, neboť nevíte, v kterou hodinu přijde Syn člověka.“ Kdyby lidé věděli, kdy zemrou, kolik by jich přizvukovalo bezbožníkům, kteří, jak praví Pismo, volají: „Požívejme dobrých věcí, které tu jsou, a užívejme jich rychle. Ověňčeme se růžemi, než uvadnou,“ (Moud. 2,

6, 8.). — Lze sice očekávati, že řeholnice nebude mluvití zrovna tak, jako tito svěťáci; nicméně mohla by snadno upadnouti do vlažnosti a duchovní netečnosti. Proto jest i pro ni velmi prospěšno, že neví, kdy ji zastiňne smrt. Pobízí ji to, aby se každodenně připravovala na smrt a neustále konala dobro. Máme se stále modlití a zároveň nikdy v dobrém neochabovati. Oživujme tedy v sobě stále vědomí přítomnosti Boží.

b) Poněvadž tedy smrt hříšníka je hrozná a neblahá, smrt pak spravedlivého záslužná a blažená, připravujme se na smrt, varujíce se hříchu a žijíce bohabojně. Pošetilo by bylo spoléhati se na mladost a zdraví. Ty nejsou bezpečnou ochranou proti smrti, která je může každého okamžiku povaliti. Staří musí zemřítí, mladí mohou. Modlíme se sice o milost, aby nás Pán Bůh uchrániti ráčil náhlé a nenadálé smrti, a náhlá smrt jest výjimkou. Nicméně jest výjimkou častou. Kolik lidí volá Bůh neočekávaně před svou soudnou stolicí! Případy náhlé smrti chce v nás Bůh vzbuditi spasnou bázeň a chce nám připomněti, že „Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějeme“. Připra-

vujme se tedy na smrt s bázní a třesením „Hrozné jest“, praví sv. Pavel, „upadnouti do rukou Boha živého.“ A což teprve, není-li člověk připraven! Pokořme se před mocnou rukou Páně.

c) I kdyby nám byl popřán dlouhý život, nač odkládati boj proti hříchu a horlivost v dobrém do budoucna, snad až na stará léta? Zlomíme snad snadněji pouta hříchů, až když jsme je hodně dlouho nosily, a když takofka již srostla s naší přirozeností? Neochabne dlouhým odkládáním naše mravní síla? Necháme-li bejlí hříchu bujně vzrůsti, vyplejeme je pak snadněji ze srdce? Bůh jest ovšem shovívavý a milosrdný, a jsou výminečné případy, že člověk lépe umře, nežli žil, jak ukazuje příklad kajícího lotra. Ale řeholní osoby smějí nejméně zneužívatí shovívavosti a milosrdenství Božího. Proto si dnes umiňuji, že se po všecky dny svého života budu připravovati na smrt.

Použiju k tomu každodenních pobožností, jako: zpytování svědomí, rozjímání a duchovního čtení a hlavně týdenní zpovědi. Při každém sv. přijímání, ať skutečném, ať

duchovním, budu prositi Pána Ježíše o šťastnou hodinku smrti. Nevykonám ani jedenkrát večerní modlitby, abych nevzývala Boha o tuto milost. Při bohoslužbách za zemřelé, vzpomenu též na svou nebohou duši. Pobožnost za dušičky v očistci bude mne vždy, zvláště pak tohoto měsíce upomínati, abych se připravovala na smrt. Kdykoli se budu modliti „Zdrávas Maria“, vyslovím pozorně a vroucně poslední slova: „i v hodinu smrti naší“. Uctívati budu vůbec Pannu Marii jako patronku šťastné smrti, jakož i sv. Josefa a sv. Barboru. Použiju především též duchovní obnovy, abych rozjímalá o smrti; a sv. zpověď a sv. přijímání vykonám tak, jako by to bylo naposled v mém životě. Též světici, jejíž jméno mi dáno, budu vzývati o milost šťastné smrti. Byla-li jsem v minulosti nedbalou a povrchní v přípravě na smrt, napravím to v budoucnosti a pevně si to dnes umiňuji. Uděl mi k tomu, o Bože, milost svou!

Večerní rozjímání.

O soudu.

Příprava: 1. Představ si, že stojíš před soudnou stolicí Boží.

2. Pros o milostivý rozsudek.

I. Rozjímej o všeobecném soudu.

II. Rozjímej o soudu, jímž Ježíš Kristus hned na světě stihá jednotlivce, rodiny a národy,

III. Rozjímej o soukromém soudu, jenž následuje hned po smrti.

První pravda.

Rozjímej o všeobecném čili posledním soudu.

a) Písmo sv. dosvědčuje, že spolu se zánikem světa konati se bude všeobecný nebo poslední soud. „Když pak přijde Syn člověka ve své velebnosti a všichni andělé s ním, tu posadí se na trůn velebnosti své, a shromáždění budou před ním všichni národové“, praví Pán Ježíš. A sv. Jan píše ve svém Zjevení: „Viděl jsem mrtvé, veliké i malé, stojící před trůnem“. Kristus Pán vyjádřil za své učitelské činnosti tuto pravdu

častěji a to buď výslovně nebo podobenstvími. Zvláště však výrazně hlásal ji poslední dny před svou smrtí. Předpověděl apoštolům zkázu Jerusalema a spojil s tím velkolepý popis posledního soudu. Vykládal jim dále podobenství o pošetilých a opatrných pannách a připojil k tomu opět líčení posledního soudu. Úmyslem jeho bylo povzbuditi apoštoly, aby se modlitbou a bdělostí připravovali na soud Boží. Téměř všechna podobenství, jež Pán Ježíš přednesl poslední dny svého života, sledují tento cíl.

Též církev sv. upomíná nás často na poslední soud, opakujíc nám podobenství a řeči Páně. První a poslední neděle církevního roku ukazují nám poslední soud, jak jej dle slov Páně vyobrazil sv. evandělita Lukáš a Matouš. Denně modlíme se v apoštolském vyznání víry: „Odtud přijde soudit živé i mrtvé“. Nač to stále připomínání posledního soudu? Církev sv. chce v nás vzbuditi spasnou bázeň, bdělost a kajicnost a chce nás přiměti, abychom vážně pojímali život. „Začátek moudrosti jest bázeň Boží.“ — Jistě je též povinností řeholnice, aby prosila Ducha sv. o ctnost svaté bázně a rozjímáním o soudu, aby ji v srdci svém udržovala a rozmnožovala.

b) „Uloženo jest lidem jednou zemřítí, a potom soud.“ „Všichni se zajisté musíme ukázati před soudnou stolicí Kristovou.“ Hned po smrti bude ovšem každý zvlášť souzen soudem soukromým. Ale obojí soud, i soukromý i všeobecný, má stejný výsledek. Soud všeobecný jest jen velkolepým a slavným potvrzením soudu soukromého. Soudem všeobecným má všemu lidstvu ozřejměti Boží dobrota, moudrost, milosrdenství a spravedlnost. Ježíš Kristus, Spasitel člověčenstva, zjeví se ve své nebeské slávě jako Soudce a Pán andělů a lidí; spravedliví budou před celým světem oslaveni a obdrží zaslouženou odplatu, zavržence pak stihne hrozné zahanbení a zasloužený trest na těle i duši. Ve kterém zástupu budu já? Běda mně, octnu-li se jako řeholnice mezi zavrženci! Víra nás učí, že křest, biřmování a svátost kněžství vtiskují duši nezrušitelné znamení. Znamení tato budou na věky znatelná, jak na spravedlivých, zvyšující jejich slávu a odplatu, tak na zavržených, zveličující jejich zahanbení a trest. Sliby svými zasvěcuje se řeholnice božskému Spasiteli a slibuje mu slavně věrnost, podobně jako svátostí křtu a biřmování. Řeholní sliby nevrtiskují sice duši jako

křest a biřmování nezrušitelného znamení; řeholní osoby budou nicméně jak v nebi tak v pekle rozeznatelný od ostatních křestanů. Na posledním soudu spatří to veškero lidstvo. Jaká radost, bude-li ti řeholní tvůj stav původem větší slávy! Jaká však hanba, připraví-li ti ještě horší zavržení! Představme si často okamžik posledního soudu a vzbuzujme spasnou bázeň. „Zbodni, o Pane, bázní svou tělo mé!“ Rozhodněme se a slibme pevně, že budeme věrně zachovávat sv. sliby, plnit řeholní povinnosti a pečlivě se vystříhati nejen těžkého, nýbrž i každého úmyslného všedního hříchu. „Nevcházej v soud se služebnicí svou, o Pane!“ Dbejme napomenutí božského Spasitele: „Bděte a modlete se! Buď věrným až do smrti a dám ti korunu života.“ Ke všem lidem volá Pán Ježíš: „Bděte a modlete se, ale zvláště důtklivě odporoučí to řeholním osobám.

Druhá pravda.

O soudech, jimiž, jak potvrzují dějiny světa, Pán Ježíš stihá jednotlivce, rodiny a národy.

a) S proroctvím o posledním soudu spojil Pán Ježíš úmyslně a účelně též před-

pověď o zkáze Jerusáléma, o níž praví: „Budou to dnové pomsty, aby se naplnilo všecko, co psáno jest. Bude soužení veliké na zemi a hněv nad lidem tímto. Budou padati pod ostrím meče a do zajetí budou odvedeni mezi všechny národy a Jerusálém bude pošlapán od národů.“ — Božský Spasitel předpověděl to tak jasně, aby dokázal, že se doslovně vyplní též jeho proroctví o posledním soudu. Hroznými událostmi, jež provázely zkázu Jerusáléma chtěl zároveň dokázati, že nikdo nemůže spravedlivému Bohu trvale vzdorovati, aniž by nebyl potrestán. Bůh je sice neskonale dobrotivý, shovívavý a milosrdný, ale milosrdenství jeho, jímž shovívá hříšnému a nekajicnému lidstvu, má své meze. „Bůh nestrpí, aby se mu člověk vysmíval. Hrozné jest upadnouti do rukou Boha živého“, píše varovně sv. Pavel. Vzpomeňme na trest, jenž postihl prvorodiče, Kaina a jeho rodinu. Poněvadž dítky Kainovy následovaly hříšný život svého otce, bylo jim opustiti původní vlast. Když pak se potomci zbožného Setha smísili s bezbožnými potomky Kainovými, a zavládla všeobecná mravní zkaženost, přišla strašná potopa. A podobný trest zachvátil Sodomu a Gomorrhru.

Zajetí babylonské a assyrské, v němž úpěl národ židovský, tresty, jež postihly pohanské národy: Assyřany, Babyloňany, Egyptany, Feničany a národy Kananejské, byly důkazem božské spravedlnosti. Než i v době křesťanské trestal Bůh podobně hříšné lidstvo. Vzpomeňme jenom na smutný konec pyšné říše římské, na úplný téměř zánik křesťanství v Malé Asii, v Egyptě a v severní Africe. A nespočívá na svaté zemi kletba Boží od té chvíle, co povrhla Kristem? Nejsou bludařství a s nimi spojené hrozné, náboženské války též trestem Božím? Nedokazuje nám tím Pán Bůh zřetelně, že se mu nikdo nesmí posmívati, ani jednotlivec, ani celý národ? Trpké a zlé následky jdou vždy v zápětí, kdykoli se jednotlivec nebo celý národ Bohu zpronevěří a vztyčí proti němu prapor vzpoury.

b) Ale tresty Boží nezasáhly pouze zkažený svět; trestající rámě Boží dopadlo již i na řeholní společnosti. Není ovšem každé pronásledování, jímž svět utiskuje kláštery, trestem Božím, nýbrž dopuštěním Božím, jímž Bůh jen zkouší své věrné a milé přátele. „Koho Bůh miluje, toho trestá a

mrská každého, jež si oblíbil“, píše svatý Pavel. Povážíme-li na př., že mnoho klášterů v 16. století a v době francouzské revoluce, bylo velmi světského ducha, musíme ony smutné časy považovati za trest na ony se-světačelé kláštery. Bůh může míti na duchovních společnostech jen tehdy zálibu, jsou-li duchem pobožnosti a kajicného sebezapírání. Strhněme však na př. ohradu evandělické chudoby a uzříme, jak rychle mravní úpadek zachvátí celý klášter. Proto praví vážní, křesťanští dějepisci, že bohatství a pohodlný život zkazil a zahubil mnoho řeholních rodin. A není to též trest Boží, když řeholnice, jež dlouho žila vlažně, nezachovávajíc sv. slibů a řeholních předpisů, konečně ztratí milost řeholního povolání a zradí svůj stav? Kolik podobných případů známe z vlastní zkušenosti? Kéž jsou nám tedy tyto zřejmé tresty Boží popudem k spasné bázni, k bdělosti, věrnosti a horlivosti v našem povolání. „Drž, co máš“, praví božský Spasitel; „aj přijdu brzo, a odplata má se mnou jest, abych odplatil každému dle skutků jeho“. „On jest začátek i konec, Pán Bůh, který jest a který byl a který přijíti má, Všemohoucí.“ Dbejme jeho přikázání, zachovávejme sv. sliby a ře-

holní předpisy, aby jména naše byla zapsána do knihy života.

Třetí pravda.

Rozjímej o soukromém soudu, jenž následuje hned po smrti.

a) „Uloženo jest lidem jednou zemřítí, a potom soud.“ Jakmile člověk umře, octne se na soudě Božím. Soudcem jest, jak učí církev a bohovědci, Bůh-člověk Ježíš Kristus. Pravda tato není sice v Písmě sv. vyjádřena tak zřejmě jako učení o soudu všeobecném. Poněvadž však na soudu všeobecném bude nás souditi Ježíš Kristus, a poněvadž soud všeobecný jest pouze slavným potvrzením soudu soukromého, rozumí se samo sebou, že Pán Ježíš jest soudcem i na soudu soukromém. Potvrzují to též slova Páně: „Otec nesoudí nikoho, ale veškeren soud dal Synu“. Souzeni budeme na místě kde skonáme, a to hned. Bleskurychle osvíti nás božské světlo a okamžitě poznáme, jaká věčnost na nás čeká. Denně umírá a souzeno jest 90.000 až 100.000 lidí. A hned po soudu následuje provedení rozsudku, a člověk octne se v nebi nebo v pekle nebo v očištcí. Proto praví božský Spasitel: „Zemřel žebrák Lazar a

donesen byl od andělů do lůna Abrahamova; a zemřel i boháč a pohřben byl v pekle“. A kajícímu lotru děl: „Dnes budeš se mnou v ráji“.

Soud soukromý rozhoduje o celé věčnosti člověka. „Padne-li strom na poledne nebo na půlnoc, kam padne, tam bude“, praví Písmo svaté. Jelikož je soukromý soud tak důležit, báli se ho všichni spravedliví a svatí lidé všech časů a s bázni a třesením pracovali o svou spásu a vzývali Boha o šťastnou hodinku smrti a milostivý soud. Měli na zřeteli slova moudrého Siracha: „Pamatuj, že smrt nemešká; nebo smlouva tohoto světa jest, že každý zemře. Proto čiň dobře před smrtí.“ Konati dobré skutky a plniti věrně své povinnosti jest nejlepší přípravou na smrt. Můžeme pak doufati, že božský Soudce vynese nad námi příznivý rozsudek. Pozoruj světce Páně a viz, jak opravdově, vytrvale a pečlivě se připravovali na smrt.

b) Sv. Alžběta Durynská navštěvovala často nemocnice a ošetřovala nemocné. Jedna dvorní dáma upozorňovala ji, že se takové zaměstnání nesluší na osobu jejího stavu. Sv. Alžběta však odpověděla: „Připravuji se

na soud, abych, až božský Soudce bude se mnou účtovati, mohla říci: Pomni, Pane, kolikrát jsem tě nasýtila a napojila, když jsi lačněl a žíznil, kolikrát jsem tě přioděla, kolikrát jsem tě navštívila a ošetřovala v nemoci. Buď mně tedy milostivým Soudcem!“ S podobnou důvěrou budou moci i milosrdné sestry mluvit k božskému Soudci, konají-li z lásky k Bohu věrně a svědomitě skutky milosrdenství, jež jim ukládá sv. řehole. — Písmo sv. však praví: „Člověk neví, je-li hoden lásky či nenávisti“. Sv. Agathon ležel tři dny ve smrtelném zápasu s otevřenýma očima, neukazuje nijaké známky života. — Bratři se ho konečně tázali, je-li při vědomí. Agathon odpověděl: „Jsem na soudě Božím. Snažil jsem se sice vždy, abych co nejlépe plnil přikázání Boží; přece se však bojím, nevěda, budou-li se mé skutky líbiti Pánu či nebudou.“

A sv. Pavel píše: „Ničeho sobě nejsem povědom, ale tím ještě nejsem ospravedlněn; nebo kdo mne soudí, Pán jest“. Když tedy myšlenka na soud naplňovala veliké světce a velmi spravedlivé lidi bázní, takže se chvěli a nedůvěřovali svým zásluhám, co máme či-

niti my, kteří nejsme ani svaté, ani spravedlivé? Sv. opat Eliáš říkával: „Trojího se bojím. První jest odloučení duše od těla; druhé jest soudná stolička Boží čili soud a třetí jest rozsudek, jenž všemohoucí Soudce nade mnou vyřkne“. — Sudme se často samy, zkoumajíce své myšlenky, řeči, skutky a úmysly, vyznávajíce své chyby a hříchy, litujíce jich a úsilovně se jich varujíce. Neboť jak praví sv. Pavel: „Kdo sám sebe soudí, nebude souzen.“ Nesudme však druhých, aby nás nestihl přísný soud. Praví totiž Pán Ježíš: „Nesudte a nebudete souzeni; neboť kterou měrou měříte, tou bude vám odměřeno“. — Prosme tudíž často božského Soudce: „Ježíši, nebuď mi Soudcem, nýbrž Spasitelem!“

Prosinec.

Ke cti božského dítky Ježíše.

Ranní rozjímání.

O pekle.

Příprava: 1. Představ si rozmařilého boháče v pekle.

2. Pros o milost, abys byla živě pamětlivá budoucích věcí.

I. Trest zatracenců záleží předně v tom, že jsou zbaveni patření na tvář Boží spolu s vědomím, že si to sami připravili.

II. Zatracence trýzní dále oheň pekelný, výčitky a úzkost svědomí.

III. Tresty pekelné jsou věčny.

První pravda.

Trest zatracenců záleží předně v tom, že jsou zbaveni patření na tvář Boží spolu s vědomím, že si to sami připravili.

a) Peklo jest místo, kde zatracenci trpí věčné muky. Nepochybné výroky Písma sv. a učení církve zaručují nám, že peklo sku-

tečně jest. Též rozum a všeobecná víra lidstva potvrzují tuto hroznou pravdu víry. Nikdo konečně, jak učí zkušenost, nedovedl přesvědčivě dokázati, že není pekla. Bázeň před peklem tkví hluboko v lidském duchu; jest mu takřka vrozena. Nic neodstrašuje člověka od hříchu tak účinně jako právě pomýšlení na pekelné tresty.

b) Prvním trestem zatracenců jest, že jsou zbaveni patření na Boha, a hrozné vědomí, že jsou tím sami vinni. Bůh určil člověka k nadpřirozené blaženosti, jejímž vrcholem a podstatou jest, že oslavenci nebeští patří na nejsv. Trojici tváří v tvář, že poznávají Boha nadpřirozeným světlem a že požívají Boha nevýslovně sladkou láskou. Kdo si musí říci, že se svévolně připravil o tuto blaženost, musí se cítiti nezměrně nešťastným. Pro toho jest i přirozená blaženost nemožností. Tato přirozená blaženost záležela by v tom, že by poznávali Boha tak dokonale, jak jej vůbec ze stvořených věcí poznati lze, a že by jej milovali dokonalou láskou, jíž člověk přirozeně schopen jest. Ale i tato blaženost jest pro zavržence na věky ztracena. Platí o nich výrok svatého apoštola Jakuba: „Věří a třesou se“. My-

šlenka na Boha nebudí a nevzbudí v nich nikdy přirozené lásky k Bohu, nýbrž zvyšuje jen muky a úzkost jejich srdce. Jako trouba posledního soudu zaznívá jim neustále v duši soudný výrok Ježíše Krista: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který jest připraven ďáblu a andělům jeho“. Výluky z patření na Boha naznačuje sv. Pavel slovy: „Nevíte, že nespravedliví nebudou královstvím Božím vládnouti?“ Těmito nespravedlivými rozuměti dlužno hříšníky, kteří s těžkým hříchem odešli ze světa.

c) Církev tedy učí, že zatracenci jsou zbaveni patření na Boha. Rozeznává však dvojí výluky z nebe: zaviněnou a nezaviněnou. Trestem za dědičný hřích je ztráta patření na Boha v nebi; těžký hřích osobní má v zápětí ztrátu nebe a zároveň věčné muky pekelné. Jinak tedy trpí nepokřtěné dítě, jež pouze s dědičným hříchem přišlo na věčnost, a jinak člověk, jenž zemřel ve smrtelném hříchu osobním. Člověk jest určen k věčné a co nejdokonalejší blaženosti. Nemůže jí však dosáhnouti nijak a nikde, leč v Bohu, jenž je přirozeným i nadpřirozeným cílem člověka. Tato blaženost, plynoucí

z Boha, je však zatracencům na věky nedosažitelná. Cítí sice neustále pud milovati Boha, nemohou však ukojiti této touhy po Bohu. A právě tato nemožnost jest jim již sama sebou nevýslovnou mukou. Sv. Augustin píše: „Jako jest duše životem těla, tak jest Bůh životem duše. A jako umírá tělo, pozbude-li duše, podobně umírá duše, když pozbude Boha. Ztráta Boha jest smrtí duše zrovna tak, jako je ztráta duše smrtí těla. Nemůžeme ovšem, dokud žijeme na světě, pochopiti plně tuto pravdu. Vzpomeňme však, jak se světcí, jimž se již na zemi dostalo mimořádného poznání Boha, chvěli bázní, aby neztratili Boha a pak pochopíme poněkud, proč zatracenci tak bědují, ba zoufají, že ztratili Boha. Na věčnosti totiž jeví se jim náboženské pravdy v úplně jiném světle než za pozemského života; tam chápou celou hrůzu svého neštěstí. Ó kéž vzbudí tyto myšlenky v duši naší spasnou bázeň a odstrašují nás od hříchu! Či nebyla nám právě za tím účelem zjevena pravda o mukách pekelných?“

Druhá pravda.

Tresty smyslové čili oheň pekelný, výčitky a úzkost svědomí.

a) Tresty smyslovými slují ony tresty, jež se pocítují takořka smyslovými dojmy. Ztráta nebe vzbuzuje též bolestný pocit, ale v nitru, v duši. A k této vniterné trýzni druží se zevnější bolesti a muky. Písmo sv. poukazuje především na oheň pekelný: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného, který jest připraven ďáblu a andělům jeho.“ První částí tohoto výroku vyjadřuje Ježíš, božský Soudce, trest ztráty nebe a Boha, druhou částí mluví o trestném ohni. Jinde zase popisuje se peklo jako místo, kde jest pláč a skřipot zubů, nebo jako jezero, jež hoří ohněm a sírou. Zatracence trápí tedy duševní a smyslové čili zevnější tresty. Namítá se však otázka, jak dlužno pojímati výraz „oheň“; doslovně či jen obrazně. Církev se o tom závazně nevyslovila. Většina bohovědců je toho názoru, že se zde míní oheň skutečný, ačkoli tajemný a zázračný. Zlí duchové a zatracenci jsou ohněm takořka spoutáni a obklíčeni a necítí pouze dojem, jakoby je pálil oheň, nýbrž palčivý účinek skutečného ohně. Jak jest však možno, aby zlí duchové a nehmotné duše pocitovaly smyslově trýznící oheň? Zde dlužno odpověděti: Bohu není nic nemožno.

Bůh může způsobiti, aby i nehmotní duchové cítili palčivost ohně, aby hořeli a neshořeli. Jak se to děje, jest nám ovšem tajemstvím. Bůh nás jistě chtěl seznámiti s hrozným osudem, s bolestmi a mukami zavrženců, abychom se báli hříchu. Trýzeň pak ohněm zdůrazňuje se proto, že oheň působí nejcitelnější a nejkrutější bolesti; jiné tresty nejsou tím však vyloučeny. Každý bude trestán hlavně tím, čím se prohřešil. Velikou mukou je též hrozná společnost zlých duchů a ostatních zatracenců.

b) Dalším trestem zavrženců jsou mučivé výčitky svědomí. Kristus Pán je naznačuje slovy: „Červ jejich neumírá“. Zkušenost učí, že výčitky svědomí mohou býti již na světě hroznou mukou a strašnou trýzní. Je však též přirozeno a velmi přiměřeno, aby hříšník byl trestán výčitkami svědomí. Svědomí nám praví, co je správné, a co je nesprávné, nabádá nás k dobrému a odstrašuje nás od zlého. Je takoruka hlasem svatého a spravedlivého Boha a jedním z největších dobrodiní Božích. Svědomím sděluje Duch sv. naší duši svá vnuknutí, a též anděl strážce působí k našemu prospěchu na tuto mohutnost našeho ducha.

Dusí-li tedy hříšník úmyslně hlas svého svědomí, vzdoruje-li milosti Boží, prohřešuje-li se svou zatvrzelostí proti Bohu Otci, Synu i Duchu sv. a sv. andělu strážci, pak to souhlasí úplně se spravedlností Boží, aby hříšník byl v pekle též svědomím stihán, trestán a mučen. Čím se kdo prohřešuje, tím bývá nejvíce trestán.

c) Písmo sv. praví také, že hříšníci budou uvrženi do temnot nejhlubších. Lze tomu rozuměti jak obrazně, tak doslovně. Hříšníky zachvátí konečně hrůzověstná úzkost a zoufalství. Proto sluje peklo místem zoufalství, kde panuje beznadějný pláč a skřipot zubů. Právem tedy platí o hříšníkovi, jenž úpí v mukách pekelných, výrok Krista Pána, věčné Moudrosti: „Lépe by mu bylo, kdyby se nebyl narodil“. — Dbejme tedy vždy hlasu svědomí a vyhýbejme se snažně hříchu, hrozně příčině hrozného pekla.

Třetí pravda.

Tresty pekelné jsou věčny.

a) Trojí trest zatracenců: ztráta nebe a Boha, muky smyslů a trýznící výčitky svědomí potrvají věčně. A právě to dodává trestům pekelným nejvíce hrůzy a děsivosti.

Věčné trvání pekelných muk bylo často popíráno, před dávnými věky jako dnes. Církev to však vždy odsuzovala jako veliký klam a blud. Věčné trvání pekelných trestů jest potvrzeno výslovným svědectvím Krista Pána a jeho apoštolů. „Nebe a země pominou ale slova má nepominou“, praví Kristus. A k těmto věčně pravdivým slovům Páně patří též výrok, jež vyřkne o posledním soudu: „Odejděte ode mne, zlořečení, do ohně věčného! — A zlořečenci půjdou do trápení věčného, spravedliví pak do života věčného.“ Jindy zase nazývá Pán Ježíš peklo „ohněm neuhasitelným“. Nevěřci namáhají se dokázati, že slovu „věčný“ třeba zde rozuměti ve smyslu nevlastním, znamenajícím jen „velmi dlouhé trvání“. Výraz „věčný“, smí se pojímati v nevlastním smyslu jen tam, kde je to zřejmě odůvodněno. Ve zmíněných výrociích Páně není k tomu však důvodu.

b) Stejně zřetelně, jako slova Krista Pána, znějí i slova apoštolů, kdykoli mluví o trestech pekelných. Sv. Pavel píše, že „ti, kteří neznají Boha a neposlouchají evandělí Pána našeho Ježíše Krista, pokuty věčné trpěti budou v zahynutí ode tváře Páně a

do slávy moci jeho“. Nelze tedy tvrditi, že oheň pekelný hoří sice věčně, že však zatracenci nebudou v něm věčně trápeni; neboť nejen o pekelném ohni, nýbrž i o mukách zavrženců se praví, že budou věčně trvati. Ostatně by též věčný oheň neměl smyslu a významu, kdyby neměl účelu, aby věčně trestal. Jako trvá věčně blaženost nebeská, podobně jest věčným trest pekelný. Písmo svaté praví určitě na mnohých místech, že obojí stav — blaženosti i muk — potrvá věčně. Jak vysvětlíme slova sv. apoštola Jana v jeho tajemném Zjevení, kde mluví o věčných mukách odsouzenců v pekle? „A dým muk jejich bude vystupovati na věky věků, a nebudou míti odpočinutí ani ve dne ani v noci ti, kteří se klaněli šelmě (t. j. antikristovi) a obrazu jejímu a přijali znamení jména jejího.“ Nicotnou jest námitka, že Bůh nekajícím hříšníkům věčným trestem pekla jenom hrozí, že ho však skutečně neukládá. Nejsou předně všecky výroky o pekelných trestech vysloveny jako úmyslné hrozby, nýbrž vyjadřují a stanoví prostě určité pravdy. A pak musí slovo Boží vždy, ať poučuje nebo hrozí, spočívat na pravdě. Nebe a země pomínou, ale slova Boží nepomínou.

c) Nejstarší církevní Otcové a učeníci apoštolští učí věčnému trvání pekelných trestů. A když Origenes, jak někteří bohovědci míní, popíral věčnost pekelných muk, odsoudila církev jeho názor. Nauka o věčnosti pekelných trestů je článkem víry a nalézá se již v prastarém vyznání víry, připisovaném sv. Athanáši: „Kteří dobré činili, půjdou do věčného života; kteří pak činili zlé, do věčného ohně“. A výraz „věčný“ musí býti zde v obojí větě pojímán ve vlastním smyslu jako ve slovech Kristových.

d) Věčné trvání pekelných trestů shoduje se také s přirozeností hříchu a hříšníka, s vlastnostmi Božími a s celým plánem světového pořádku. Pravda tato jest nejsilnějším základem a hradbou mravnosti. Sbořme tuto hradbu, a hříchy a pusté vášně provalí se jako nová, zhoubná potopa a zachvátí lidskou společnost. Je to sice hrozná a děsivá pravda víry; nicméně jest i zdrojem požehnání, budíc v nás spasitelnou bázeň a zjevujíc nám božskou spravedlnost, dobrotu a milosrdenství. Co by nás chránilo tak mocně před zhoubnými útoky těžkého hříchu, kdyby se nám nebylo báti pekla? Nedejme se tedy oklamat

od pekelného lháře a původce všeho zla a nepochybujeme o věčném trvání pekelných trestů. Modleme se pilně, aby víra naše v tuto pravdu neochabla. Tato víra přivede nás k vítězství.

Večerní rozjímání.

O nebi.

- Příprava:**
1. Představ si, jak opatrné panny vstupují do nebe.
 2. Pros božského Spasitele, aby se ti dostalo téhož štěstí.

I. Spravedlivým připravena jest věčná blaženost.

II. Blaženost tato záleží v dokonalé lásce k Bohu a v rozkoši, jež plyne z této lásky.

III. Blaženost tato nebude ničím zkalena, mnohými jinými radostmi zvýšena a má různé stupně.

První pravda.

Spravedlivým připravena jest věčná blaženost.

a) Písmo sv. vyslovuje jasně a zřetelně, že spravedlivým je přichystána věčná blaženost. Již pouhý rozum může si představit

věčný, nehynoucí život a nepomíjející blaženost, blaženost ovšem jen přirozenou. Věčný život však, o němž Kristus Pán mluví, jest nadpřirozená, zázračná blaženost, život v tajemném spojení s trojjediným Bohem, blaženost, převyšující všecek lidský pomysl, blaženost, o níž lidské srdce nemůže míti bez božského zjevení ani nejmenší potuchy. Stopy této víry nalézáme sice i u pohanských národů. Jsou to však jen chatrné zbytky, jež si pohané zachovali z prazjevení Božího nebo čerpali ze svatých knih národa židovského, rozptýleného po pohanském světě. Ale u pohanů byla víra ve věčnou blaženost velmi oslabena a všelijak znešvařena a ani u židů neměla oné oblažující a povznášející účinnosti jako má u křesťanů. Starý zákon, aspoň první jeho knihy, poukazuje více na časnou než na věčnou blaženost. Slibuje však s velikou jistotou Vykupitele, jenž při svém příchodu zjeví všecka tajemství ve zdejšího a posmrtného života, pokud nám jich třeba k věčné spáse. Když pak Kristus skutečně přišel, hlásal neunavně a důrazně věčný, nadpřirozený život v Bohu, v němž budeme dítkami Božími, blaženi jeho láskou a přátelstvím, zahrnuti plností všemožných,

v pravdě ušlechtilých a vznešených požitků. Proto učil, že máme, jako on sám, obětovati i časný život, abychom získali život věčný. „Kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej. I když zemře, bude věčně žíti. Já jsem vzkříšení a život.“ Těmito tedy a mnohými jinými výroky ujišťuje nás božský Spasitel, že jest nám přichystána věčná, nadpřirozená koruna nevylíčitelné slávy a blaženosti a chce nás tím nadchnouti, abychom si ji hleděli zasloužiti svatým životem.

b) Blaženost tato bude, jak již řečeno, nadpřirozená, převyšujíc daleko všecky síly pojmy stvořené přirozenosti. „Spravedliví vejdou do věčného života. Oko nevidělo, ucho neslyšelo a srdce lidské nepocítilo toho, co Bůh připravil těm, kteří jej milují.“ Svatý evandělita Jan píše ve svém Zjevení, že spravedliví budou míti účast na slávě a moci Boží a na království Beránkově, jež nebude míti konce. A tato blahá zvěst Kristova odpovídala zcela pudu a touhám lidského srdce. Neboť u všech národů zachovala se nějaká vzpomínka na ztracený ráj, ozývající se z jejich bájí, tlumeně sice a nejasně, ale přece slyšitelně jako zvuky líbezné hudby, zaznívající z dálky. Neustálá, ne-

pochopitelná a neodolatelná touha po blaženosti pronikala veškero lidstvo před Kristem. A hle, Kristus přinesl zvěst o pravé blaženosti, která nás očekává, až tváří v tvář uzmáme trojjediného Boha a žítí budeme v patření na něho. A nesčetní lidé modlili se již, jako sv. Pavel, z hloubi srdce: „Toužím umřítí a býti s Kristem; umřítí jest mi ziskem“. Teprve na věčnosti v pravé vlasti, v nebeském Jerusalemě začíná pravý život.

c) Tato věčná blaženost záleží hlavně v jasném patření na Boha. Ačkoliv nám Písmo sv. Nov. zákona mnoho sděluje o Bohu trojjediném, tož přece, pokud žijeme na světě, poznáváme Boha jenom namáhavě a nejasně. Sv. Pavel píše: „Nyní vidíme skrze zrcadlo v podobenství, ale pak jej uzmáme tváří v tvář; nyní poznávám jen z částky, ale na věčnosti poznám jej plně. Všichni s odkrytou tváří slávu Páně spatřující, v též obraz budeme proměnění od světlosti do světlosti, jako od Ducha Páně“. Naše poznání Boha nebude pak již kusým a povrchním, nýbrž vnikne do hlubin božské přirozenosti, do tajemství nejsv. Trojice. Již nyní víme mnoho vznešeného o tomto tajemství,

ale pak poznáme trojjediného Boha tak, jak jej poznává Ježíš Kristus, věčná Moudrost. Již nyní jsme dítkami Božími, ale tam teprve ukáže nám Bůh velikost této milosti. Pak pochopíme otcovskou dobrotu první Božské osoby, bratrskou lásku Ježíše Krista a obdivuhodnou mateřskou lásku Ducha svatého. Svatý mučeník Marim píše: „Nebeské oslavení člověka jest úžasný, velkolepý kon všemohoucnosti Boží, jenž povznáší člověka nad všecko konečné a přirozené, připravujíc mu nepochopitelnou a nevýslovnou rozkoš. Lidská přirozenost nemá o tom pojmu a představy a nedovede pro to naléztí výrazu. Světci rozjímalí často o nadpřirozené blaženosti a všecko pozemské jim sevšednělo a hnusilo se jim. Jsme určeni pro nebe, pro vznešený cíl, pro Boha, pro nejsv. Trojici.

Druhá pravda.

Věčná blaženost záleží v dokonalé lásce k Bohu a v rozkoši, jež plyne z této lásky.

a) V nebi budeme patřiti na Boha jak jest, a toto patření vzbudí v nás co nejdokonalejší lásku k Bohu. Láskou touto

budeme takořka neskonale blaženými. Pravím, že budeme t a k o ř k a neskonale blaženými; neboť v plném smyslu slova jest jedině Bůh neskonale blaženým. A jako nás již na světě učinil málo menšími andělů a korunoval nás ctí a slávou, podobně nás obdaří v nebi blažeností málo menší než je jeho nekonečná blaženost, a poskytne nám na ní co nejhojnější podíl. Poznáme Boha podobně jako on poznává sám sebe, a budeme jej milovati jako se tři božské osoby vespolečně milují. Staneme těsně u trůnu Božího, budeme pojati takořka do náručí nejsv. Trojice a staneme se, jak praví sv. Petr, účastni přirozenosti božské. Již zde na světě jest, jak píše sv. Pavel, láska Boží rozlita v srdci spravedlivého skrze Ducha svatého, jenž jest mu dán. Ale všecka krása této lásky a všecka její síla ozřejmí nám až u trůnu Božího. Naše láska k Bohu bude pak dokonalá a v nejvyšším stupni nadpřirozená, poněvadž nebudeme potom ozdobeni jen světlem posvěcující milosti, nýbrž i jasem nebeského proměnění čili věčné slávy. Duše bude pak státi u trůnu Božího, oděna zlatým rouchem a pestře zářícími ozdobami. Zlatým rouchem jest posvěcující milost, pestrými ozdobami

jsou dobré skutky. K trůnu Božímu budou nás poutati dojemné vazby lásky Boží. Je to bohupodobnost, o níž mluví svatý Jan, účast na božské přirozenosti, o níž se zmiňuje sv. Petr, a pak veliké tajemství lásky, které nadšeně líčí sv. Pavel. Těmto třem světcům bylo dopřáno, aby nad jiné hluboko vnikli do tajemství božských milostí. Mluví tedy, jak tvrdí sv. Pavel „moudrost Boží v tajemství, která je skryta, kterou žádný z knížat (t. j. mudrců) tohoto světa nepoznal“. Jim pak zjevil to Duch Boží, jenž jediný zná hlubiny božství a jenž jediný nás může poučiti, co nám Bůh z hlubin své přirozenosti daroval a darovati chce. Je pak to především jeho věčná, nadpřirozená láska, kterou Bůh již na světě hojně do srdce nám vlévá, a kterou v životě posmrtném na věky a nepomíjitelně v nás utvrdí. Když se to tak má s nebeskou slávou, není se nám co nejúsilněji snažiti, abychom tuto lásku k Bohu v sobě stále sesilovali?

b) S nadpřirozeným patřením na Boha a s dokonalou láskou k Bohu je spojena též nejvyšší rozkoš. Sv. Augustin oslovuje Boha: „U tebe a z tebe se radovati, toť věčně blažený život!“ Ze všech radostí a požitků

jsou nejvzácnější a nejušlechtilejší požitky duševní. Toužíme poznati pravdu a to důkladně a všestranně. Patření na Boha poskytne nám tento požitek, umožňujíc nám poznání nejvyšších pravd a všech pravd. Poznáme totiž v Bohu všecka tajemství nebe a země. Vše to bude rozumu našemu nevýslovnou radostí, nejvyšším požitekem a nezměrnou blažeností. Poznání toto bude co nejdokonalejší; nebude jenom naší blažeností, nýbrž i oslavou Boží.

c) Blaženost nebeská připraví požitek i vůli čili srdci. Jako v Bohu poznáváme všecku pravdu, podobně se nám v Bohu zjeví též nejvyšší dobro v nevylicitelné kráse. Neodolatelně budeme puzeni, abychom milovali Boha, anděly a svaté v nebi. A tato láska poskytne vám ještě vyšší požitek než poznání. Toto praví božský Spasitel: „Radujte se a veselte se; neboť odplata vaše hojná jest v nebesích“. Bůh sám, trojjediný Bůh, s veškerou svou moudrostí, dobrotou a láskou bude naší odplatou velmi velikou. Římský katechismus praví: „Kdož požívají Boha, podržují sice vlastní podstatu, nabývají však nicméně jakési takořka božské podoby, takže zdají se spíše bohy než lidmi“. Římský ka-

techismus následuje tu zcela sv. Tomáše Akvinského, jenž důkladně a jasně pojednává o patření na Boha. Miláček Páně píše: „Budeme podobni Bohu, neboť budeme jej viděti tak, jak jest“. — Sv. Petr, sv. Pavel a sv. Jan poučují nás ve svých spisech, jak máme tuto lásku ceniti, o ni usilovati a ji v sobě rozhojňovati. Rozjímejme o ní tedy často dle jejich návodu, vzbuzujme po ní upřímnou a víryplnou touhu a rozhojňujme ji v sobě modlitbou a dobrými skutky. Cesta, jež nás světem vede k nebi, jest sice těsná a namahavá, nelekejme se však žádné oběti.

Třetí pravda.

Blaženost nebeská nebude ničím zkalkena, mnohými jinými radostmi zvýšena a má různé stupně.

a) Patření na Boha, na nejsv. Trojici jest podstatou nebeské blaženosti a nejhlavnější radostí nebešťanů. S ní však je spojeno mnoho jiných podružných radostí. Oslavenci nebeští budou prosti všakého zla. Nijaká bolest, nijaký zármutek nebude kaliti jejich štěstí. Je to nevyhnutelnou podmínkou dokonalé blaženosti. Jak je to však možno, je

tajemstvím, jehož rozum náš nedovede pochopiti. Soucit na př. s dušičkami v očistci a s živými údy církve bojující nezmenší jejich blaženosti, nýbrž zvýší ji a dodá jí zvláštního půvabu. Písmo sv. znázorňuje nám líbeznými obrazy blaženost nebešťanů. „Bůh setře všelikou slzu s očí jejich; a smrti již nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti, nebo první věci pominuly.“ (Zjev. 21. 4.) Na světě bydlíme v slzavém údolí, v nebi budeme přebývati v údolí radosti, na věčných pahorcích slávy. Blahoslavenci nebeští nebudou již lkáti, nýbrž plesati. Písmo sv. volá: „Opojeni budou z hojnosti domu tvého, o Bože; a proudem rozkoše své budeš je napájeti?“ (Žalm 35. 9.) Blaženost spravedlivých záleží hlavně v trojí činnosti: budou patřiti na Boha, budou jej milovati a budou se z něho radovati. Z toho vyplývá, že všeliký zármutek a bol bude jich dalek, že nedotkne se jich ani stín nějaké nepříjemnosti. „O hlubokosti bohatství moudrosti a vědomosti Boží! Jak nevyzpytatelné jsou soudy jeho a nevystižné cesty jeho“, píše sv. Pavel. (Řím. 11. 33.)

b) Svatí v nebi nebudou však jen prosti všeho zla, nýbrž budou požívati též mnoho-

násobných radostí. Na některé jsme již poukázali, zmínivše se, že v patření na Boha ozřejmí nám tajemství světových dějin, tajemství vykoupení a milosti čili všecka tajemství viditelného i neviditelného stvoření. Z poznání tohoto vyplývá nezbytně nezměrná radost a nevýslovný požitek. — Vzkříšená těla naše budou oslavena a nabudou oné čtveré vlastnosti, jež uvádí sv. apoštol Pavel: neporušitelnosti, zářivé krásy, rychlé pohyblivosti a duchovosti. „Tělo se rozsívá v porušení, vstane v neporušitelnosti, rozsívá se v nesličnosti, vstane ve slávě; rozsívá se v nemoci, vstane v moci; rozsívá se tělo hovadné, vstane tělo duchovní.“ Pozemská budova našeho těla promění se v chrám nebeské krásy. Vše to zvýší jistě velmi blaženost oslavenců nebeských. Jak budou spravedliví vyznamenáni na všeobecném soudu, bylo již řečeno: „Přijmou království slavné a korunu ozdobnou z ruky Páně.“ (Moudr. 5. 17.) Radost jejich bude zvýšena i tím, že budou žítí ve společnosti a ve styku s anděly a ostatními svatými. — Nastane dále všeobecné, radostné shledání. — Stvořeno bude nové nebe a nová země, jež též oslavencům Páně připraví

vzácnou radost. Největším díkem jsme zajiště povinni za to, že budeme patřiti na Boha. Nicméně i ony podružné radosti mají nás nabádati k vroucí vděčnosti a k horlivosti v dobrém. Proto líčí nám církev výmluvně tyto radosti chvalozpěvem na slavnost posvěcení chrámu.

c) Jako jsou různé zásluhy, podobně jsou i různé stupně blaženosti. Každý dostane odplatu dle své práce. „Kdo hojně rozsévá, bude i hojně žati.“ V nebi je devatero kůrů andělů, kteří jsou sobě vzájemně podřízeni. Hvězda od hvězdy liší se jasností. Sv. Pavel unesen byl ve vidění až do třetího nebe. Všemi těmito výroky naznačuje Písmo sv. různé stupně nebeské blaženosti. Právě-li Pán Ježíš v podobenství o dělnících na vinici, že všichni obdrží stejnou mzdu, má na mysli jen patření na Boha, nikoli však rozdílné stupně blaženosti. Sněm florencký učí, že spravedliví budou patřiti na Boha, jeden však dokonaleji než druhý, jak právě zasluhuje. První část této pravdy vyjadřuje Pán Ježíš podobenstvím o dělnících na vinici, druhou část znázorňuje podobenstvím o hřivnách. Služebníku, jemuž bylo svěřeno deset hřiven, dána byla moc nad desíti městy;

služebník pak, jemuž dáno bylo pět hřiven, ustanoven byl nad pěti městy. Kdo hojně rozsévá, bude též hojně žati. — Pracujme tedy, dokud je den, a přičiňujme se neustále, abychom si zajistili vyšší nebeskou odplatu. Zle povede se lenivému služebníkov, jenž zakopal svou hřivnu a pošetilým pannám, jež se nepostaraly o olej do svých lamp. Nebudou připuštěny k nebeské hostině svatební. — Sv. Jan píše ve svém Zjevení: „Jasnost Boží osvětluje město nebeské, a svící jeho jest Beránek“. Ježíš Kristus je sluncem oslavenců nebeských. Hleď tedy, aby tě již na zemi ozařovalo a zahřívalo toto slunce, a prodlévej tudíž často v božském srdci Páně a před stánkem nové úmluvy, před nejsv. svátostí, jež jest předsíní nebes. Rozjímej též často o závěrečných slovech naší sv. řehole, zvlášt o onom výroku serafinského otce Františka: „Velikou věc slíbily jsme Bohu, ale větší slíbil on nám.“ „Utrpení, jež sestry z lásky ke Kristu snášejí, a pokání, jež z lásky k němu konají, trvá jenom na krátko; sláva však a blaženost, kterou jim za to Bůh dá, trvá na věky.“

Dodatek.

Tři modlitby o šťastnou hodinku smrti.

(Dle římské mešní knihy.)

1. Všemohoucí a milosrdný Bože, jenž jsi pokolení lidskému prostředky spásy a dar věčného života poskytl, popatř milostivě na nás, služebnice své a duše, jež jsi stvořil, posiluj, aby v hodině smrti své, skvrn hříchů sproštěny, od svatých andělů před tebe, Stvořitele svého uvedeny býti zasloužily. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

2. Rač přijati, prosíme, ó Pane, svátostnou oběť, kterou ti podáváme s prosbou o šťastnou hodinku smrti, a popřej, ať očistí nás ze všech našich poklesků, abychom přetrpěvše tresty, jimiž nás prozřetelnost tvá v životě pozemském stihá, v životě věčném pokoje dosáhly. Skrze Krista, Pána našeho. Amen. (Vykonej duchovní přijímání a obětuj je Bohu.)

3. Dobrotu tvou, všemohoucí Bože, vzýváme, abys nás, služebnice své účinkem nejsv. svátosti posíliti ráčil, aby v hodině smrti naší pekelný nepřítel nás nepřemohl, nýbrž abychom s anděly tvými vešly do života věčného. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba k sv. apoštolu Janovi.

O miláčku Páně, panický apoštole, vypros mně u Pána šťastný konec a krásnou smrt světců, jaká byla i tobě popřána. Kéž dokonám život v pravé víře, v pevné naději a v dokonalé lásce. Kéž mi popřeje Bůh zdravý rozum a jasné vědomí až do posledního okamžiku, abych se mohla ze svých hříchů upřímně vyzpovídati, přijati nejsv. svátost a poslední pomazání. Kéž mne ztráví plamenná žízeň, jíž dychtím spatřiti sv. tvář Pána našeho, Ježíše Krista. Amen.

Modlitba k sv. Barboře o šťastnou smrt.

O Pane, jenž jsi sv. Barboru vyvolil, aby byla potěchou živým i zemřelým, popřej nám na její přímluvu, ať stále žijeme v božské

lásce tvé a všecku svou naději skládáme na zásluhu přebolestného utrpení Syna tvého, aby nás nikdy nezastihla smrt hříchu, nýbrž abychom posíleny byvše svátostí pokání, sv. přijímáním a posledním pomazáním, bez bázně nastoupily cestu do věčné slávy. Prosíme tě o to vroucně skrze téhož Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Modlitba sv. Julianě Falkonieri.

Věrná nevěsto Ježíše Krista a pokorná služebnice bolestné Matky Marie, slavná sv. Juliáno! V poslední chvíli života svého, jež jsi zcela vyplnila výkony hrdinských ctností, měla jsi jen tu obavu, že se pro přílišnou tělesnou slabotu nebudeš moci spojit s miláčkem svým v nejsv. svátosti, Tato bolest byla nebeskému tvému ženichovi tak příjemnou, že tě za to odměnil neobyčejným zázrakem. Neboť jakmile na tvou prosbu položena byla nejsv. svátost na tvé panenské srdce, zmizela sv. hostie, a Pán Ježíš vstoupil do srdce tvého, zanechav zevně na těle tvém obraz svůj, jak pněl na kříži; ty pak, sladce se usmívajíc, vydechla jsi duši svou při jeho svatém polibku. Ó veliká světice a má zvláštní

patronko, vyžádej mi, prosím, u Boha milost, ať, jako ty, ctnostně žiju a kdysi, podobně jako ty, šťastnou smrtí skonám, abych dobře jsouc připravena na poslední cestu, zaopatřena sv. svátostmi a posílena božskou milostí, pozemskou pouť svou svatě dokonala a věčné smrti byla uchráněna. Amen.

Na konci duchovní obnovy obnov též své sliby. Poděkuj Pánu Bohu za velikou milost, že ti popřáno žítí a působiti v kongregaci sv. kříže. Slib též Pánu Bohu, že budeš věrně zachovávatí sv. sliby, jak jsi to slíbila při sv. professi.

Obnovení slibů.

Božské srdce Ježíšovo, v nejsv. svátosti skutečně přítomné! My, dítky sv. patriarchy Františka, klečíme před tebou a obětujieme ti své klanění, lásku a díkůčinění. Miloval jsi nás od věčnosti, snášel jsi pro nás námahy, svízele a bolesti svého pozemského života, smrt jsi za nás podstoupil na kříži a denně se za nás obětuješ ve svátosti oltářní. Vzpomínajíce na vše to, koříme se ti v nejhlubší pokoře. Studem rdíme se, že jsme tolikrát zhřešily a že jsme byly tak nevděčny za všecku tvou dobrotu.

Božské srdce Ježíšovo! Dovol, abychom tě dnes ujistily svou vděčností, věrností a upřímnou láskou. Jsme sobě sice vědomy své nehodnosti, nicméně zasvěcujeme se beze vší výhrady tvému nejsv. srdci. Veřejně a slavně zasvěcujeme tobě zcela sebe samy, své představené a všechny, kdož patří k sv. řádu serafinskému. Obnovujeme svá zbožná předsevzetí a sliby a chceme i budoucně býti tobě všechny, úplně a neodvolatelně zasvěceny. Toť pevným naším rozhodnutím.

Srdce Ježíšovo! Tobě jedině náležej naše duše a naše tělo, náš rozum a vůle. Vše, co konáme a dovedeme, budiž tobě zasvěceno, a bude-li třeba, prolejeme za tebe svou krev a vydáme za oběť i život svůj. Následující příklad svého otce a vůdce, sv. Františka, ozdobeného otiskem tvých ran, utíkáme se v temnotách a svízelných, jež na své služebnice dopouštíš, do svaté rány tvého božského srdce. Ó zachovej, Pane Ježíši, v serafinském řádě ducha horlivosti a chudoby, pokání a pokory, chraň jej před nástrahami ďábla a světa a uděl mu plnost svých milostí.

Ó nejdobrotivější Ježíši! Rač blahosklonně jati tot o zasvěcení, jež za celý svůj řád

podáváme tvému nejsv. srdci rukama své Matky a Ochránkyně, neposkvrněné Panny Marie. Popřej nám, ať zůstaneme až do smrti věrnými své slavné přípovědi, aby věčná blaženost byla nám za to sladkou odměnou.

Proto tedy: Já, sestra N., prohlašuji a slibuji Bohu všemohoucímu, bl. Panně Marii, našemu sv. otci Františkovi a všem svatým, že budu věrně zachovávatí řeholi třetího řádu sv. otce Františka, potvrzenou od papeže Lva X. Budu ji zachovávatí tak, jak předpisují stanovy milosrdných sester a jak jsem to slíbila při professi, a budu žítí v poslušnosti, chudobě a čistotě. Amen.

OBSAH.

	Strana
Proslov	1
Předmluva k druhému vydání	2
Poznámky o duchovní obnově . . .	3
Rozjímání: Myšlenky umírajícího . .	5
Otázky, jichž možno použiti při každém rozjímání	11
Modlitba před rozjímáním	14
Modlitba po rozjímání	15
Leden: Ke cti nejsv. Jména Ježíš.	
Ranní rozjímání: O povolání a cíli řeholnice	17
Večerní rozjímání: O svaté řeholi	27
Únor: Ke cti nejsv. Trojice.	
Ranní rozjímání: O duchu kongregace	39
Večerní rozjímání: O slibech	47
Březen: Ke cti sv. Josefa.	
Ranní rozjímání: O poslušnosti	57
Večerní rozjímání: O vniterné modlitbě čili o rozjímání	67
Duben: Ke cti hořkého umučení Páně.	

	Strana
R a n n í r o z j í m á n í: O svaté chu- době	79
V e č e r n í r o z j í m á n í: O sebe- mrtvení a bdělosti	89
Květen: Ke cti bl. Panny Marie.	
R a n n í r o z j í m á n í: O sv. čistotě	101
V e č e r n í r o z j í m á n í: O úctě Matky Boží a o mariánských ho- dinkách	111
Červen: Ke cti božského srdce Je- žíšova v nejsv. svátosti.	
R a n n í r o z j í m á n í: O přítomosti Pána Ježíše v nejsv. svátosti oltářní	123
V e č e r n í r o z j í m á n í: O úctě božského srdce Páně	133
Červenec: Ke cti nejdražší krve Páně.	
R a n n í r o z j í m á n í: O lásce ře- holnice k Ježíši Kristu	145
V e č e r n í r o z j í m á n í: O sester- ské lásce	155
Srpen: Ke cti neposkvrněného srdce Panny Marie.	
R a n n í r o z j í m á n í: O zlobě těž- kého hříchu	166
V e č e r n í r o z j í m á n í: O všedním hříchu	177

	Strana
Září: Ke cti sv. kříže.	
Ranní rozjímání: O svatých andělech strážných	188
Večerní rozjímání: O tajemství sv. kříže	199
Říjen: Ke cti svatého Františka Serafinského.	
Ranní rozjímání: O pokoře Krista Pána a sv. Františka . . .	212
Večerní rozjímání: O milosrdnosti k chudým a trpícím . . .	223
Listopad: O dušičkách v očistci.	
Ranní rozjímání: O smrti . .	235
Večerní rozjímání: O soudu . .	246
Prosinec: Ke cti božského dítěte Ježíše.	
Ranní rozjímání: O pekle . .	257
Večerní rozjímání: O nebi . .	267
Dodatek:	
Tři modlitby o šťastnou hodinku smrti	280
Modlitba k sv. apoštolu Janovi . . .	281
Modlitba k svaté Barboře o šťastnou smrt	281
Modlitba k sv. Julianě Falconieri . .	282
Obnovení slibů	283